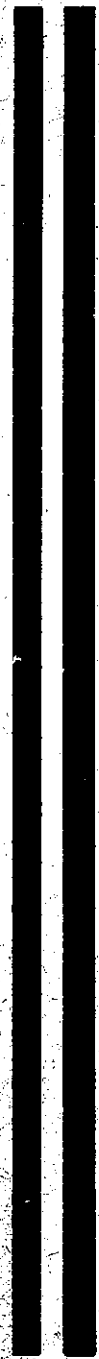
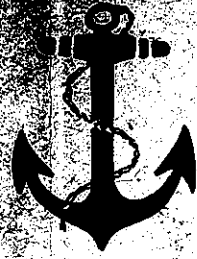

Dz. Lisest II

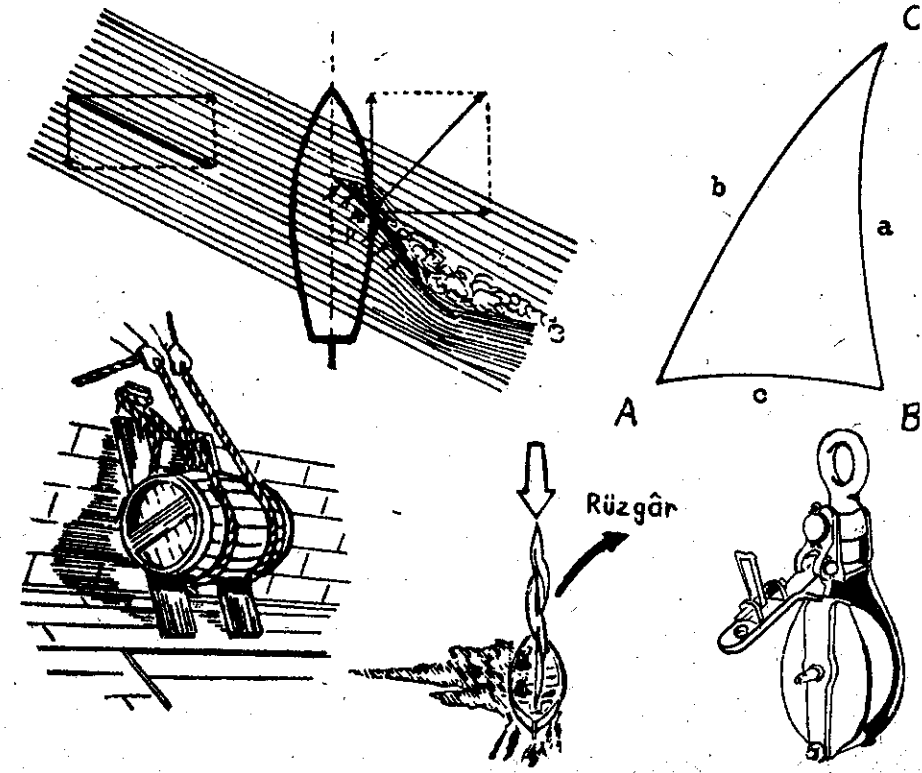
G E M İ C İ L İ K

GEMİCİLİK

II

Gv. Alb. BURHANETTİN SERİ

GEMİCİLİK

DENİZ LİSESİ — II

HAZIRLAYAN :

Burhanettin SERİ

Güverte Albay

Dz. Hrp. Ok. Bahri İlimler Zümre Bşk.

Ö N S Ö Z

Denizcilik mesleğine ilk adımı atan Deniz Lisesi öğrencilerinin Müfredat programlarına ve seviyesine uygun olarak hazırladığım, GEMİCİLİK Deniz Lisesi II Kitabı.

Genellikle Gemiyi tüm olarak tanıtmak ve tümünden tekile doğru fazla detaydan kaçılarak, genç kuşaklarda mesleğin devamı, ilkel gemicilik ile modern gemicilik arasında bir bağ kurulmak amacı ile hazırlanmıştır.

Konularda yaşayan gemiciliğe öncelik verilmiş faydalı görülen eski konulara da değinilmiştir.

Bu kitabımla mesleğime ufak bir katkıda bulunabildim. genç öğrencilerime ve meslekdaşlarıma faydalı olabildimse kendimi mutlu sayarım.

Burhanettin SERİ
Güverte Albay

EYLÜL — 1971
HEYBELİADA

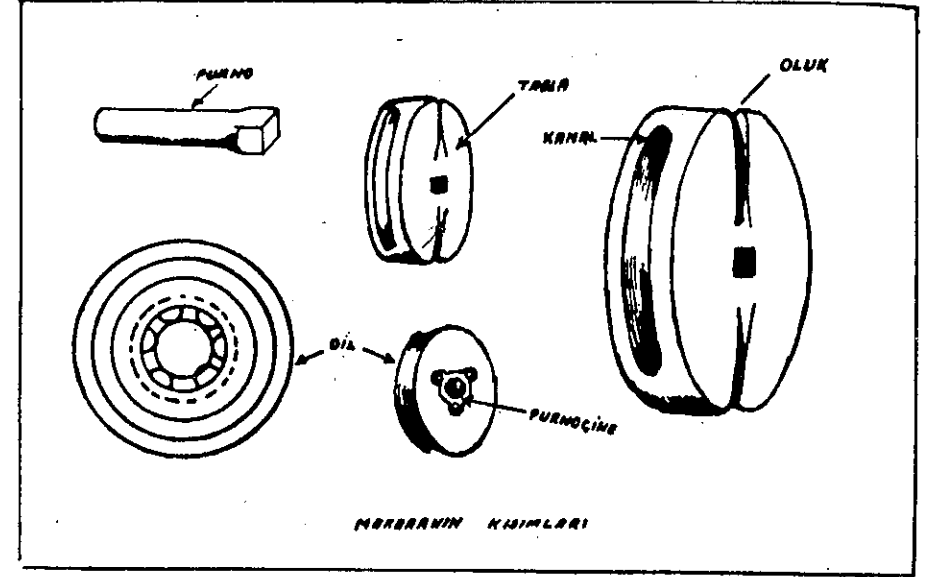
GEMİCİLİK — II İÇİNDEKİLER

KONU	SAYFA NO
Makaralar kullanım amacı ve kısımları	5
Palangalar ve kısımları	9
Palanga tipleri	11
Palanga donanımı için lüzumlu makara ölçüsünün bulunması	15
Palangaların güç hesabı	16
Makineli palangalar (Cayraskal)	18
Halatların kesilme güçlerinin hesabı	20
YELKEN	23
Yelken tipleri ve isimleri	25
Yelken yakaları	27
Yelken yönetimi ve önemi	28
Direk ve kısımları	30
Bir teknenin yelken ile seyre hazırlanmasında verilecek kumandalar (Donanma tipi kik)	32
Yelkenli filika yönetiminde dikkat edilecek kurallar	37
Rüzgar cetveli	42
Yelkenli Filikalar ile iskeleye yanaşmak ve İskeleden avara etmek	43
Orsa alabanda ve boci alabanda tramola etmek	45
Bir deniz filikasında bulunması gerekli malzeme	50
Sert havalarda filika idaresi ve deniz demiri.....	50
İskandiller	53
Filika iskandili	54
Makineli iskandil	57
Elektrikli iskandil (ECHO SAUNDER)	60
PARAKETELER	62
Elektrikli parakete	64
Pusula	67
Cayro pusula	70

MAKARALAR KULLANILIŞ AMACI VE KISIMLARI

MAKARALAR : Ağır cisimlerin kaldırılmasında veya indirilmesinde, az güç sarf ederek çok iş yapmak amacı ile palanga sistemlerinde veya işleyen bir halatın yönünü değiştirmede kullanılan madeni veya ağaç araçlardır.

MAKARANIN KISIMLARI : Bir makara genel olarak 3 kısımdan meydana gelmiştir.

(Şekil — 1) Makara ve Kısımları

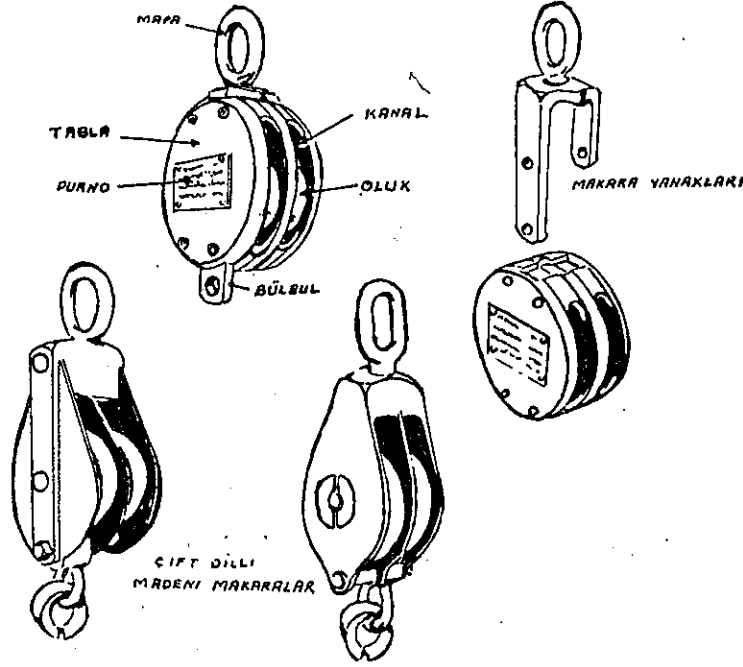
- 1. TABLA :** Makaranın temel bloğunu meydana getirir. Üzerinde Sapan takmak için bir oluk ve içinden halatın makara diline oturması için bir kanal mevcuttur.
- 2. PURNO:** Tablaya merkezinden giren ve makara dilinin üzerinde çalıştığı Çelikten yapılmış bir mildir. Purnonun bir ucu dörtköşe olup tabladaki dörtköşe yuvaya oturur, bu durum makara çalışırken purnonun makara dili ile beraber dönmesini önler.
- 3. MAKARA DİLİ :** Bir makarada halatın üzerinde işlediği Pirinç Bronz veya demirden yapılmış daire şeklinde bir parçadır. Makara dilinin üzeri kullanılacak halatın kalınlığına uygun olarak oyuk yapılmıştır. Bu oyuk makaranın üzerindeki halatın çalışma anında dil üzerinden kaymasını önler. Makara dilinin mer-

kezinde PURNOÇİNE denilen madeni bir yatak vardır, bazı makaralarda sürtünmeyi azaltmak için bu yataklar (RULMAN) Bilyalı yatak olarak yapılır bunlara KİLİNDİRE denir.

MAKARA YANAĞLARI : Ağır işlerde kullanılan makaraların tablaları demirden yapılmış yanaklara bağlanmıştır. Makara yanaklarının üst kısımları makarayı bir yere bağlamak maksadı ile bir mapa şeklinde yapılmıştır.

Maranın palangada kullanılmasında, Palanganın RİGAVO sunun bağlandığı veya kilitlendiği makaranın alt kısmındaki mapaya ise BÜLBÜL ismi verilir.

DEMİR VEYA AĞAÇ MAKARALARIN TİPLERİ :

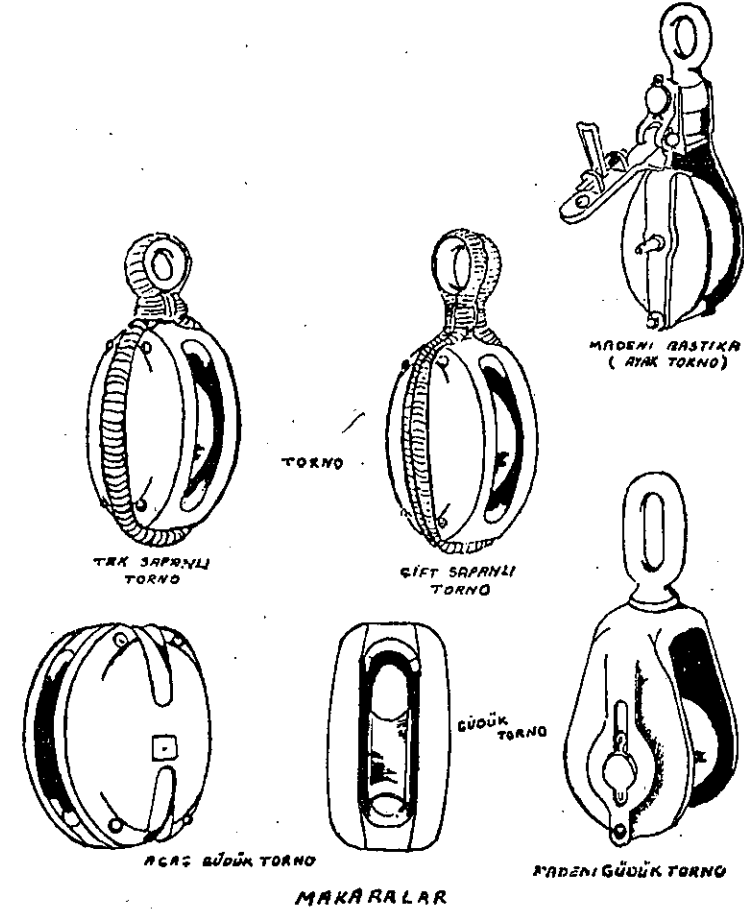

(Şekil — 2) Muhtelif Tip Makaralar

TORNO (BASTİKA) : Genellikle tek dilli makaralara torno veya bastika ismi verilir bunlar kullanılacakları yere göre madeni veya ağaç imal edilir.

AYAK TORNO (YARIM BASTİKA) : Tek dilli olan bu makaraların özelliği daha ziyade işleyen halatların yön değiştirme işlemlerinde kullanılışları nedeni ile yapılarının halatın bedeninin doğrudan doğruya

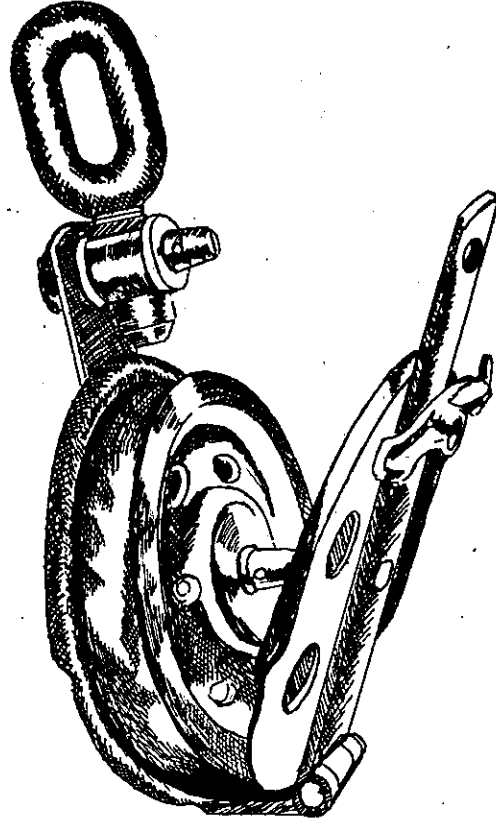
makara diline takılacak şekilde tablasının bir tarafının açılabilir olmasıdır.

(Şekil — 2 —a) Muhtelif Makara Tipleri

Örneğin bir gemide vasitanın mataforaya toka edilmesi için matafora palanga tirentilerinin geminin içinde ırgata kadar ulaşması için bir çok köşelerden dönmesi gerekir bu nedenle dönüş noktalarını bir bastikadan geçirerek tirentiye binecek gücü doğrudan doğruya palangaya uygulamış oluruz.

GÜDÜK TORNO : Daha ziyade kalın halatların yön değiştirme işlemlerinde kullanılmak amacı ile yapılmış, halatın rahat geçmesi için üst taraftaki kanal daha geniş alt kanalı daha dar olan bastikalardır. Aynı yapıdaki ve aynı kalınlıkta bir halatta kullanılacak Tornadan daha kısa bir yapıda olurlar.

BİR DEMİR BASTIKA AYAK TORNO ÇİNE HALAT
BEDENİ KONMAK ÜZERE AĞIR
DURUMDA

(Şekil — 3) Bir Demir Bastika

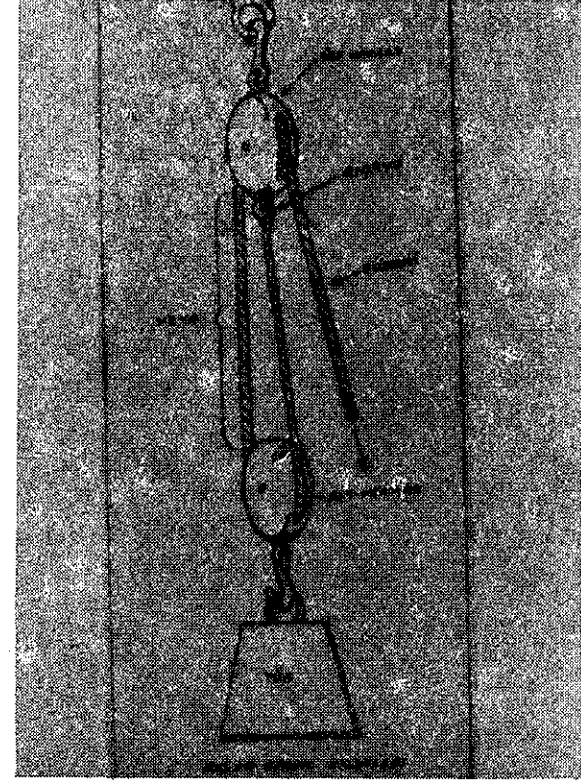
İKİ DİLLİ MAKARA : Palanga sistemlerinde kullanılan bir blok içinde iki kanal ve iki dil olan makaralardır.

ÜÇ DİLLİ MAKARA : Yine daha ağır yüklerde kullanılacak palangalarda kullanılan makaralardır.

DÖRT DİLLİ MAKARA : Dört veya daha fazla dilli makaralar, çok ağır yük kaldırma donanımlarında kullanılan palangalar için imal edilmiş ağır makaralardır. Aynı blok içinde dört veya daha fazla dil bulunur.

İki veya daha fazla dilli makaralarda makara yanakları kuvvetli madenden imal edilir ve tablalar bu yanaklara çok sağlam bağlanır.

PALANGALAR VE KISIMLARI :

(Şekil — 4) Palanga ve kısımları

PALANGALAR : Gemicilikte kullanma yerleri çok fazla olan az güç sarfı ile fazla iş yapmamızı sağlayan, İki makara ve arasından usülüne uygun olarak donatılmış bir halattan meydana gelmiş sistemlerdir.

Bir palanga sistemini eleştirecek olursak şu kısımlardan oluşur.

MAKARALAR : Donanımdaki halatların dillei arasından halatın dolaştığı bloklardır. Palanganın kullanılacağı maksada göre bir veya daha çok dilli olabilir.

2. VETA : - Palangayı meydana getiren halat donanımının iki makara arasında kalan kısmıdır.

3. TİRENTİ : Bir palanga sisteminde yapılacak iş için gücün uygulandığı halat çımasıdır.

4. RİGAVO : Halatın palanga donanımında bir çımasının palangada kullanılan bir makaranın bülbülüne bağlandığı kısmıdır.

Bir palanganın çalışma anında makaralarının bir birine dokunacak şekilde yaklaşmasına palanganın MİNDE olması denir. Minde olan bir palangayı, açarak vetasını uzatma işlemine de palanganın TRAMOLA edilmesi deyimi kullanılır.

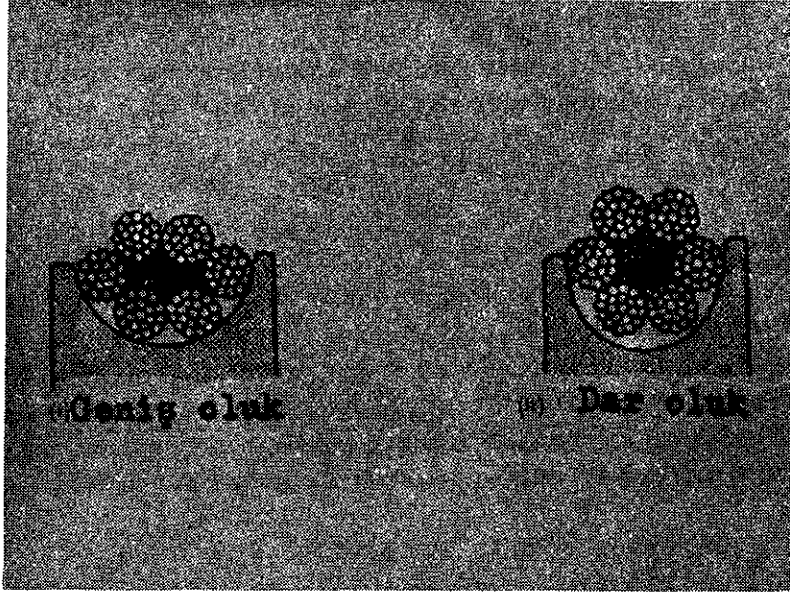
Bir palanga sisteminde uzun süre çalışan bir halatın; palanganın makaraları arasında çalışan kısmında yıpranma ve aşınma daha çok olacaktır. (Sürtünme nedeni ile) bu nedenle, palanga halatının tirenti kısmı daha az yıpranacağı için daha yeni ve sağlam kalacaktır.

Bu nedenle bir süre çalışan palangalarda bir zaman sonra donanımın fora edilerek, Tirenti kısmı Rigavo eski rigavo kısmında tirenti olacak şekilde yeniden donatılır bu işleme palanganın BATI edilmesi denir.

Bilhassa vasıta metaforalarında kullanılan metafora palangalarında bu işlem ihmal edilmemelidir.

Bu işlemin yapılması ile Palanga halatı üzerinde eşit bir yıpranma sağlanarak daha uzun hizmet imkanı elde edilir.

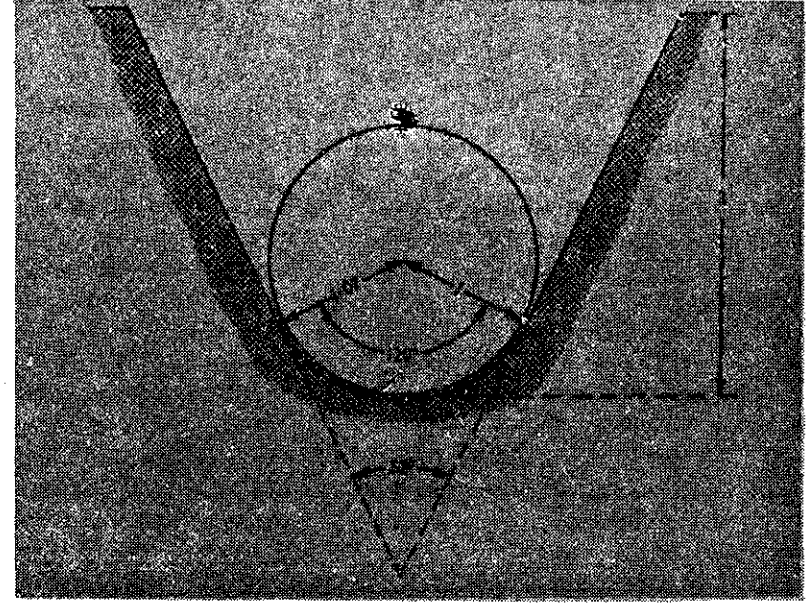
BİR PALANGANIN DONATILMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

(Şekil — 5) Makaraya göre halat kalınlığı

Palangalar kullanma amacına göre donatılırlar; fazla güç istemeyen bir iş için aşırı güç sağlayacak donanım yapmak lüzumsuz olduğu

gibi ağır işler içinde bize az güç sağlayacak basit bir donanım yapmak çalışmak gerek emniyet gerekse personel yorgunluğu bakımından hatalı olur.

(Şekil — 6) Makaraya göre halat kalınlığı

Palangaları donatırken dikkat edilecek en önemli husus donanımda kullanılacak halat kalınlığına göre, makara seçmektir. Kalın bir halatı dar kanallı bir makaradan geçirmeye uğraşmak veya çalıştırmada ısrar halatın lüzumsuz yıpranmasına neden teşkil eder.

Yine ince bir halatı geniş oluklu büyük bir makarada kullanmak yine hatalı bir davranış olur. Bu husus bilhassa ağır işlerde kullanılan tel halat ile donatılan palangalarda çok önemlidir.

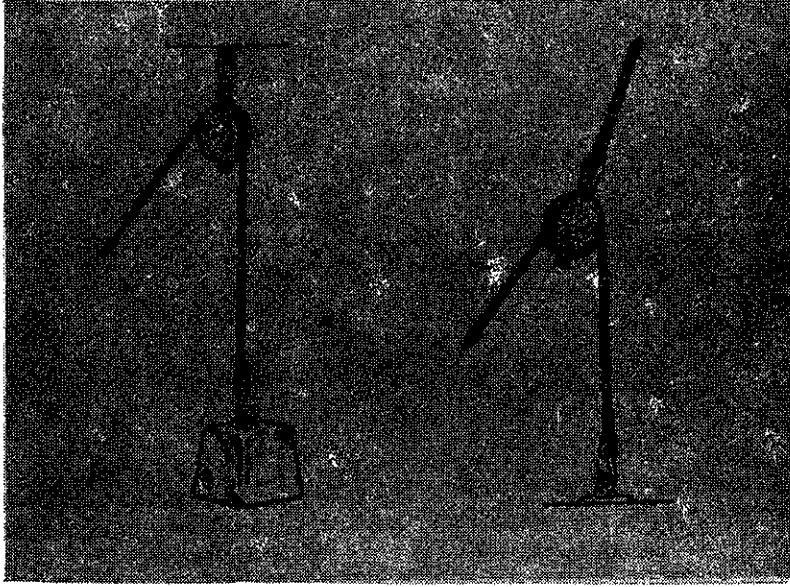
Kullanılan halatın çapına uygun büyüklükte makara seçmek emniyetli bir çalışma için lüzumludur.

PALANGA TİPLERİ :

SÜBYE DONANIM :

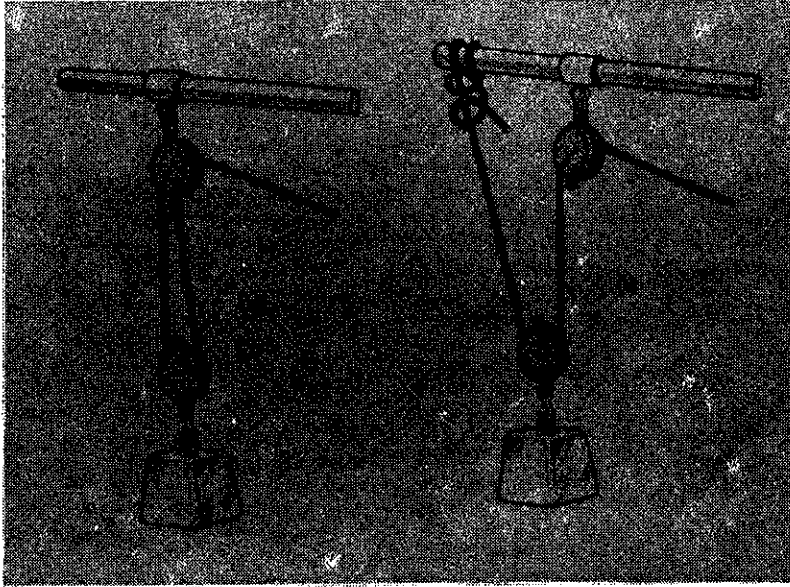
En basit bir palanga şekli olup tek dilli bir makaradan bir halatın geçirilmesi ile meydana gelir halatın bir çımasında ağırlık diğer çıması tirenti olarak kullanılır.

Bu tip palangada her hangi bir güç kazancı olmaz. Uygulanması gerekli kuvvet kaldırılacak ağırlığa eşittir hatta makara dilindeki sürtünme hesap edilirse uygulanması gerekli kuvvet ağırlığın 1/10 oranında fazla olur.

(Şekil — 7) Sübye Donanımı

KABASORTA PALANGA :

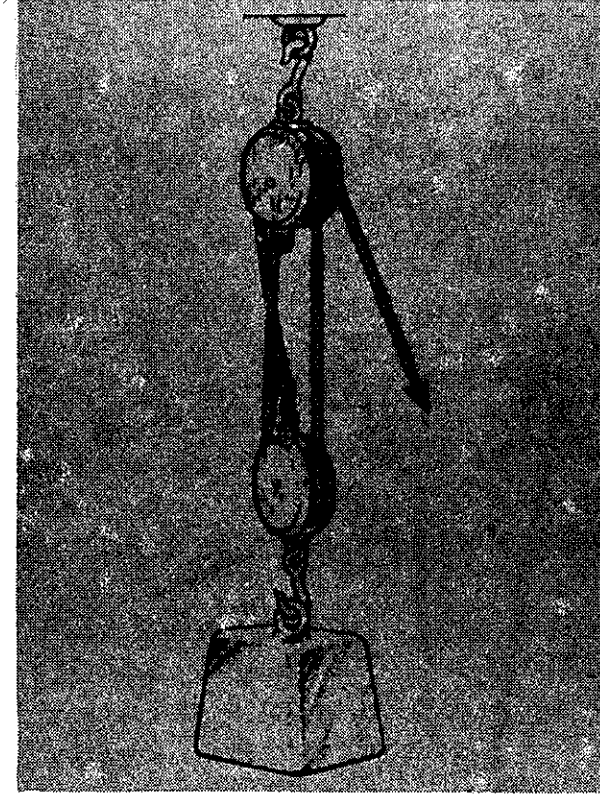
(Şekil — 8) Kaba Sorta palanga

İki tek dilli makara arasında bir halat donatılarak elde edilen bir

palanga tipidir. Hafif işlerde pratik olarak yeterli derecede faydalı olur. Güç kazancı palanga sistemindeki makara dili adedi ile orantılıdır. Bu donanımda iki makara dili olduğuna göre tirentiye uygulanması gerekli kuvvet.

$$\text{Tirenti Kuvveti} = \frac{W \text{ ağırlık}}{\text{Makara dili}} \text{ olur.}$$

ADİ PALANGA

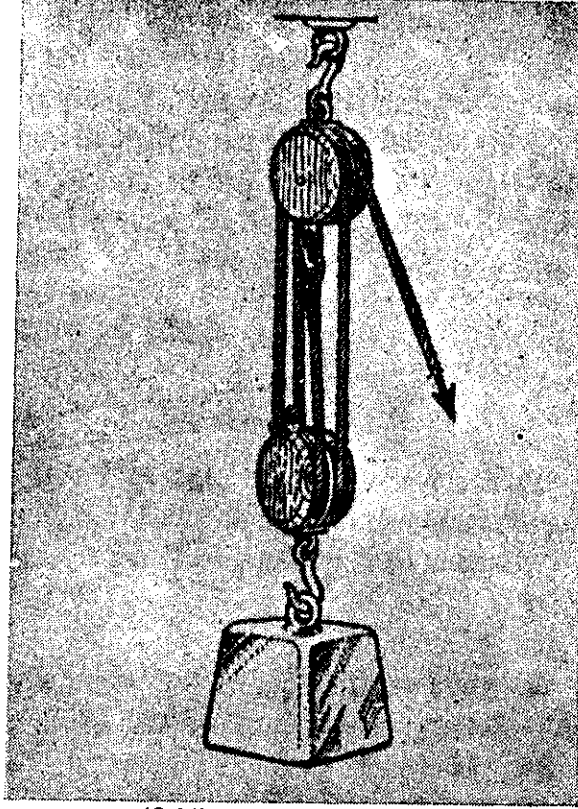

(Şekil — 9) Adı palanga

Daha ağır işlerde kullanılmak üzere hazırlanmış olan bir palanga tipidir. Arma doldurma işlemlerinde kullanılır (Lavra etmede kullanılan bir palanga tipidir).

Bir tek dilli bir çift dilli makaradan oluşur yük tek dilli makara tarafında bulunur. Kaldırma gücü oranı 1/3 dür.

TOP PALANGASI :

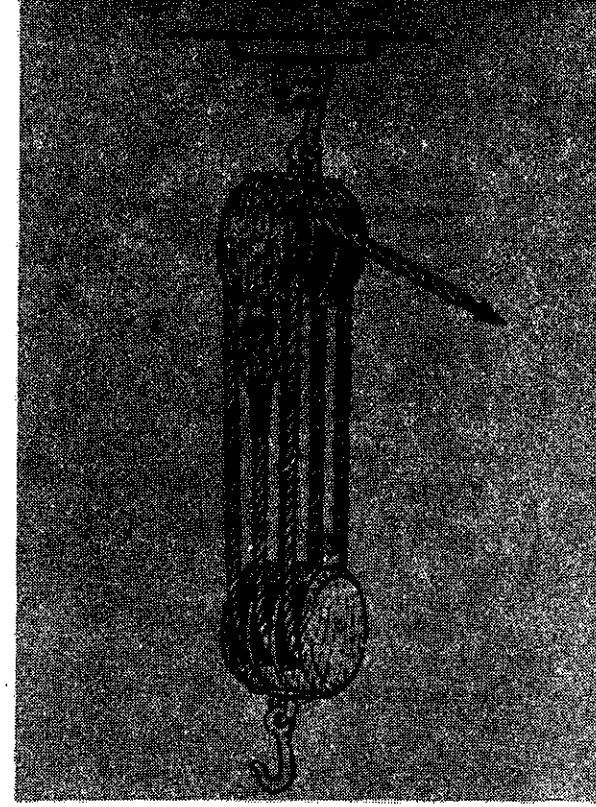
(Şekil — 10) Top Palanga

İki çift dilli makaradan oluşan bir palanga tipidir ağır yüklerin kaldırılmasında çok faydalı olur kazanç oranı $1/4$ dır.

Kalyon devrinde topları lumbara çekmekte kullanılması nedeni ile bu ismi almıştır.

FIRAŞKON PALANGA :

Çok ağır işlerde kullanılmak üzere iki adet üç dilli makaradan oluşan bir palangadır. Bu palanganın donatılmasında özellikle dikkat edilmesi gerekli husus palanganın tirentisinin alındığı makaranın orta dilinde çıkmasıdır. Çok ağır yüklerde çalışan bu palangada eğer tirenti orta dilden alınmaz ise yan dilden gelecek olan tirenteye binen yük makaranın mili üzerinde (Purnosu) eğici bir etki yaparak halatın tablaya sürünmesine veya purnonun eğilmesine neden olur.

(Şekil — 11) Fırışkan Palanga

PALANGA DONANIMI İÇİN LÜZUMLU MAKARA ÖLÇÜSÜNÜN BULUNMASI :

Genel olarak bir makarada kullanılacak halatın kalınlığına göre makara seçilmesinin önemini açıklamıştık. Buna göre pratik olarak bir palanga sisteminde kullanılacak makaranın büyüklüğü, Donatılacak halatın burgatasının üç katı büyüklüğünde olur.

Örneğin : 4 Burgatalık bir halat ile palanga donatılacak ise palanga makarasının büyüklüğü $4 \times 3 =$ Pus olur.

Makaranın büyüklüğü tablasının büyük çapının boyudur.

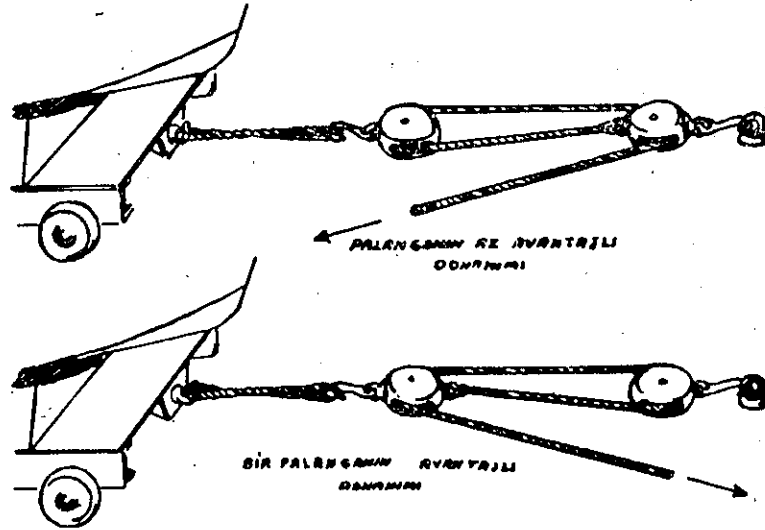
Makara dillerinin büyüklüğü ise yine pratik olarak bu dil üzerinde işleyecek halatın kalınlığının iki katı olmalıdır. Örneğin : 4 Burgatalık bir halat ile donatılacak bir palangadaki makara dillerinin çapı $4 \times 2 =$ 8 Pus olmalıdır.

Yukarda açıklanan esaslar sadece nebati ve sentetik halatlar için geçerlidir. Tel halatlardan donatılacak palanga makaralarının ölçüleri daha değişik bir durum gösterir. Tel halatların kalınlığı çekme gücü esnekliği bu ölçüde etkili olur.

Genel olarak söylemek gerekirse Tel halatlar ile kullanılacak Palanga makaralarının dillerinin çapı yeteri kadar büyük olmalıdır.

PALANGALAR İÇİN UYARI :

1. Bir yükün kaldırılmasında en fazla güç Palanganın tirentisinde olur.
2. Bir yükün maynasında en fazla güç Palanganın Rigavo'sundadır.
3. Bir palanganın kullanılmasında fazla kazanç sağlamak istersek palanganın tirentisi hareketli makara tarafında olmalıdır.

(Şekil — 12) Palangada avantajlı donanım

PALANGALARDA GÜÇ HESABI :

Palangalarda pratik olarak bir yükün kaldırılması için uygulanması gerekli güç, Palanga sistemindeki hareketli kol adedi veya sistemdeki makara dil adedine yükün bölünmesi ile bulunur.

ÖRNEK :

Adi palanga : Makara dil adedi=P. Yük=W
Tirentiye uygulanacak güç= f.

$$f = \frac{W}{\text{Dil adedi}} \quad \text{Bu formül bir palangadaki sürtünme kayıpları hesap edilmeden bulunan pratik bir değerdir. Eğer palangadaki her dilde doğan sürtünme kaybını hesaba katacak olursak daha gerçek bir değer buluruz.}$$

Palangalardaki sürtünme kaybı değeri : Her makara dilindeki sürtünme yükün %10 nu kadardır. Bunu yüke ilave ettiğimiz zaman gerçek olarak tirentiye uygulanması gerekli kuvveti buluruz.

$$f = \frac{W + D.10/100}{D. \text{Dil adedi}} \quad \text{olur.}$$

ÖRNEK PROBLEM : Bir top palangası ile, 1 Ton ağırlığındaki bir yükü kaç kilogramlık bir kuvvetle kaldırabilirsiniz.

D=4 dür. dil adedi)

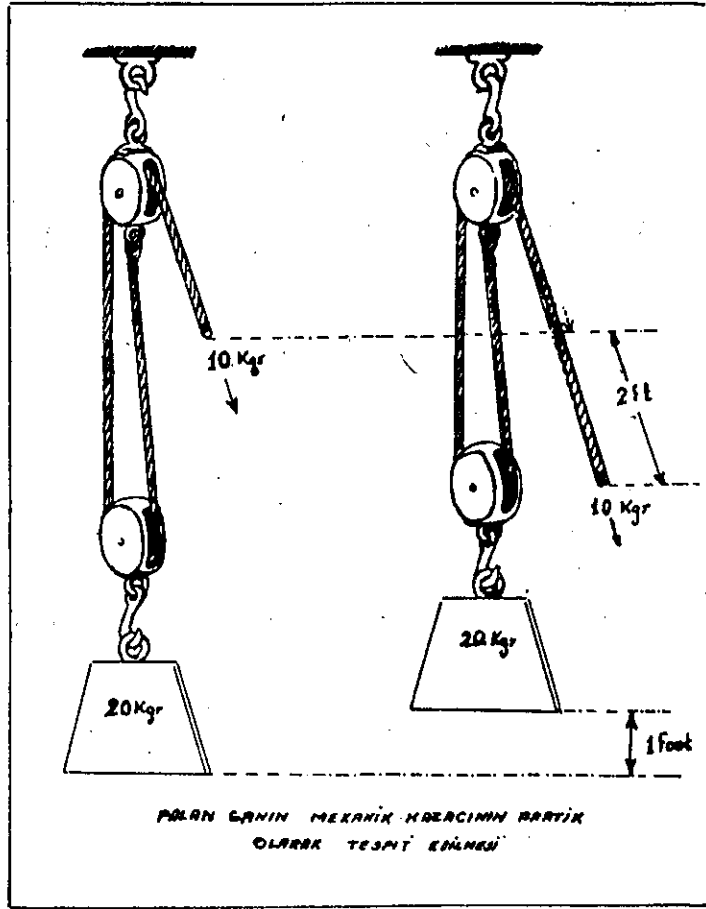
$$\text{Sürtünme Kaybı} = \frac{4 \times 10}{100} = 0,4 \text{ Kg. kayıp olur.}$$

$$f = \frac{1000 + 0,4}{4} = \frac{1000,4}{4} = 250,1 \text{ Kg. olur}$$

Bir palangada elde edilen güç kazancını diğer bir bulunma şekli şöyledir. Bir yükü yerden dikey olarak 1 ft. kaldırdığımızda Palanganın tirentisinin yükün kaldırılma anından itibaren ne kadar çekildiğidir.

Şeklin tetkikinde görülebileceği gibi, Ağırlığın 1 ft yükselmesi için tirenti 2 fit çekilmektedir.

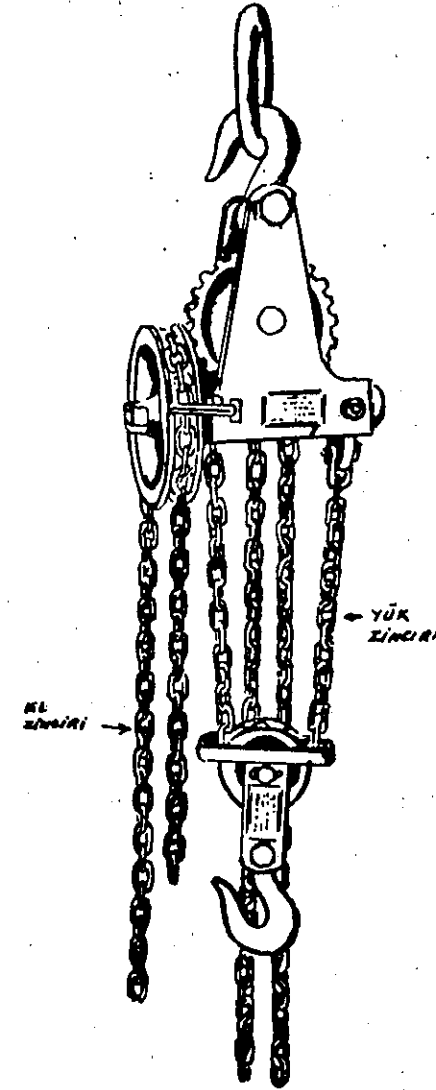
Eğer palanga bir top palangası olsaydı makara dili 4 olduğuna göre ağırlığı 1 ft yükseltilebilmesi için Tirentinin 4 ft çekileceği tabiidir. Bu oran palanganın kazanç oranıdır.

(Şekil — 13) Palanganın Mekanik Kazancı

MAKİNELİ PALANGALAR (CAYRASKAL) :

Mekanik prensiplere göre yapılmış zincir donanımlı palangalardır. Bu palangalarda uyulması gerekli en önemli kural, Palanganın kaldırağı durumlarda çok tehlikeli sonuçlar doğurur. çağı maksimum yükten fazla yük altında çalıştırılmamasıdır.

(Şekil — 14) Cayraskal

Bu palanganın her türlü yükü bir insan gücü ile kaldırılacak şekilde yapılmış olması büyük bir avantajdır fakat çalışma kuralına uyulmadığı durumlarda çok tehlikeli sonuçlar doğurur.

Yukarıda açıklandığı gibi cayraskallar kullanılacakları amacın dışında ve gücünde çalıştırılmamalıdır.

Bu palangaların bir çok değişik tipi, ile işlemlerde karşılaşmak mümkündür, fakat genel prensipleri aynıdır.

HALATLARIN KESİLME GÜÇLERİ (BS) NİN HESABI

Halatların kesilme güçleri; halatların kalınlığı ve yapıldıkları malzemelere göre verilmiş amprik formüller yardımı ile kolayca bulunabilir.

Bu formüller yardımı ile bir yükü kaldırmak için lüzumlu olan halatın kalınlığını bulabiliriz.

BİTKİSEL HALATLARIN KESİLME GÜCÜ HESABI :

Bitkisel halatların kesilme güçleri genel olarak aşağıda verilmiş formül yardımı ile bulunabilir.

BS=Kesilme gücü

C=Burgata olarak halatın kalınlığı

$$BS = \frac{C^2}{3} \text{ Ton.}$$

NOT : Kullanılmış eski halatlarda bu formülün 3/4 eksiği kabul edilmelidir.

MADENİ HALATLARIN KESİLME GÜCÜ HESABI:

Madeni halatların kesilme güçleri halatların tiplerine göre değişir.
FSWR (Fitilli çelik tel halat) : Eğer 4,5 burgatadan ince ise :

$$BS=3/4 C^2= \text{TON}$$

Halat 4,5 burgatadan kalın ise kesilme gücü :

$$BS = 2,5 \times C^2 = \text{TON.}$$

SWR (Fitilsiz çelik tel halat) : Bu halatın kesilme gücü;

$$BS = 2,75 \times C^2 = \text{TON.}$$

ESFSWR (Ekstra fleksibl çelik tel halat): Bu halatın kesilme gücü;

$$BS = 3,6 \times C^2 = \text{TON.}$$

NOT : Bu halatlarda kullanılacak makaraların Minimum Dil çapı=C olması gereklidir.

Bu halatların volta edileceği Baba nın minimum Çapı = 4 C olması gereklidir.

SENTETİK HALATLARIN KESİLME GÜCÜNÜN HESABI :

Sentetik halatlar genellikle aynı burgatadaki lif halatların 5 katı bir güce sahiptirler, bunların güçleri yapıldıkları maddeye göre hesap edilir.

NAYLON HALATLAR :

4 Burgatadan ince olan NAYLON halatların kesilme gücü :

$$BS = C^2 = \text{TON}$$

4 Burgatadan kalın olan NAYLON halatlar için kesilme gücü ;

$$BS = 0,9 \times C^2 = \text{TON.}$$

TERİLEN HALATLAR :

4 Burgatadan ince TERİLEN halatlar için kesilme gücü ;

$$BS = 0,8 \times C^2 = \text{TON}$$

4 Burgatadan kalın TERİLEN halatlar için kesilme gücü ;

$$BS : 3/4 C^2 : \text{TON}$$

HALATLARI EMNİYETLİ KULLANMA FAKTÖRLERİ :

$$BS=3/4 C= \text{TON}$$

Halatlar kullanıldıkları işlerin niteliğine göre kalınlıkları, genel emniyet faktörlerine göre hesap edilir.

İngiliz donanmasında admiraltı tarafından kabul edilmiş emniyet faktörleri üç duruma göre tespit edilmiştir.

1. Kaldırma indirme işleri için (EF) Emniyet faktörü — 12

2. Yedek çekme veya çekme işlemleri için (EF) faktörü — 8

3. Bağlama işlemleri için (EF) emniyet faktörü — 6

Yukarda verilen emniyet faktörleri halatın kullanılacağı işin türüne göre Halatın (BS) Kesilme gücünün bu emniyet faktörüne bölünmesi ile Halatın bu işlerden birinde emniyetle kullanma kuvveti hesap edilir.

ÖRNEK PROBLEM :

4 Tonluk bir yükü emniyetle kaldırabilmek için kaç burgatalık bitkisel bir halat kullanılmalıdır.

$$\text{EMNİYET KUVVETİ} = \frac{\text{BS}}{12} = \text{TON olur.}$$

$$4 = \frac{\text{BS}}{12} = \text{BS} = 4 \times 12 \quad \text{BS} = 48 \text{ TON}$$

$$\text{Bitkisel halat için BS} = 1/3 \cdot C^2 \text{ Ton} \quad C^2 = \text{BS} \times 3 = 144$$

$$C = \sqrt{144} = 12 \text{ Burgata bulunur.}$$

FSWR (Filitilli tel halat) için. BS = 2 C² olduğu için

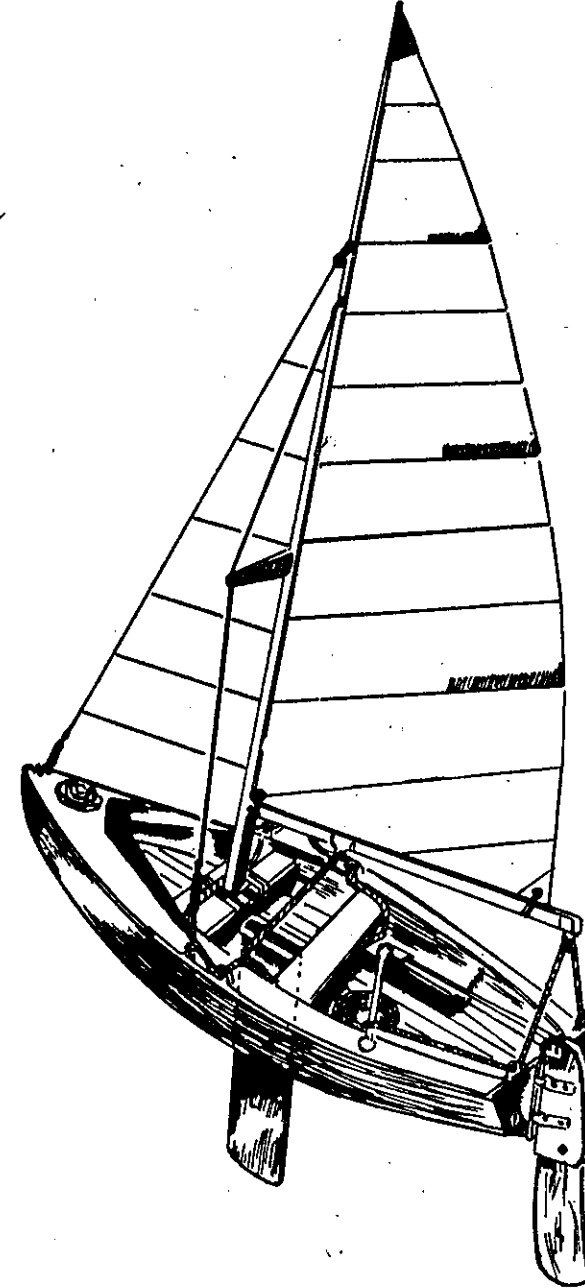
NAYLON halat için BS = C² olduğu için

$$C = \sqrt{48/2} = 5 \text{ Burgata.}$$

$$C = \sqrt{48} = 7 \text{ Burgatalık bir halat kullanmak gerekmektedir.}$$

tedir.

YELKEN

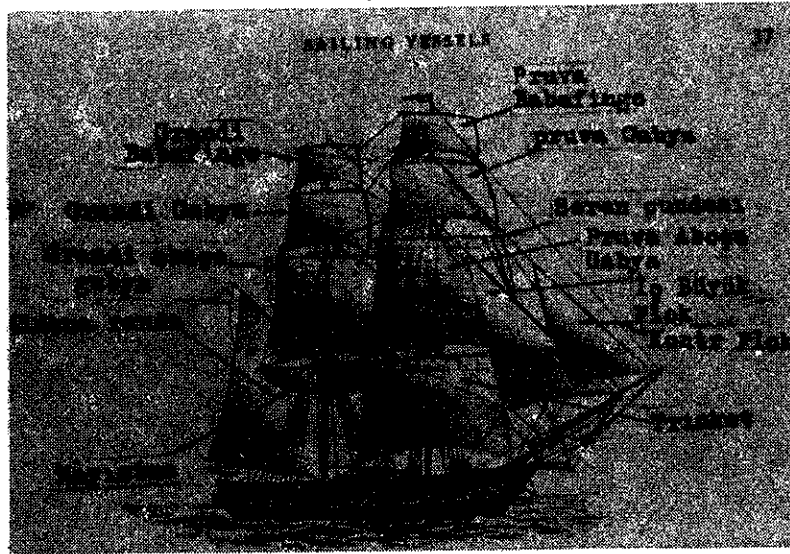

Y E L K E N :

TARİF : Yelken, rüzgar gücünden istifade ederek su üstündeki bir tekneyi bir yerden diğer bir yere sevk etme vasıtasıdır.

TARİHÇE : Tarihte yelkeni icat edenin kim olduğu kesin olarak bilinmemektedir, ancak ilk yelkenleri papiros elyafından, sazlar veya ketenden yapılmış olduğu, donanımda da sırim halatların (hayvani) kullanıldığı tespit edilmiştir. Gemici inancına göre o zamanlar yıldırım-dan muhafaza ettiği düşüncesiyle sırtlan veya ayı balığı derisi de kullanılmıştır. İlk yelkenlerde de rüzgarı filo etmek için bir nevi istingalar mevcuttu.

YELKENLİ GEMİLERİN NEVİLERİ

(Şekil — 15) Tam armalı bir Barko

BARKO : Bütün direkleri serenli ve seren yelkenli (Kabasorta) olup yalnız en kıçtaki direği giz li ve bu giz in altında bir randa yelkeni mevcut ve üstünde pik bulunan yelkenli teknelerdir.

Bu isimdeki gemiler 4, 5, 6, direkli olduğu gibi 3 direkli de olabilirler. Yalnız 3 veya daha ziyade direkli teknelerin Barko sınıfına dahil olabilmeleri için 3 direkli olduğuna nazaran Puruva ve grandi direklerinin Kabasorta donanımlı mizana direğininde pik li Randa yelkenli olması icap eder.

GULET : Yalnız puruva direği Kabasorta armalı, diğer direkleri uskuna biçiminde randa ve pik yelkenli ayrıca direkler arasında Valena yelkenleri bulunan teknelerdir. Bunlarda 3 veya daha ziyade direkli, olabılırlerse de Gulet sınıfına dahil olabilmesi için, mutlaka direklerden birincisinin yani puruva direğinin kabasorta armalı olması diğerinde pik li randa yelkeni olması icap eder.

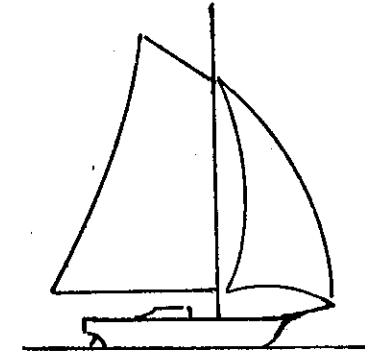
USKUNA : Bütün direkleri ana direk ve gabya çubuğu olan altında randa yelkeni bulunan giz li direklerden yapılı ve giz de pik yelkeni olmayan teknelere pik siz uskuna denir. İngiliz ve Amerikalılar bu nevi teknelere (Balbheaded Schooner) yani keleş uskuna gemisi tabir ederler.

BRİK : Bütün direkleri kabasorta armalı ve diğer teknelerden daha küçük bulunan tekneler olup bunların bazen grandi direklerine diğer yelkenlere ilaveten bir randa yelkeni açılabilir.

BRIGANTIN : Puruva direği kabasorta grandi direği pik li randa olan iki direk arasında (Valena) yan yelkenleri açılan teknelerdir.

ŞEKİLLERİNE GÖRE YELKEN TİPLERİ VE İSİMLERİ :

Randa Yelkeni : Bumbalı veya bumbasız olarak kullanılırlar ran-

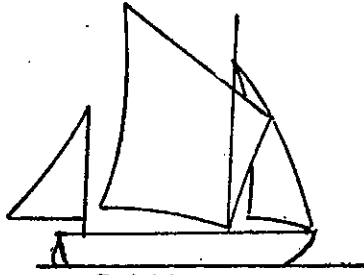

Randa

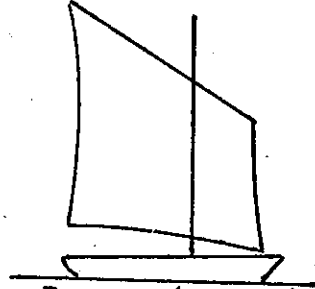
(Şekil — 16) Randa Yelkeni

danın bağlandığı seren direğe Çatal ile bağlantılı olup seren direk üstünde aşağı ve yukarı kayarak hareket edebilir, Seren direğe çatal kısmında Kandilisa ve seren ortasında KORDELINA palangaları ile basılır. Randa yelkenleri gerek kullanış itibarıyla gerekse emniyetli oluşları sebebiyle çok kullanılan bir yelken tipidir.

Praçera yelkeni : Aşırma ve sabit olmak üzere iki kısımdır.

Sabit praçera

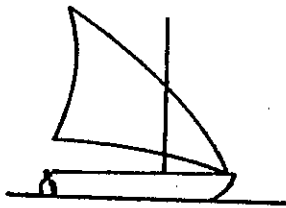
Praçera (aşırma)

(Şekil — 17)

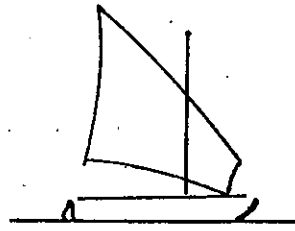
Aşırma praçera : Bumba bulunmaz yelkenin karula yakası direğin topuk kısmına veya baş tarafa yakın bir yere bağlanır. Bu yelkenlerde her tramoladan sonra karula yakası ve seren rüzgar altına aşırılır. Bu suretle direk daima rüzgar üstünde kalarak yelkenin serbestçe işlemesi sağlanır.

Sabit praçera : Karula yakası direk dinine bağlanır, kandilisa serenin takriben dörtte birine bağlanır, tramolalarda bu nevi yelkenin serenleri aşırılarak, direk rüzgâr üstünde kalmak üzere tertip alınır. Bu suretle yelken serbestçe işler.

Latin yelkeni: Üç köşeli praçera yelkenine benzer küçük salmasız teknelerde tercihan kullanılır orsa yakası seren yakası olmuştur.

Latin

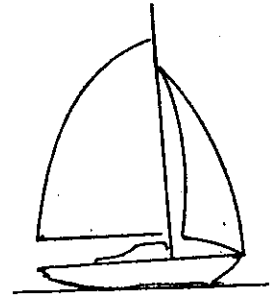
Yarım latin

(Şekil — 18)

Yarım latin : Orsa yakası kısa bir yelkendir.

— 26 —

Huri pena veya Markoni : Son zamanlarda yarış teknelerinde kullanılan kuş kanadından örnek alınarak geliştirilmiş kullanışlı bir yelken şekli olup her geçen gün bütün teknelere tatbik edilme yoluna gidilmektedir. Bu tip yelkenler bizde marmara tipi ve kara deniz mavnalarında kullanılmaktadır.

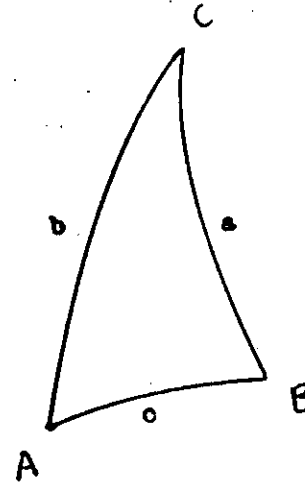
Huri (Pena)

(Şekil — 19)

YELKEN YAKALARI

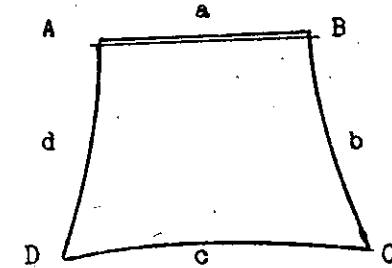
Üçköşe bir yelkenin yakaları

- A—Karula yakası
- B—İskota yakası
- C—Çördek yakası
- a—Kıç gradin yakası
- b—Orsa gradin yakası
- c—Al tabaş yakası

Kabasorta yelken yakaları

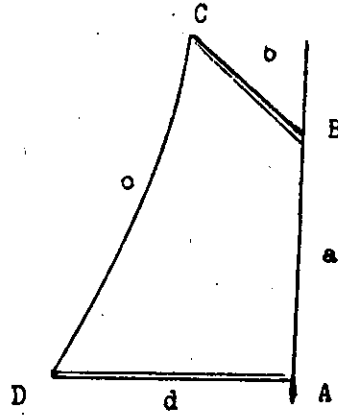
- A—B—Cunda yakası
- C—D—İskota yakası
- a—Seren yakası
- b—d—Orsa yakası
- c—Al tabaşo

— 27 —

Randa yelkeninin yakaları

- A—Karula yakası
- B—Çatal yakası
- C—Cunda yakası
- D—Iskota yakası
- a—Orsa yakası
- b—Seren yakası
- c—Kıç gradin yakası
- d—Al tabaço yakası

YELKENLİ TEKNE YÖNETİMİ

Yelken idaresi; Bir denizcinin bedeni kabiliyetini arttırmak, zekâsını işletmek, intikal sür'atine malik etmek ve düşündüğünü muvaffakiyetle tatbik etmesini öğretmek bakımından çok önemlidir. Bilhassa mesleği gemici olanların daha mektep sıralarında iken ameli ve tatbiki olarak yelken kullanmasını ve tekne idaresini gereğince öğrenmesi, o denizcinin mesleğine çekirdekten yetişmesine ve gemicilik için hayatî bir önemi vardır, bulunulan suların akımı ile rüzgârın tekne üzerine vaki olan muhtelif etkilerini çok iyi kavramasına sebep olur.

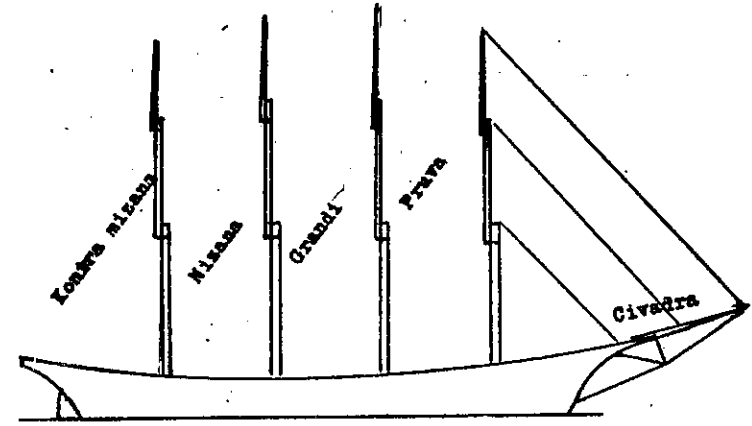
Bunlardan başka zamanımızda yapılan modern gemilerin, can kurtaran sandallarının kürek ve motordan başka bir de yelkenle teçhiz edildikleri düşünülecek olursa bir kaptanın yelken kullanmasını bilmesinin mesleki hayatında ne kadar büyük bir önem ve kıymeti bulunduğu kendiliğinden anlaşılır.

Seri düşünmekle seri hareket etmek arasında çok fark vardır. Bir çok gemiciler çok seri ve çok isabetli düşündükleri halde bu düşüncelerini bir türlü filî sahada tatbik edemedikleri görülür. Buna sebep kendi kendine güvenir olmamaktır. Yelken kullanmak; bir denizciyi nefesine itimat etmek noktasından da iyi bir surette hazırlar.

Deniz çok güzel bir şey olmakla beraber çok hırçın ve haşın bir ta-

biat unsurudur. Mesleği denizci olanlar için bu hırçın doğa unsuru ile pençeleşmek ve ona daima galip gelmek hiç şüphesiz marifetlerin en büyüğü ve en zevklilerindendir. Kuduran dalgalarda işini bilen bir kaptanın keyfine ölçü yoktur. Fakat bunun için seyyal ve çok kudretli doğa unsuruna karşı başarı ile mücadele edecek kadar bilgili ve tecrübe sahibi olmak ve bilgi ile tecrübeden kuvvet alan büyük bir cesaretle bulunması lâzımdır.

YELKENLİ TEKNELERDE DİREKLER :

Bir yelkenli teknede direklerin sırası

(Şekil — 20)

Yelkenli teknelerde direkler çok önemli yer tutarlar, Bunlar ismen baştan itibaren sayılır.

Geminin baştan itibaren birinci direğine PRUVA DİREĞİ ismi verilir. İkinci direk ise GRANDİ DİREĞİ dir. Kıdemli komutan forsu veya diğer forslar bu direğe çekilirler.

Üçüncü direk ise MİZANA DİREĞİDİR.

Dördüncü direk KONTRA MİZANA DİREĞİDİR.

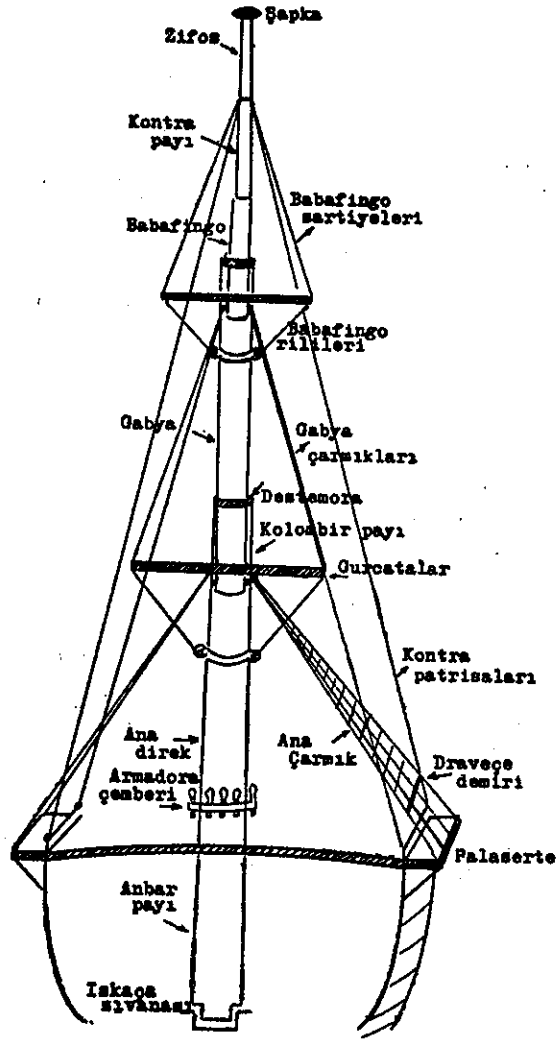
Eğer bir gemide beşinci bir direk varsa bu diregede KONTRATO MİZANA ismi verilir.

Gemilerde filok yelkenlerinin açılmasına mahsus Pruvadan itibaren başa doğru uzanan direğe Civadra ismi verilir. Civadralara Direkleri Baş taraftan tutan ISTRALYALAR bağlanmıştır.

Direkleri Sancak İskele bordalardan tutan halatlara da ÇARMIH ismi verilmektedir bunlar üzerine direklere çıkmak için halat veya çubuk basamaklar yapılırsa Şeytan Çarmığı ismi alır. Şeytan çarmığı basamaklarına ISKALARYA ismi verilir.

DİREK VE KISIMLARI :

Eski yelkenli gemi direkleri şekilde görüldüğü gibi kısımlara ayrılmış ve donatılmıştı. Bu gün modern gemicilikte direkler çok değişik tiplerde görülmektedir.

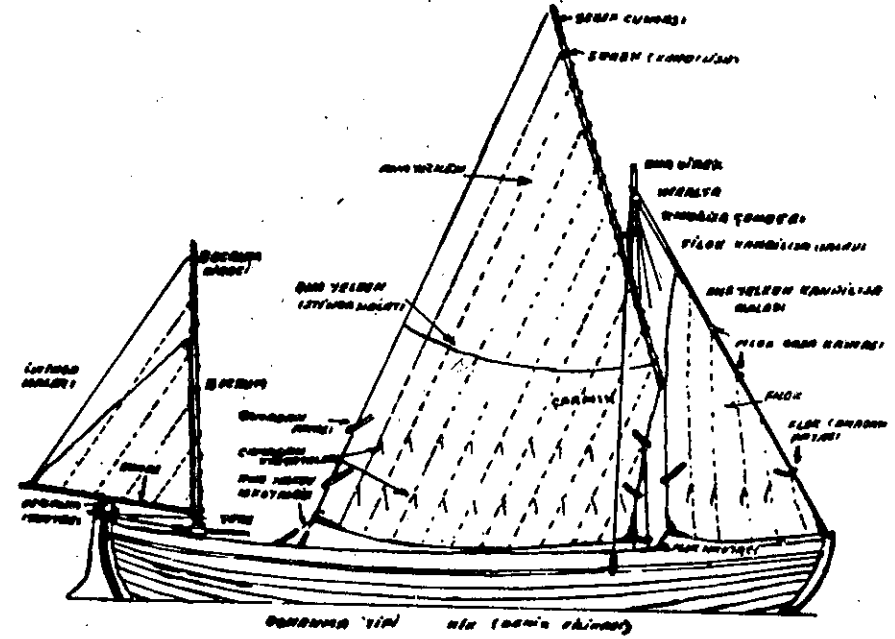

(Şekil — 21)

Bazı milletlerin Deniz okullarının eğitim gemileri Yelkenli gemilerdir, bu devirde yelkenli tekne ile eğitimin tek amacı Denizciye gerekli fiziki yeteneği vermek her türlü koşullarda, görev yapabilme, ani karar verme ve uygulama alışkanlığını kazandırmaktır.

Beyni yeteneği ne olursa olsun Denize dayanıklılığı zayıf bir kimse nin, başarılı bir denizci olması beklenmemelidir.

BİR DENİZ FİLİKASI (KİK) Yelken Donanımı :

(Şekil — 22)

KİK : Harp gemilerinde Deniz filikası olarak kullanılan kikler donanma gemilerimizde kullanılan yelkenli ve kürekli bir deniz vasıtasıdır, yelken donanımı Sabit PRAÇERA olup, Ana Yelken bir bocrum ve bir Floktan ibarettir.

DİREK : Filikamın baş oturağı üzerindeki TROSA çemberile takviye edilmiş yuvasına girer. Omurga üzerindeki ıskaçasına direk zıvanası oturdulduktan sonra trosa çemberi kapatılır. Direk sancak iskele bordadan ikişer adet ÇARMİK ile direk cundasından tekneye bağlanır. Yine direk cundasından baş bodoslamaya ISTRALYA halatı ile baş kış istikametinde emniyete alınır. Direk üzerinde kandilisa serenini direğe toka etmek için kancalı bir demir çember mevcuttur ki buna KANDİLİSA TROSASI ismi verilir. Kandilisa trosası direk üzerinde serbestçe kandilisa halatı vasıtası ile hareket eder.

Direğin bağlandığı birinci oturmağın üzerinde direk dibine yakın olmak üzere konmuş ARMADORA ÇELİĞİ ki bu çeliklere kandilisa halatları ve ana yelken karula yakası bağlanır.

Direk cundasında GRANDİ KANDİLİSA halatının geçmesine mahsus kandilisa tornosu ile FİLOK KANDİLİSA halatının geçmesine mahsus bir sabit bastika mevcuttur. Direk dikilirken bu bastika ve tornonun dillerinin başa bakacak şekilde dikilmesi gerekir.

BOCRUM : Bocrum direği Yeke boğazından geçirilip omurgadaki ıskaçasına oturtulur. Bocrumda çarmık ve ıstralya donanımı yoktur.

FLOK VE DONANIMI : Flok karula yakasından baş bodoslamaya bağlanıp Orsa yakasındaki FLOK GARGARİLERİ vasıtası ile orsa yakası ıstralya üzerine serbest hareket edebilecek şekilde takılır. ÇÖRDEK yakası FLOK KANDİLİSASINA bağlanmak suretile toka edilmeye hazır duruma getirilir. İSKOTA halatları çarmıkların dışından dolaştırılıp tekne içine alınırlar. Rüzgârı kullandığımız KONTRA'ya göre sancaktan veya iskeleden kumanda edilir.

GRANDİ YELKENİ (Ana Yelken) : Ana yelken karula yakası direk dibindeki bir yere veya armadora çeliğine volta edilir. Seren üzerindeki KANDİLİSA SAPANI direktteki **Kandilisa Trosası** kancasına takılır, ıskotalar sancak iskele ıskota tornalarından geçirilerek kullanılmaya hazır duruma getirilir ve GRANDİ KANDİLİSASI hisa edilerek yelken toka edilebilir.

BOCRUM : Bocrum yelkeni açıldığında bumbanın cundasından gelen BOCRUM İSKOTASI kış bodoslamadaki tornadan donatılıp yine bumba vasatındaki tornadanda geçirildikten sonra yeteri kadar lava edilip Bocrum direği üzerindeki KOÇ BOYNUZUna veya doğrudan doğruya serdümenine verilir bu suretle bir kik yelken donanımı kullanılmaya hazırdır.

BİR TEKNENİN YELKEN İLE SEYRE HAZIRLANMASINDA VERİLECEK KUMANDALAR (DONANMA TİPİ KİK LERDE)

FİLİKA PERSONEL VE VAZİFELERİ :

Serdümen : Filikanın bütün sorumluluğunu üzerine almış bütün personele kumanda etmeye yetkili, ve filikanın rüzgâra göre usulünce seyrini temin edecek olan aynı zamanda bütün emniyet tedbirlerinin alınmasından sorumlu olan şahıstır.

Hamlacı : Yelkenle seyirde serdümenin yardımcısı ve aynı zamanda Ana yelken ıskotalarını serdümenin vereceği kumandalara göre kullanan şahıstır.

Kandiliasacılar : Hamla sıvıryası ve Birinci sıvırya personeli olup yelkenle seyirde ana yelkenin toka ve maynasında tramolalarda serenin kavancasında görevli personeldir.

Flokçular :Puruva ve Puruva sıvıryası personeli olup floğun usulüne göre donatılması ve İskotaların rüzgâra göre istenilen kontrada kullanılmasını sağlayan Tramolalarda serdümenin vereceği kumandaya göre filoğu kullanan personeldir. Pruva sıvıryası seren kavanca edileceği zaman kandiliasacılar yardım eder.

TEKNENİN DONATILMASINDA VERİLECEK KUMANDALAR :

Serdümen : **ALESTA ARMA DİREK** kumandasını verince.

Pruvacılar ve kandiliasacılar direğin çarmık ve ıstralyaları ile kandilisa halatlarını direk üzerinden istif şeklinden fora edip direk topuğu ana direk ıskaçasına gelecek şekilde direği yerine dikmeye hazır olunca Hamlacı **ALESTA GRANDİ** diye rapor eder.

Serdümen : **ARMA DİREK** kumandasını verir.

Personel : Ana yelken üzerindeki donanımı nete ederler ve flokçu direği ıskaçasına oturturlar ve TROSA çemberini kapatarak Puruvacı İSTRALYAYI bağlarken Kandiliasacılar da çarmıkları doldururlar.

Bundan sonra hamlacı ve Hamla sıvıryası Bocrum yelken direğini yerine takarlar.

Serdümen : **ALESTA HİSA YELKEN** kumandasını verir.

Personel : Arma direk kumandasını hep bir ağızdan tekrar ederek filoğu alır karula yakasını baş bodoslamaya bağlar, çördek yakasını flok kandiliasasına bağladıktan sonra Flok GARGARİ lerini ıstralyaya takarak flok kandiliasasını eline alıp **ALESTA Flok** diye rapor eder.

Kandiliasacılar : Ana yelken serenini kandilisa trosasına sapanından takar ve Karula yakasını direk topuğuna bağlar İskotalar Kavanca tornalarından alınır ve grandı kandilisa halatını elde tutup **ALESTA GRANDİ** diye rapor ederler.

Hamlacı Bocrum İstinga halatını fora eder ve Bocrum ıskotasını gerekli yerlerden donanımını tamamlayıp ıskotayı içeri alır ve **ALESTA BOCRUM** raporunu verir.

Serdümen : Personelden bu raporları duyan serdümen hareket edeceği iskelenin rüzgâr durumuna göre **HİSA YELKEN** kumandasını verir ve kumandadan evvel **SALMA** nın indirilmiş olması gerekir.

DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR : Bir filika ile denize açılmadan evvel Filikanın ve personelin emniyeti ile ilgili hususların tam olarak yerine getirilmiş olup olmadığını serdümenin yerinde kontrol etmesi ek-sik hususlar varsa avara etmeden evvel bunların tamamlanmasını te-min etmek vazifesidir.

YELKENLİ FİLİKADA GEÇEN TABİRLER VE MANALARI :

İSTİNGA : Bir yelkeni boğmak suretile rüzgâr tesirini tekne üze-rinden kaldırmaya yarayan bir donanımdır bu donanım halatına istin-ga halatı ismi verilir.

SELVİÇE : Donanım üzerinde hareketli halatlara verilen isimdir.

ARMA : Bir donanımda sabit halatlara verilen isimdir.

MORİNE : Yelkeni camadana vurduğumuz zaman değişen karula yakası ve ıskota yakasını bağlamak için yelken üzerinde konmuş takvi-yeli matafyonlara verilen isimdir.

CAMADANA VURMA : Sert havalarda yelken sathını küçültmek için yapılan işlemdir.

CAMADAN KALÇATASI : Camadana vurmak için yelken üzerinde bir sıra konmuş sağlam kısa gırcala kamçılardır.

GRANDİ KANDİLİSASI : Sereni direği toka etmek için direk cun-dasından donatılan Halattır.

FLOK GARGARİLERİ : Floğun orsa yakasının İstralya üzerinde muntazam Hisa ve maynasında yardımcı olan sustalı kanca veya özel anelelerdir.

FAÇA FİLOK : Orsa alabanda tramola yaparken teknenin dönüş süratini arttırmak için filoğun ıskota yakasının rüzgârı kullandığımız kontranın aksine teknedeki doğru rüzgâra gösterme işlemidir.

LAVA : İskotaların veya bir selviçenin gerilmesi için verilen bir ku-mandadır.

LAŞKA : Bir halatın veya selviçenin gevşetilmesi için verilen bir kumandadır.

ORSA ALABANDA TRAMOLA: Teknenin rüzgârı kullandığı kont-rasını Rüzgar üzerinden dönmek suretiyle değiştirme işlemidir.

BOCİ TRAMOLA : Rüzgârı kullandığımız kontrayı Pupadan döne-rek değiştirme işlemidir.

APAZLAMA : Rüzgârı herhangi bir kontrada kemereye yakın isti-kamette kullanarak yapılan bir seyir şeklidir.

ORSA : Rüzgârı herhangi bir kontrada kullanarak Rüzgara en ya-kın kertede yapılan bir seyir şeklidir.

ORSA ALABANDA TRAMOLA:

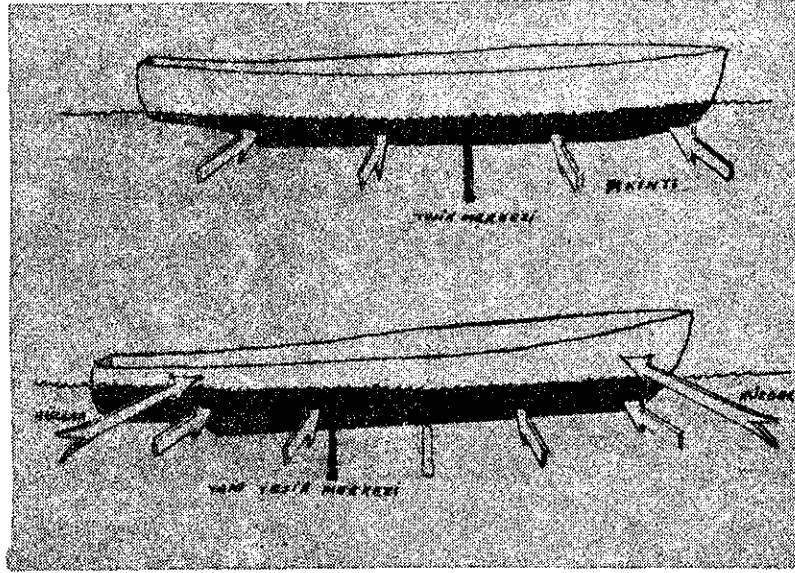
Orsa Alabanda Tramola yaparken Yelkenler yapraklamadan hiç bir zaman ıskotaları kavanca etmemek lazımdır. Serümen eğer Tramo-la yapılırken teknenin süratinin tramolayı tamamlamasında kifayetsiz olduğunu hissederse bu durumda tramolayı tamamlayabilmek için rüz-gâr pruvaya gelince FAÇA Flok kumandasını vererek puruvacının Filo-ğu iskota yakasından tutup rüzgara karşı rüzgârı ilk kullandığımız kontra aksine gerer bu suretle teknenin baş tarafında dönüşüne yardım-cı bir kuvvet kazanmış olur. Aynı anda Bocrum yelkeninide dümeni bastığı tarafa doğru gösterirse bu kuvvet dahada artmış olur.

KÖR TRAMOLA : Tramola yapan bir tekne üzerinde yeteri kadar yol bulunmaz ise teknemiz rüzgârı puruvaya aldığı anda durur ve bir geri yol kazanır ki biz buna Kör Tramolaya düştü deriz bu duruma düşen bir teknenin serdümeni ilk tedbir olarak dümenini döneceği yönün ak-sine basmak suretile geri yol kazanan teknesinin baş tarafının rüzgâr al-tına geçmesini temin eder rüzgar istenilen kontrada yelkenleri doldu-runca ki bu anda tekne durur ve akabinde ileri yol almaya başlar ser-dümen ileri yola geçeceği an dümenini yeni seyredeceği rotaya göre dü-zeltir.

BOCİ TRAMOLA : Tarif olarak rüzgârı pupadan bir kontradan di-ğer kontraya kavanca etme işlemine denir. Boci tramola Orsa tramola-ya nazaran daha kolay gibi görünürsede sert havalarda usulüne uygun yapılmayan boci tramolalar esnasında gerek dümen hakimiyeti ve ge-rekse ıskotaların kullanılmasındaki hatalar teknenin devrilmesine yol açabilir bu hususa bilhassa dikkat edilmelidir.

Sert havalarda boci tramola yapan bir tekne evvela ıskotalarını la-va eder ve rüzgar iğneciğe geldiğinde yelkeni istinga etmek gerektir. Kontra değiştikten sonra yelkenin istingası fora edilip ıskotalar laşka edilerek yelken sathının rüzgâra dik bir duruma getirilmesi sağlanır. Dümen tutarken eğer dümeni bir anda kaçırarak olursak ve rüzgar di-ğer kontraya bir anda kavanca olursa bu durum teknenin devrilmesine sebep olabilir. Tek çare derhal ıskotalar laşka edilip dümeni orsaya ala-banda etmektir, muvaffak olduğu takdirde teknenin devrilmesi önle-nebilir.

FİLİKALARIN YELKEN İLE SEYİRDE BAŞLI VEYA KIÇLI DURUMDA OLMALARININ ETKİLERİ

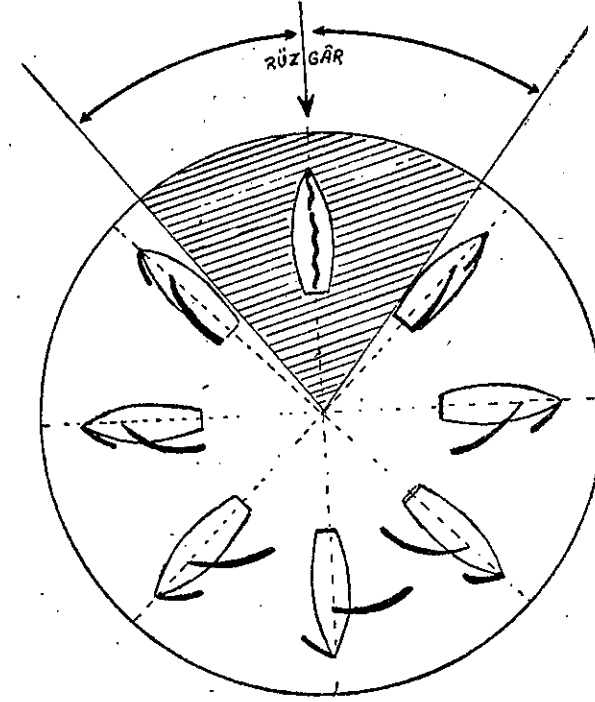
(Şekil — 23)

1—Başlı Filikalar: Başlı filika dediğimiz zaman filikanın su hattı üstünde kalan kısmının vasattan başa olan tarafının az vasattan kiça olan kısmının ise fazla yüzey göstermesi halidir ki onu kısaca baş tarafı daha fazla batık olan filika diye izah edebiliriz içindeki yük dağılışı sebebiyle baş tarafı batık olan bir filika üzerine tesir eden rüzgâr vasattan başa su üstünde kalan kısmın alanı daha az olduğu için bu satha yapılan rüzgâr basıncı vasattan kiça daha fazla olan alana yapılan basınçtan daha az olduğundan filikanın kiç tarafında filikanın kiçini rüzgâr altına düşürücü bir kuvvet etkisi doğar bu kuvvetin etkisi ile başlı filikanın baş tarafı rüzgâr üstüne kaçır gemici tabirile başlı filikalar daima ORSA ya kaçır biz filikamızı orsaya sevk etmek istediğimiz zaman bir miktar filika içindeki yükü başa kavanca etmek suretile daha kolaylıkla orsaya yürütmek imkanını sağlamış oluruz.

2—Kiçli Filikalar :

Kiçli olan filikalar ise yukarda yapmış olduğumuz açıklamanın aksine daima BOCI ye kaçır bundanda Boci tramola veya boci seyirlerinde filikamızın daha rahat seyrine faydalı olan bir faktör olarak ortaya çıkar.

YELKENLİ FİLİKA YÖNETİMİNDE DİKKAT EDİLECEK KURALLAR

Rüzgâr iğnecikten eserken uskuları tamamen lâçka edip yelkeni kullandığı bir kontradan diğer kontraya kavanca etmesi işlemine TRAMOLA diyoruz. Başlıca iki tip Tramola vardır.

Rüzgârı kullandığımız kontradan diğer kontraya puruvayı rüzgâr üstünden kavanca etmek suretile geçirilmesine Orsa alabanda Tramola omurgaya amut bir vaziyete getirmelidir. Rüzgâr değiştiği takdirde yelkeni doldurmak üzere ıskotayı lâva etmelidir. Puruva ne kadar rüzgâra yakın bulunursa ıskota da o kadar fazla lâva edilir. Hiç bir veçhile uskular bağlanmamalıdır. Uskuların bağlı bulunması şimdiye kadar bir çok müessif kazalara sebebiyet verdiği için bunlar koç boynuzu ve saireye meze volta alınarak elde tutulmalıdır. Yelkenli bir filika iyi safralandırılmış ve yelkenler de güzel denk edilmiş ise dümeni hemen hemen viya da ister Biraz yatar veya rüzgâr sert olursa bir miktar rüzgâr altına dümen kullanmak icap eder.

Apazlama seyirde (rüzgâr pruvadan itibaren altı kereden fazla kış taraftan estiğine göre) sağnak hemen gelir gelmez bocalamak yani lâşka uskuta etmek ve pek kuvvetli ise rüzgârı pruvaya alarak yelkeni mayna etmek lâzım gelir.

Sağnaklı havada orsasına seyir olunurken dümene ziyade dikkat edilmeli ve sağnak gelirken orsa etmekle beraber ıskotayı da lâşka etmelidir. Sağnak geçince dümeni bociye basıp ıskotayı lâva etmeli ve bu suretle yelkeni tekrar doldurmalıdır. Eğer fazla orsa edilmiş ve bu sebeple istemiyerek tramola olunmuş ise, ıskotaları kavanca edip sağnak geçinciye kadar diğer kontrada seyir edilmelidir.

Bir filika ile seyir olunurken yelkenler iyi işlemedikçe tekne ileriye gitmeyip rüzgâr altına doğru sürüklenir. Ve böyle ahvalde dümen de dinlemediğinden filikanın idaresi güçleşir.

Sert bir sağnak yolsuz bulunan bir tekneyi seyir eden bir tekneden daha çabuk ve daha kolay albura edebilir. Çünkü rüzgâr duran bir tekneyi ise esasen hareket ettirmek için bir kısım kuvvet zayi ettiğinden daha az bir tesirle yatırır. Binaenaleyh bilhassa orsa seyirlerinde teknenin başını rüzgâra yaklaştırdıkça, rüzgârı yelkenlerden çıkaracağınızı ve bundan dolayı teknenin de yolundan kalacağını veyahut duracağını daima hatırdan bulundurmalıdır. ıskotaların boşu ne kadar fazla gerilirse filika o kadar rüzgâra yaklaşır. Bunun için, ıskotaların lâva veya lâşka edilmesine azami dikkat olunmalıdır. Orsa seyirinde, iyi hisa edilmiş bir filoğun orsa yakası düz olmalı ve altabaşosu hafif ve muntazam bir kavis göstermelidir. Kış gradın yakası ise yapraklanmamalı yani kırışık olmamalıdır. Eğer altabaşo yakası ile ıskota düz bir hat teşkil ediyorsa, ıskotanın fazla gerildiği ve yelkenin tekneyi ileriye götürmekten ziyade başı rüzgâr altına düşüreceği bilinmelidir. Filok yelkeni iyi basılmadığı ve ıskotalarda boş bırakıldığı takdirde filok bir torba teşkil ederek (torbalanacak) ve yine teknenin başını rüzgâr altına düşürecek tir. Bu itibarla filikanın, orsa seyirlerinde yelkenden azami istifade temin ederek yükselebilmesi için ıskotacıların maharetle ıskota kullanmaları lâzımdır.

Tekne fazla miktarda orsaya kaçıyor ise filok ıskotasının lüzumu derecesinde boşu alınmadığına hüküm edilir. Eğer filok ıskotası gergin ise randa yelkenini biraz boş bırakmakla filikanın fazla miktarda orsaya kaçması düzeltilebilir. Tekne içindeki safrayı biraz kışa almakla teknenin fazla miktarda bociye kaçmasına mani olur. Safranın baş veya kış tarafa alınması, filika mürettebatının yerlerini değiştirmek suretile yapılır.

Randa güzel işlerken filok yapraklarsa, filok ıskotasının boşu iyice alınmamış olduğu anlaşılır. Orsaya seyrederken ı s k o t a ların en iyi tarzda nasıl boşu alınacağını ancak tecrübe öğretir. Bununla beraber bir tekne için en münasip olan boş alma miktarı yalnız teknelerin cinsinde değil rüzgârın şiddetine göre de değişir.

Mamafih umumi kaide olarak sakin denizde hafif ve frişka (devamlı) bir rüzgârla seyrederken fazla boş almalı ve dalgalı denizde sert rüzgârla seyrederken ıskotaları hafif lâşka etmelidir.

Filikada dümen tutanlar mutlaka rüzgâr üstü cihetine oturmalıdır. Çünkü rüzgâr üstünde yelkenler önünüzü görmeğe daha az mani olduğundan gelecek büyük dalgaları veya sağnakları kolaylıkla görürsünüz. Mamafi sık sık yelkenin altından rüzgâr altına bakıp o tarafı da kontrol etmeyi ihmal etmemelidir.

Yekeyi mümkün olduğu kadar hafif (gevşek) tutmalıdır. Sert tutulması ve çok hareketi yalnız teknenin yoldan kalmasına sebep olmaz, sağa ve sola zikzak seyirler yaparak ileriye olan sür'atin azalmasına da sebebiyet verir.

Avara etmeden evvel havanın şiddetine göre safra alıp güzelce istif etmeli ve hareket ettikten sonra bir daha safra ile oynamamalıdır.

Küçük filikalar ile kıklarında kullanılacak en münasip safra içi su dolu mancanalar ile yüzer cisimlerdir. Hiç bir vakit küçük filikalarda ve kıklarında batıcı safra kullanmak doğru değildir. Safra filikanın ortasına ve omurgası üstüne konulmalı ve bu suretle filika iyice denk edildikten sonra safranın oynamaması ve yerinden kaymamasını temin etmek için, oturak tahtalarına ve oturak puntellerine sıkıca bağlanmalıdır.

Filikalarda lâyıki vechile yelken yapmağa (açmağa) çok dikkat edilmelidir. Bunun için direklerin çarmıh ve ıstıralyaları iyice doldurulmalı ve kandilisalar dahi gergin bulunmalıdır. Randa yelkenlerinin bumba ve cunda yakaları, yelken yapraklanmıyacak şekilde basılmalı ve ondan sonra çatal ve kordanile halatları sıkıca bağlanmalıdır. İyi yapılmamış olduğu görülen yelkenleri mayna edip kusurlarını düzelterek tekrar hisa etmelidir. Kandilisaları lâva ederken ıskotaları lâşka etmelidir. Yelkenli bir filika ile seyir esnasında rüzgâr kesilirse yelkenleri mayna edip direkleri aşağı almalı ve kürekle seyre devam etmelidir.

Salma omurgalı yarış yatları ile sair sınıflara mensup yelkenli yarış tekneleri, salma omurgalarından dolayı rüzgâr altına çok az düşme veya hiç düşme yapmıyarak daima rüzgâra yakın seyir ederler. Halbuki gemi filikaları ve can kurtaran sandalları (Lifebotlar) salma omurgalı

olarak inşa edilmediklerinden diğer tekneler gibi rüzgâra yakın olarak seyredemezler. Bunun için salma omurgası olmıyan beş veya altı çifte filikalarla veyahut kiklerle orsa seyri icra olunurken uskutalar büyük bi maharetle tanzim edilerek filikayı mümkün olduğu kadar rüzgâra yakın fakat sür'atli olarak seyrettirmelidir.

Orsaya seyredilirken, bir gemi veya sair tehlikeli bir mahallin rüzgâr üstünden geçebilmek şüpheli olduğu takdirde orsa edip rüzgârı yakaya almak (yani ziyadesile rüzgâra yaklaşmak) bilhassa akıntılı mahallerde, kat'iyen yelkencilik ve gemicilik kaidelerine uygun olmadığından bu gibi ahvalde ya orsa alabanda tramola edip mezkûr mahallin rüzgâr üstü cihetine yükselmek veya boci alabanda ederek rüzgâr altından geçmek icap eder. Aksi takdirde, rüzgâr yakaya alınarak tehlikeli cismin önünden geçmek istenilirse, filika sür'atini kaybedeceğinden idaresi güçleşir. Ve tehlikeli maddenin üzerine düşülmesine neden olur. Beş ve altı çifte filikalarla orsa seyri icra olunurken akıntılı mahallerde, bilhassa Boğaziçinde gerek sahile, gerekse demirli gemilere çok uzak mesafeden orsa alabanda tramola manevrası yapılmalıdır. Çünkü salma omurgası olmıyan bu gibi filikalar tramola esnasında kolaylık ve sür'atle dönemiyeceklerinde kayıp edeceği zaman zarfında filikanın rüzgâr ve akıntı tesirile sahile yaslamaşı yahut demirli gemi üzerine düşmesi kuvvetle muhtemeldir. Hele bir de kör tramola olursa tehlike muhakkaktır.

Dik kayalıkların ve sarp sahillerin altından seyir olunurken, yelkenlerin vaziyetine ve rüzgârın cihetine daima dikkat olunmalıdır. Çünkü uzaktan gelip sahile çarpan rüzgâr ekseriya hiç ümit edilmedik yönlerde döner. Ve bazen yukardan aşağıya doğru tesir eder ki bu vaziyet tekne için çok tehlikelidir. Boğaziçindeki seyirlerde ekseriya burunları dolaştıkça rüzgâr yönünün değiştiği görülür.

Bir filikada herhangi bir sebepten dolayı acele etmek ve telâş göstermek bir denizcinin henüz itidal sahibi olmadığını ve bilâkis daha pek çok tecrübe ve tedbire muhtaç bulunduğunu gösterir. Yelkenin mayna veya hisası esnasında gösterilecek lüzumsuz telâş; yelkenin yarım aylara yahut koç boynuzlarına takılmak suretle yırtılmasına sebep olur. Bunun için rüzgâr üzerinde yelken mayna veya hisa edilirken bu husususa azami dikkat edilmelidir. Herhalde bir filika pupa halinde iken tahammül edemeyeceğinden pupadan orsaya geçilirken yelkeni azaltmak (yani pruva yahut grandî yelkenlerinden birini mayna etmek) veya camadana vurmak lâzımdır. Fırışka bir rüzgârla seyirde filika mürettebatı rüzgâr üstü cihetinde iseler bir madde veya geminin rüzgâr altı cihetin-

den geçilirken mürettebat filikanın ortasına doğru gelmelidirler. Zira bu gibi mevkilerde rüzgâr kesilir veya aksi taraftan anaforamak suretile filikayı albura edebilir. Bunun için bu gibi maddelerin rüzgâr altından açıkça geçmek ve sakin sularına girmemek daha doğrudur.

Sert havalarda borda istikametinden gelen kuvvetli sağnaklara çok dikkat etmelidir. Böyle zamanlarda sağnağın, tekneye en az tesir edeceği bir istikamete getirilmesine dikkat olunmak, yani tekne pruvası sağnak cihetine çevrilmeli ve uskutalar da lâçka edilecek tehlike giderilmelidir. Yelken sathı küçültülmüş yani camadana vurulmuş bir tekne bu gibi sert havalarda şiddetli sağnaklara ehemmiyet vermeden yoluna devam edebilirse de, tam yelkenli tekneler her an tehlikede olduklarını bilerek seyretmelidirler. Bundan dolayı şiddetli sağnakların tekneyi tehlikeli vaziyete sokmaması için ya her sağnağın gelişinde rüzgârı pruvaya almak üzere tekne rüzgâra baş vermeli veyahut yelken sathları küçültülmelidir. Böyle kuvvetli bir sağnağın geldiği deniz sathındaki suyun rengi ile yani koyu renkli küçük küçük kabarcıklardan anlaşılır.

Bu şekilde bir sağnağın geldiğini gördüğünüz zaman iskotaları lâşkaya hazırlamalı ve sağnağın fazla kuvvetli olduğu anlaşılırsa, puruva iskotalarını hemen tamamile lâçka ederek filikanın çabuk ve kolay orsa etmesine yardım etmelidir. Böyle hareket edildiği halde yine teknenin yatmakta ve albura olmak tehlikesinde bulunduğu görülürse, randa uskutasını da lâçka ederek bütün rüzgâr tazyikinin yelkenden çıkarılması temin edilmelidir. Mamafih bu en son tedbir olarak düşünölmeli ve hiç bir zaman puruva iskotasından evvel randayı lâçka etmemelidir. Eğer fi lok ve pruva uskutasından evvel randa lâçka edilirse rüzgârın kıç taraftan tazyiki kalkacak ve baş tarafa tesir ederek filikanın başı rüzgâr altına gelmek suretile tehlikeli vaziyete girilmiş olacaktır.

Kıç omuzluktan gelen bir sağnağa karşı en iyi manevra; sağnak tekneye gelmeden evvel orsa etmektir. Kalın dalgalı havalarda seyrolunurken dalgaları mümkün olduğu kadar başa yakın getirmek lâzımdır.

Baştan alınan bir dalga hem filikayı pek fazla yatıramaz, hem de bordada çatlamaz. Aynı zamanda başın savrulup denizlerin bordaya gelmesine de pek o kadar tesir edemez. Çatlıyarak gelen bir dalganın filika için de veya filika altında çatlamasına kat'iyen müsaade etmemelidir. Bunun için böyle bir dalganın yaklaştığı görülünce filika orsaya alınarak dalgayı atlaması temin edilmelidir. Hafif havalarda filika mürettebatı yukarda yazılı olduğu veçhile rüzgâr üstünde bulunmalı fakat dalgalı havalarda mutlaka omurga hattı üzerinde oturmalıdır.

Sert rüzgâr ve şiddetli sağnakların en büyük etkileri ve tehlikeleri yolsuz bulunan filikalar üzerindedir. Bu nedenle daima hatırdâ tutulması lâzım gelen nokta, bu gibi havalarda seyrolunurken her hangi bir tehlikeli vaziyete düşmemek üzere tekneyi kâfi derecede, yani her an dümen dinliyecek kadar olsun yollu bulundurmaktadır.

RÜZGAR CETVELİ

Rüzgarın kuvveti Bofor	Sürati Saniyede metre	Hali	Vasıfları
0	0	Sakin	Su Kımıldamaz.
1	1,7	Hafif	Yapraklar kıpırdar, filândıra açılır; su karıştır.
2	3.1	Mutedil	Dallar kımıldar ve eğilir; dalgalar teşekkül etmiye başlar.
3	4.8	Frişka	Filika makul derecede yatar.
4	6.7	Kuvvetli	Rüzgâr hafif surette armada ıslık çalar; küçük yelkenliler camadana vurmak lüzumunu hissettirir.
5	8.8	Daha kuvvetli	Ağaçlar sallanır; ekseri ufak gemiler yelkenini camadana vurmak lüzumu doğar.
6	10.7	Pek kuvvetli	Yürümede oldukça güçlük çekilir; yatlar yelkeni camadana vurmalıdır.
7	12.9	Fırtınalı	Ağaçlar eğilir; dallar kırılır; küçük botlar sığınak arar.
8	15.4	Fırtına	Mayistıra yelkeni mayna olur veya sarılır. Velenalar açılır.
9	18.0	Bora	Ağaçlar kökünden çıkar.
10	21.0		

YELKENLİ FİLİKALAR İLE İSKELEYE YANAŞMAK VE İSKELEDEN AVARA ETMEK :

A— İskele veya rıhtımdan avara etmek: gerek yelkencilikte gerekse gemicilikte, en mühim mesele intizamdadır. Bunun için yelkenli bir filika ile iskeleden avara ederken evvelâ herşeyin yerli yerinde muntazam bir şekilde ve işler bir halde bulunduğu (yani iskotaların, kandilisa halatları ile filoğun çördek halatlarının yelkenleri açacak vaziyette düzgün olduğu) görülmelidir. Salma omurga varsa suya bırakılmalı ve yelken açılırken herhangi bir karışıklığa meydan verilmemesi için kandilisyaya memur olan mürettébattan gayrisi filikanın sintinesine oturmalı ve mümkün olduğu kadar intizam ve sükûneti muhafaza ederek iskele veya rıhtımdan avara edilmelidir.

Hafif ve frişka havalarda iskeleden kalkmak için evvelâ filok yelkeni açılarak baş saldırılır. Ve bilâhare pruva ve grandî yelkenleri hep birden hisa edilerek avara olunur. Sert havalarda evvelâ grandî yelkeni ile avara edilir. Ve sonra pruva ve filok yelkenleri açılır. Denizli havalarda iskelede veyahut gemi bordasında yelken direğini dikmek tehlikeli olduğundan filika ya kürekle denize açılarak direği dikilir. Yahut filika, gemiden verilecek bir koltuk haladı vasıtasile geminin kıç tarafına sarıktıldıktan sonra direkler dikilip yelkenler hazırlanarak avara edilir.

Eğer yelkenleri camadana vurmak icap ediyorsa iskeleden veya gemi bordasından ayrılmadan evvel yelkenler camadana vurulmalıdır.

B— İskeleye yanaşmak: Kolay bir rüzgâr ile iskeleye gelişte, açıktan gelip büyük bir kavis çizerek rüzgârı ırsaya almali ve ondan sonra iskeleye yanaşmalıdır.

İskeleye yaklaşıldığı vakit alesta arya filok ve mayna pruva kumandaları ile pruva ve filok yelkenleri mayna olunur. Takriben iskeleye bir filika boyu mesafe kalınca randa yelkeni rüzgâra gösterilmek yani iskotası tamamen lâva edilmek ve dümen de yanaşılacak tarafın aksi cihetine kırılmak suretile filika ya tamamen iskeleye yakın olmak üzere paralel vaziyet almış olur veyahut baş omuzluk iskeleye yakın olmak üzere bir açı yapacak şekilde bulunur. Bu her iki vaziyette de randa yelkeni mayna olup filika kendi sür'ati ile iskeleye yaklaşarak kanca vasıtasile yanaşılırken evvelâ puruva ve filok yelkenleri mayna edilir. Ve ondan sonra grandî yelkeni ile filikanın başı saldırılarak mezkûr mahalle yanaşılır. Bazı ahvalde aksi yapıldığı da vakidir.

Eğer yelkenler mayna edilmeyecek ise, filika kâfi miktar yollu olarak iskeleye yaklaştırılır, ve istinga yelken kumandası ile uskutalar tamamile lâşka olunarak yelkenler istinga olunur. Filika üzerindeki yol ile ve dümen vasıtasile iskeleye yanaştırılır.

Rüzgâr ve denizlere karşı bulunan bir rıhtım veya iskeleye yanaşılacağı vakit, iskeleye yahut rıhtıma bir iki filika boyu mesafe kalınca orsa alabanda edip denizlere baş vermeli ve filika denizlerin tesiri ile rıhtıma yaklaşmalıdır.

Müsait bir rüzgârla iskeleye yanaşılırken bütün yelkenler hep beraber mayna edilerek iskeleye yanaşmak göze daha iyi görünür. Bununla beraber iskeleye yanaşmak hususunda muayyen bir kaide söylenemez. Bu husus hava ve denizin haline filikanın yüklü olup olmadığına göre muhtelif vaziyetlerde değişir. Bu itibarla serdümenin tecrübeli olması, maharet ve muhakeme sahibi bulunması lâzımdır.

YELKENLERİ CAMADANA VURMAK :

Çok sert ve dalgalı havalarda yelkenin rüzgâra karşı olan sathını küçültmek suretile teknenin emniyetle seyrini temin etmek için yelkenler camadana vurulur.

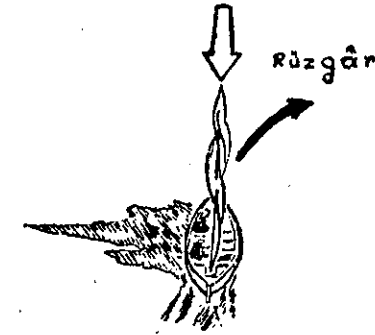
Alesta liga bir veya iki kat camadan kumandası ile, orsa edilip rüzgâr, camadana vurulacak yelkenin içinden çıkarılır. Ve kandilisa lüzumu kadar mayna edilerek ıskotalar fora olunur. Yelkenin altabaşo yakası sıkıca yuvarlanıp katlanarak camadan kamçıları (camadan kalçe teleri) vasıtasile bağlanır. Camadan kamçıları hizasında bulunan, karula yakası halkası ile, ıskota yakalarında değiştirilerek bağlandıktan sonra kandilisa hisa ve ıskotalar lâva edilir.

Filikada iki yelken bulunduğuna göre evvelâ biri sonra diğeri camadana vurulmalıdır. Filikanın daimi bir kontrol altında bulundurulması için diğer yelkenler vasıtasile dümeni dinleyecek kadar filikanın üzerinde yol olmalıdır.

Rüzgarlı ve denizli bir havada yelkenleri camadana vururken (yelkenler bumbalı olursa) yelkenin altabaşo yakası bumba ile beraber sancak ve iskeleye alabandadan alabandaya sallanacağından camadana vurmak ve kolaylıkla yelkeni camadana vurmak için, ıskotaları sancak ve mak ve kolaylıkla yelkeni camadana vurmak için, uskutaları sancak ve iskeleden volta ederek bumbayı mevkiinde sabit tutmalıdır. Mamafi burada daima nazarı dikkate alınacak en mühim nokta, ıskotaların istenildiği anda sür'atle lâşka edilecek tarzda volta edilmesidir. Böyle bir havada bumbanın yelkeni camadana vuracak mürettebata sür'atle çarparak denize atması ihtimali daima var olduğundan filikacıların bu tehlikeyi nazarı itibara alarak her an için dikkatli bulunmaları lâzımdır.

ORSA ALABANDA VE BOCİ ALABANDA TRAMOLA ETMEK :

A— Orsa alabanda tramola etmek: Alesta orsa alabanda tıramola kumandasında filikacılar ıskotaları lâşkaya hazırladıktan sonra, alesta cevabını verirler. Serdümen filikayı yollu bulundurmak için dümeni biraz bociye basıp filika kâfi miktar sür'atli bulunduğu zaman lâşka ıskota filok, lâşka puruva ve lâva grandi kumandalarını verir ve dümende orsa alabandaya basılır. Filok ve puruva ıskotaları tamamile lâşka olunup, grandi yelkeninin bumbası da filikanın ortasına alınır. Filika kendi sür'ati ile ve dümen vasıtasile döndüğü (yani rüzgârı bir konturadan diğer konturaya geçirecek derecede orsa tıramola ettiği) takdirde evvelâ kavanca ıskota filok ve pruva kumandaları ile filok ve puruva yelkenlerinin ıskotaları kavanca edilerek lâva kumandasıyla de lâva olunur. Ve filikanın başı rüzgârdan açıldığı vakit kavanca ıskota grandi ve lâva grandi kumandaları ile de grandi yelkeninin ıskotası kavanca ve lâva olunarak bütün yelkenler rüzgâra göre tanzim edilip filika orsasına seyrettirilir. Eğer filikanın dümen tesiri ile tamamile dönemeyeceği anlaşılırsa faça filok kumandası verilerek filok yelkeni eski rüzgâr altı yönünden rüzgâra karşı tutulmak suretile filikanın dönmesine yardım edilir. Yalnız faça filok yapılırken rüzgârın, filoğun sathına dik olarak gelmemesine dikkat olunmalıdır. Çünkü rüzgâr yelken sathına dik olarak gelecek olursa filikayı geriye doğru sürükler.

(Şekil — 24) ORSA Alabanda Tramola .

Rüzgâr tam pruvaya geldiği vakit filika tamamen yolundan kalmış bir vaziyette bulunursa, filikanın sür'atle dönmesi için pruva yelkenide filokla beraber faça edilir. Sağnaklı yahut frişka havalarda pruva yelkeninin faça edilmesine lüzum yoktur.

Filika orsa alabanda tıramola manevrasını icra edip döndükten sonra henüz yol almadan, ıskotaların kendilerine kolaylık olsun diye ıskotaları tamamile lâva edip yelkeni gergin bir vaziyette bulundurmaları kat'iyen doğru değildir. Zira böyle zamanda yolsuz bir filikaya ani olarak gelecek sağnak hem filikayı tehlikeli bir vaziyete sokabilir, hem de ıskotaların gergin bulunması, filikanın bir an evvel yol almasına mani olurki, bu da filikanın fazla düşme yapmasına sebep olur. Bu itibarla filika döner dönmez ıskotalar hafif olarak lâva edilmeli ve dümende bir az bociye basılıp filika yol aldıktan sonra orsaya yükselmelidir.

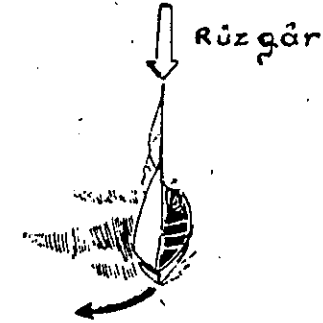
Orsa alabanda tıramola manevrasında filikanın kör tıramola olması ihtimali hissedildiği zaman saha müsait olduğu takdirde hemen ıskotalar eski rüzgâr altı cihetine alınarak filika tekrar orsasına seyir ettirilmeli ve biraz yükseldikten sonra tekrar orsa alabanda edilmelidir. Eğer saha müsait değilse rüzgâr altı cihetinden kürek atılmak suretile filika döndürülmelidir.

Boğaziçi gibi akıntılı mahallerde orsa alabanda tıramola manevrasına çok dikkat olunmalıdır. Eğer tekne kolaylıkla orsa alabandadan dönemiyorsa sahile veya demirli gemilere yahut seyreden başka teknelere yaklaşmadan orsa alabanda ederek dönmelidir. Aksi takdirde biraz geç dönülecek olursa filika akıntı ve rüzgârın tesirile sahile yaslar veya hut gemi üzerine düşmek suretile büyük bir tehlikeye sebebiyet verir. Boğaziçinde anaför suları olan mevkilerde orsa seyri ile yükselinirken, orsa alabanda tıramola manevrasının, akıntıya çıkmadan anaför sularında yapılması faydalıdır.

B— Boci labanda tıramola etmek : Alesta boci alabanda tıramola kumandasında ıskotalar lâşkaya hazırlanıp alesta diye cevap verilir. Serdümen dümeni boci alabandaya basarken lâşka ıskota grandı, lâşka ıskota pruva kumandalarını verip ıskotalar rüzgârın yelkene geliş vaziyetine göre ıskotaları ağır ağır lâşka ederler. Hafif havalarda rüzgâr tam pupaya geldiği vakit lâva ıskota grandı, kumandası verilmekle grandı yelkeni ve bumbası ortaya alınıp rüzgâr diğer tarafa geçirilir. Eğer pruva yelkeni de bumbalı ise her iki yelken ortaya alınır. Sağnaklı havalarda bumbanın sert ve seri olarak bir konturadan diğer konturaya kavanca olmaması için daha rüzgâr pupaya gelmeden yelken ıskotaları lâva edilerek bumba ortaya alınmalıdır.

Rüzgâr diğer konturaya geçtiği vakit kavanca ıskota kumandası verilip, ıskotalar yeni rüzgâr altı cihetine alınır. Bu arada filika pruvasının rüzgâra yaklaşması arzu ediliyorsa, lâşka ıskota pruva ve lâva grandı, kumandaları verilerek filika pruvası rüzgâra yaklaştırılır.

Frişka havalarda boci alabanda tramola manevrası yapılırken, yelkenin ve bumbanın kavancasına çok dikkat edilmelidir. Nazariyatta kolay gibi görünen bu manevra ameli sahada, tatbikatta çok zor ve tehlikelidir. Dikkatsizlik eseri olarak bumbanın rüzgâr tesirile kavanca olması hem yelkenin şiddetli olarak yer değiştirmesini ve bundan dolayı seren ve donanımı üzerine silkinti ve ağır bir tazyik husule gelmesini ve hem de bumbanın sert ve süratli olarak kavancası esnasında yolu üzerinde bulunanlara fena surette çarpmasını sebep olur.

(Şekil — 25) BOCI Tramola

Buna mani olmak için yelken, ya mayna edilmeli yahut istinga edilip dümen bociya basıldıktan sonra tekrar açılmalıdır. Eğer bu işlem yapılmazsa randa yelkenlerinde gizin cundası mayna edilip, pena yelkenlerinde ise uskuta lâva edilerek bumba ortaya çekilmeli ve rüzgâr yeni konturaya geçtiği vakit tekrar basılmalıdır.

CAN KURTARAN FİLİKALARI YELKENLERİ VE BUNLARIN

YELKENLE SEYİRLERİ

Gemilerin can kurtaran filikalari yelkenleri İngilizlerin Tug dedikleri sabit veya aşırımlı hasır yelken diğer tabiriyle «pıraçera» donanımdadır. Yelkenin bir sereni mevcut olup k a n d i l i s a s ı b a s ı l d ı k t a n s o n r a filikanın pruva tarafında münasip bir yere bağlanır. Yelken daima serenin bir tarafında olacağı için seren bir konturada rüzgâr üstünde olursa diğer konturada rüzgâr altında kalır. Yelkenin karula yakası direk dibine bağlanır. Büyük yelkenlerin ufak bir karula palangası bulunur. Serenin bir trosa çemberi

mevcut olup, direğini üzerinden geçerek sereni direğe yakın bulundurmaya hizmet eder. Rüzgâr pupadan estiği zaman yelkenin altabaşosunu germek için bir bumba da kullanılabilir. Bumbanın yalnız uçları karula ve uskuta yakalarına bağlanırsa, kalın havalarda serpintilerin sereni yelken arasında toplanmayıp akıp gitmesine yardımcı olur. 25 ayakdan fazla olan can kurtaran filikalarında bir de filok bulunur.

17 Nunaralı şekilde görüleceği üzere aşırmalı yelken sabit olanlardan daha çok kullanılır. Bunların bumbası yoktur. Serenin trosa sapanı mevcut olup direğin üzerinde mayna ve hisa edilmek üzere kancalı kandilisası bulunur. Karula yakasını tesbit etmek için tercihen karula kancası vardır. Buna aşırmalı denilmesinin sebebi; her tramolda karula kancası fora edilip serenin pruva kısmı ile birlikte direğin kıç tarafından aşırılarak mukabil tarafa alınmasındandır. Direk cunda-sındaki kandilisa tornosu, pruva—kıç istikametine gelecek veçhile ter-tip edilmelidir. Yoksa bir tarafta iken kandilisa neta olursa da, mukabil tarafta volta alır.

Direğin umumiyetle bir çift çarmıhı olup küpeştede bulunan lânda demirine yahut sair münasip bir mahalle filâdorla doldurulur. Yelkenin icabında kullanılmak üzere bir veya iki kat camadanı vardır.

Aşırmalı bir yelken yapılırken: direğin rüzgâr altı tarafında olmak üzere sereni ve yelken pruva—kıç istikametinde yatırılır. Karulası yerine kancalanır ve kandilisa kancası da serenin trosası üzerine takılıp, iskota da kıç tarafa alınır. Kandilisa vasıtasile sereni hisa edilerek yerine toka olunur. Iskota kıç taraftaki bir sapandan veya bir koç boynuzu etrafından yahut bir oturak altından bir meze volta alınarak elde tutulur. Kolay rüzgârla seyirde karula yakası rüzgâr üstü cihetinde ve bodoslamanın kıç tarafında münasip bir noktaya alınır. Orsasına seyirde ise karula bodoslamaya veya civarına bağlanmalıdır.

Aşırma yelkenli bir filikada tramola etmek için: filikayı yürütmek maksadile yelkeni şişirmek üzere biraz rüzgâr altına dümeni basmalı ve sonra da orsaya alabanda edilmelidir. Yelkenler yapraklanınca, sereni biraz mayna edilerek karula kancası fora olunur. Orsa veya amura yakası halatı iki elle tutulup aşağıya ve kıça çekilerek direğin diğer tarafına aşırılır. Bundan sonra orsa yakası bırakılıp, karula kancası takılır. Ve kandilisa basılır. Iskota yeni rüzgâr altına alınıp dümende ortaladır. Acemi personel ile veya sert havada tramola ederken sereni biraz mayna edecek yerde tamamiyle aşağıya almak daha muvafıktır. Böyle olduğu takdirde biraz zaman geçer ve filikada yoldan kaybederek rüzgâr altına düşerse de bu daha emniyetli bir usul olup, kaza ve tehlike ihtimali azdır.

Sabit pıraçera yelkenini yaparken: sereni aynı şekilde filika içine ya tırılır. Karula bu defa direk dibindeki yerine bağlanır ve serenin üzerindeki trosa, kandilisa halatının çımasındaki kancaya takılıp iskotada kıça alınır.

Yelken gergin bir hal alınca kadar kandilisa basılır ve serene münasip bir zaviye verilerek iskota kıç tarafta koç boynuzundan yahut oturak etrafından bir meze volta alınarak elde tutulur.

Eğer küçük bir karula palangası veya filadoru varsa, evvelâ sereni hisa ve toka etmek sonra karulayı çekmek veya doldurmak daha uygundur.

Sabit pıraçera yelkenli filikalarda tramola etmek için: filika iyice yürütülür, ve dümen orsaya basılır. Filika rüzgâr üstüne gelerek yelken yapraklanır, eğer fazla deniz yoksa puruva rüzgâra gelir ve diğer konturaya geçer. Filika dönerken iskotada yeni rüzgâr altına alındığından lâva edilerek elde tutulur. Dümen ortaladır ve tayfa filikada yeni rüzgâr üstü cihetine geçer. Sabit pıraçera yelkenli filikalarda filok yoksa bütün manevra dümene ve iskotaya kalır. Eğer bir filok mevcut ise dümen basılırken iskotayı lâşa etmelidir. Yelken diğer konturada dolmaya başlayınca iskota lâva edilmelidir.

Pruva rüzgâr istikametine geldiği halde filika dönmezse, en münasibi bir kürek atmak ve bununla filikanın tramola etmesine yardım etmektir. Tabii kürek evvelce rüzgâr altı olan taraftan atılır. Eğer filok varsa, filoğu faça etmekle de filikanın dönmesi temin edilir.

Bu iki yelkenin birbirine tercih sebepleri şunlardır:

Rüzgâr kıçtan veya kıç omuzluktan gelirken, aşırmalı pıraçera yelkeni şayanı tercihtir. Çünkü karulası rüzgâr üstü küpeştesine alınarak büyük bir yelken sathı elde edilmek suretile filikanın sür'atli gitmesi temin edilir. Iskotanın bulunduğu tarafın aksi rüzgâr üstü ciheti addedilir.

Orsa alabanda tramola manevrası için sabit pıraçera yelkeni tercih edilir. Çünkü serenin maynası ve aşırılması için zaman kaybetmek, yoldan kalmak ve düşmek zarureti yoktur. Dar yerlerde daha kullanışlı ve emniyetlidir. Bu suretle daha kolay ve iyi rüzgâra karşı orsasına seyir edilebilir. Mamafih tecrübeli mürettebat ile bu farklar pek belli olmaz.

BİR DENİZ FİLİKASINDA BULUNMASI GEREKLİ MALZEME :

Bir deniz filikası denize çıkmadan evvel filika sandığında şu malzemelerin bulunması lüzumludur.

- a) 1 veri tabancası.
- b) Veri fişeği (5 adet kırmızı 5 adet yeşil)
- c) 1 Filika çantası; İçinde tamir için gerekli malzemeye beraber.
- d) Marangoz çantası içinde tamir için gerekli malzemeye beraber.
- e) 1 filika iskandili
- f) Fener ve mumları veya su geçmez elektrikli ei feneri (Pilli)
- g) Filika Puslası
- h) Kumanya sandığı iyi anbalaj edilmiş.
- i) Tatlı su (iki mancana)
- j) Demir ve halatı
- k) Filikada personele yetecek kadar can yelegei
- l) Su boşaltma kabı.
- m) İlk yardım çantası

SERT HAVALARDA FİLİKA İDARESİ:

Sert havalarda filika ile seyir olunurken filikanın denizlerin geldiği yöne göre iyi bir surette safralandırılmış olması lâzımdır. Böyle havalarda en büyük tehlike dalganın filika ile temas ettiği vakit çatlamasıdır. Buna mani olmak için filikanın ya sür'atini arttırmalı veyahut sür'ati azaltarak dalganın filikaya gelmeden evvel çatlamasını temin etmelidir.

Kalın denizlerde sahilden denize doğru seyir olunurken deniz ve rüzgârın kuvvetle sahile doğru eseceği nazarı itibara alınarak filikayı mümkün olduğu kadar sür'atli bulundurmak için kürekçilerin teknik ve kuvvetli kürek çekmeleri lâzımdır.

Böyle koşullarda filika yolsuz bulunursa denizden sahile doğru şiddetle esen rüzgârın ve kalın denizlerin, filikanın başını çelerek aykırılmak suretile albura etmesi ihtimali çok fazladır. Kürekçilerin rüzgâra

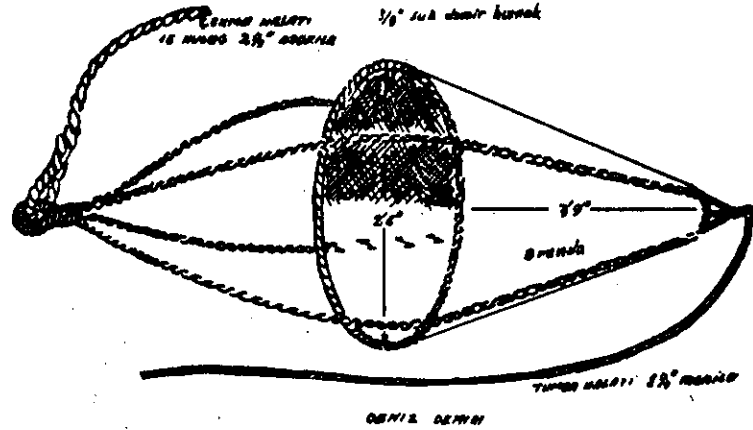
karşı tam manasile kuvvetli kürek çekmeleri için kürek palalarını hep beraber suya batırıp çıkarmaları ve pala sudan çıktıktan sonra baş tarafa doğru giderken rüzgâra karşı gideceğinden pala satırlarını suya paralel olarak çevirmeleri lâzımdır. Bu gibi havalarda denizlerin filikayı tehlikeli bir vaziyete sokmaması için, filikanın puruvası dalgaya dönük olduğu halde dalgayı atıyacak derecede yollu bulunması icap eder. Denizleri başa alarak seyir eden filikaların başlı olmasında dalgaya gömülüp kakılmaması bakımından tehlikeli olacağından, filika içindeki ağırlığın bir kısmı veya mürettebat yahut yolcuların bir miktarı kıç tarafa doğru alınarak baş tarafın yüksek bulunmasında çok faydeli olur.

Dalgalı ve sert havalarda denizden sahile doğru seyir etmek, sahilden denize doğru açılmaktan çok daha tehlikelidir. Çünkü dalga ve rüzgârın etkisi sonucu sür'atle sahile doğru seyir eden bir filikanın kıç dalga etkisi ile yükseldiği vakit başı dalganın çukurunda kalır, ve ikinci dalganın filika üstünde çatlamasına filika albura olur. Yani filika dalganın kumandasında kalarak dalga ile beraber yükselip alçalacağından ikinci veya üçüncü kuvvetli bir dalganın filika üzerine çullanması sonucu filika tehlikeli bir vaziyete girer. Bu itibarla kalın denizli havalarda sahile doğru seyir olunurken büyük dalgaların filikaya yaklaştığı görüldüğü vakit sıya kürek edilerek dalganın, filika altında geçtikten sonra çatlamasını temine çalışmalıdır. Böyle havalarda bilhassa sah ile yaklaştıkça tehlike çoğalacağından (çünkü çatlaklar sığ sularda sık sık vukua geleceğinden) filikanın büyük bir dikkat ve maharet ile idare edilmesine çok itina edilmelidir. Bunun için sahile yaklaşıldığı vakit çatlakların filikanın altında çatlamasına mani olmak maksadile filikanın puruvası deniz tarafına doğru çevrilerek sıya kürekle sahile yaklaşmalı ve büyük bir dalganın filikaya doğru gelmekte olduğu görüldüğü vakit beraber edilerek dalganın filikanın altından geçip gitmesini temin etmelidir. Eğer puruva sahile dönük olduğu halde seyir olunuyorsa bu manevranın aksi yapılmalıdır. Yani büyük dalga gelirken sıya tutulmalı ve geçtikten sonra yine hep beraber ala kürek edilmelidir. Ve yine aynı vaziyette sahile yaklaşırken dalgaların filikayı aykırılmaması için kıç tarafından bir savloya bağlı olmak üzere, ağzının kutru iki kadem ve uzunluğu dört kadem olan yelken bezinden imal edilmiş Deniz Demiri tabir olunan koni şeklinde bir torbayı sürüklemelidir.

Bu torbanın ağız tarafı filikaya dönük olmalıdır. Konik olan işbu torbanın tepe tarafına ayrıca ince bir savlo daha bağlanırsa (tumba halatı) buda deniz demirinin kolaylıkla çekilip filikaya alınması hususunda kullanılır.

Birer adet deniz demiri her nevi can kurtaran filikalarında bulunur. Sert havalarda seyir eden bir filikanın içinde deniz demiri olmadığı takdirde filika demiri veya sair ağır bir cisim halat vasıtasile filikanın kıç tarafından denize sarkıtılmalıdır. Deniz demiri bilhassa yelkenli filikaların sert havalarda yelkenle seyirleri esnasında çok faidelidir.

Sahilden denize açılan filikalarda olduğu gibi, denizden sahile doğ-

(Şekil — 27) Deniz Demiri

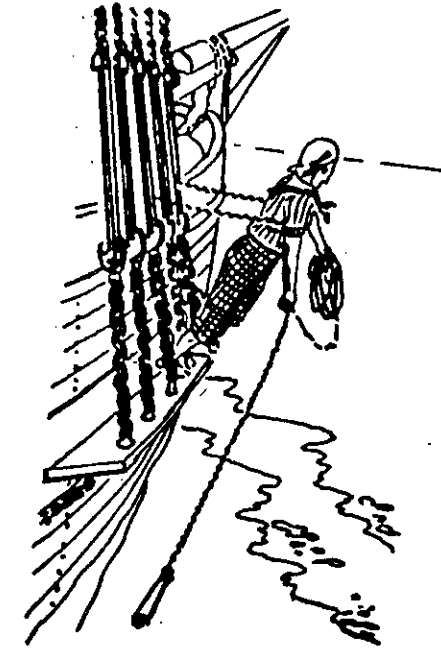
ru seyir eden filikalarında başlı olması doğru değildir. Bu filikaların kıçlı bulunmalarında doğru olmayacağından böyle seyir yapan filikalarda ağırlık merkezinin daha ziyade filikanın vasatında bulunması lazımdır.

Sonuç: Sert havalarda seyir olunurken filikanın dalgalara borda vermesi çok tehlikeli olacağı daima göz önünde tutulmalıdır.

Böyle havalarda filika dümene pek az bakacağından filika idaresi dümen ve sancak, iskele kürekleri ile birlikte müştereken temin olunmalıdır.

Tahlisiye filikalarının baş ve kıç altları ile alabandalarındaki sarmıçlar, denizli havalarda filikanın pek oynak olmasına sebep olacakları da daima hatırdâ bulundurulmalı ve ona göre manevra yapılmalıdır. Bu gibi havalarda filika içindekilerin oturdukları yerlerde kat'iyen kalkmamaları da filikanın emniyet ve selâmeti bakımından mühimdir.

İSKANDİLLER

İSKANDİL : Denizin derinliğini ölçmek için üzerinde kulaç işareti bulunan halat ve belirli ağırlıktaki kurşundan yapılmış aletlere iskan dil ismi verilir.

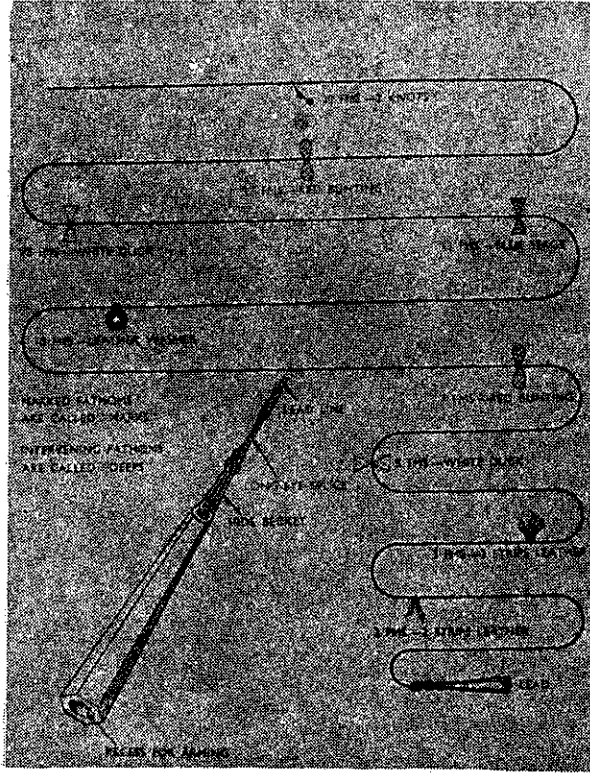
İskandiller kullandıkları amaca göre en küçüğünden itibaren sırası ile.

1. FİLİKA İSKANDİLİ
2. EL İSKANDİLİ:
3. DERİN SU İSKANDİLİ

4. MAKİNELİ İSKANDİL, olmak üzere yukardaki tarife uygun elemanlardan oluşan iskan dillerdir.

5. ELEKTRİKLİ İSKANDİL, Tamamen elektriki sistemde yapılmış bir derinlik ölçme aletidir.

FİLİKA İSKANDİLİ:

(Şekil — 28) El Iskandili

Siğ sularda derinlik ölçmeye yarayan bu iskandil Filika, işkampavya Kotra ve motorlarda kullanılırlar.

İskandil savlosunun boyu 13 Kulaç İskandil kurşunu takriben 3 Kgr ağırlığındadır.

Bu iskandilin kurşunundan itibaren yapılan taksimatında 5 kulaca kadar hem Kadem (ft) hem kulaç işareti vardır. 5 kulaçtan sonra birer kulaçlık bölümler vardır. Buna göre 5 kulaca kadar olan derinlikleri kulaç ve kulacın 1/6 sına kadar hassas ölçebiliriz.

İskandillerin kulaç taksimatında kullanılan özel işaretler derinlikleri okumak bakımından önemlidir. Bu nedenle bu işaretlerin gösterdiği derinlikleri bilmemizde fayda vardır. Bu işaret araçları sırası ile :

a. MEŞİN (Yapraklı ve Delikli)

b. ŞALİ (Yün kumaş parçası) Kırmızı—Beyaz—Mavi

c. DÜĞÜM (Gırcala parçası üzerine 1 den 9 za kadar atılan)

1. MEŞİN:

1 yapraklı deliksiz Filika ve El iskandillerinde 1—11—21 Kulaçta.

2 Yapraklı Meşin 2—12—22 Kulaçta.

4 Yapraklı Meşin 4—14—24 Kulaçta.

1 Delikli Meşin 10 Kulaç (Bütün İskandillerde)

2 Delikli Meşin 20 Kulaç (Bütün İskandillerde)

2. ŞALİ : Mavi—Beyaz—Kırmızı renklerde.

Mavi Şaliler Filike ve el İskandillerinde 3—13—23 Kulaç.

Beyaz Şaliler 5—15—25 Kulaç (Bütün İskandillerde)

Kırmızı Şaliler 8—18—28 Kulaç gösterirler.

3. DÜĞÜMLER : Meşin ve şalilerden arta kalan kulaç taksimatları düğümler ile markalanırlar.

Filika İskandilinde

Kadem taksimatını göstermek için.

1 Düğüm 1 ft.

2 Düğüm 2 ft.

3 Düğüm 3 ft.

4 Düğüm 4 ft.

5 Düğüm 5 ft.

EL İSKANDİLİ

Bu iskandil de filika iskandili tertibinde olmakla beraber 25 kulaca kadar derinlikleri ölçmede kullanılırlar işaretleri 25 kulaca kadar olup iskandil kurşununun ağırlığı 5 kgr kadardır.

İskandil halatı ise 1—1/5 burgata kalınlığında olur. Bu iskandilde Kadem (ft) taksimatı yoktur.

FİLİKA El ve Derin Su İskandillerinde Düğüm ile Kulaç taksimatı:

1 Düğümlü Gırcala (Filika—El) 6—16 Kulaçları.

1 Düğümlü Gırcala (Derin su) 35—45—55—65—75—85—95 Kulaç.

2 Düğümlü Gırcala (Derin su) 7—17 Kulaçları

3 Düğümlü Gırcala (Derin su) 30 Kulacı

4 Düğümlü Gırcala (Derin su) 40 Kulacı

5 Düğümlü Gırcala (Derin su) 50 Kulacı

6 Düğümlü Gırcala (Derin su) 60 Kulacı

7 Düğümlü Gırcala (Derin su) 70 Kulacı

8 Düğümlü Gırcala (Derin su) 80 Kulacı

9 Düğümlü Gırcala (Derin su) 90 Kulacı

10 Düğümlü Gırcala (Derin su) 100 Kulacı

DERİN SU İSKANDİLİ

Bugün artık kullanma durumundan çıkmış ve yerini elektrikli iskandile bırakmıştır. 100 Kulaca kadar derinlik ölçüsü yapılabilir. İskandil savlosu 1,5 burgata kalınlığında kurşunu ise 13 kgr. kadardır.

Savlonun işaretleri 5 er kulaçlık kademeler halindedir.

İSKANDİL ATMAK :

Geminin üzerinde yol olmadığı zaman bir mastalye içine muntazam roda edilmiş iskandil halatı denize sarkıtılan kurşun ile dibi bulana kadar sağılır. Kurşun dibi bulduğu zaman işaretlere göre kulaç okunur.

Gemi üzerinde yol varsa iskandilin atılışı daha başka şekilde yapılır.

EL İSKANDİLİ ATILIRKEN
İSKANDİL HALATININ
TUTULUŞ ŞEKLİ

(Şekil — 28—a)

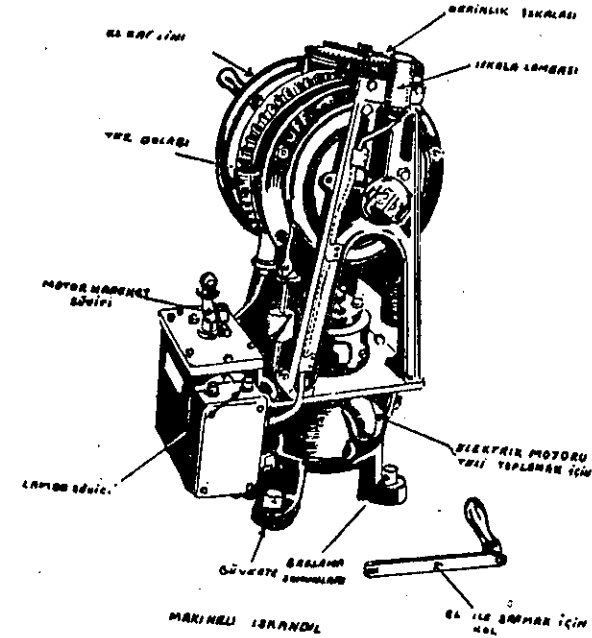
— 56 —

İskandilci hangi taraftan iskandil atacak ise o taraftaki iskandil tavaşına çıkararak iskandil kurşununu su seviyesinin 1 ft üzerine kadar sallandırır. Diğer elinde muntazam roda edilmiş iskandil halatında bir kangal bulundurur.

İskandili atarken örneğin DİKKAT SANCAKTAN İSKANDİL ATILYOR diye rapor edip iskandilin kurşununu bir rakkas gibi geminin puruvası yönünde hareketlendirir kurşun iyice hız adlıktan sonra tam puruva hizasına gelince iskandilin savlosunu bırakır. İleri doğru atılan iskandil dibi bulurken geminin ileri yolu nedeni ile tam iskandil tavaşının dibinde dibé dikey duruma geldiğinde iskandil üzerindeki halattan derinlik okunarak yüksek sesle KULAÇ—8 diye rapor edilir.

Eğer iskandil dibi bulmazsa, KESMEDİ diye rapor edilir.

MAKİNELİ İSKANDİL :

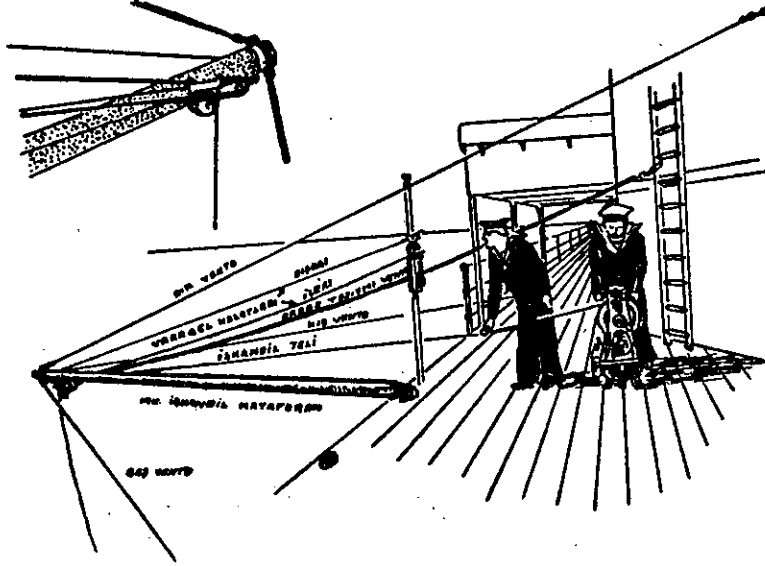

(Şekil — 29)

Bu günkü modern gemilerde kullanılmasından vaz geçilmiş bir iskandil tipidir. Kullanılması oldukça müşkül ve teferruatlı bir makinedir. Gemide iskandilin yapılabileceği bir yere sağlamca bağlanır.

— 57 —

İskandil halatı 7 kollu 300 kulaç uzunluğunda ince bir tel halattır daha ziyade geminin üzerinde yol varken atılır. Kurşunu gemi süratine göre değişir. Geminin bordasından dışarıya uzatılır bir iskandil mataforasının cundasından, denize bırakılan kurşun dibe giderken iskandil makinesi halat dolabına sarılı bir miktar iskandil telini beraber sürükler.

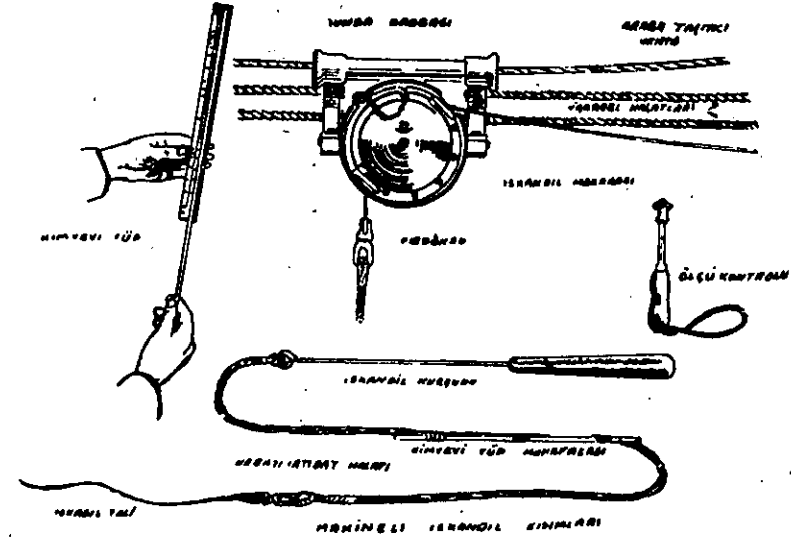
(Şekil — 30) Makineli İskandil Mataforası

Sağılan telin miktarı ve gemi sürati ile bir cetvele girilerek kurşun dibi bulunduğu zamanki derinliğin karşılığı olan dikey mesafe elde edilir.

İskandil kurşununa çok yakın bir demir boru mevcut olup iskandil yapılırken bu borunun içine bir ucu açık ve iç kısmı kimyevi bir madde ile sıvalı bir cam tüp takılır. Bu cam tüp içine deniz suyu girdiği zaman kimyevi madde renk değiştirir. Cam tüpün bir tarafı açık olduğu için iskandil dibe indiğinde deniz suyu bu cam tüpün bir tarafından girerek içindeki havayı sıkıştırır. Su basıncı arttıkça cam tüp içine giren suyun seviyesi yükselir. İskandil dibi bulduktan sonra toplam cam tüp alınır. deniz suyu ne oranda girmiş ise özel cetveli le ölçülerek deniz derinliği elde edilebilir.

Barometre değeri 29,5 pus basınca göre hazırlanmış olan bu tüpler kullanılırken miyar basınçtan farklı bir basınç varsa bir düzeltme uygulamak gerekir.

Barometre 29,5 ise 40 Kulaç derinliğe 1 kulaç eklenir.
Barometre 30 ise 30 Kulaç derinliğe 1 kulaç eklenir.
Barometre 30,5 ise 20 Kulaç derinliğe 1 kulaç eklenir.
Barometre 31 ise 15 Kulaç derinliğe 1 kulaç eklenir.

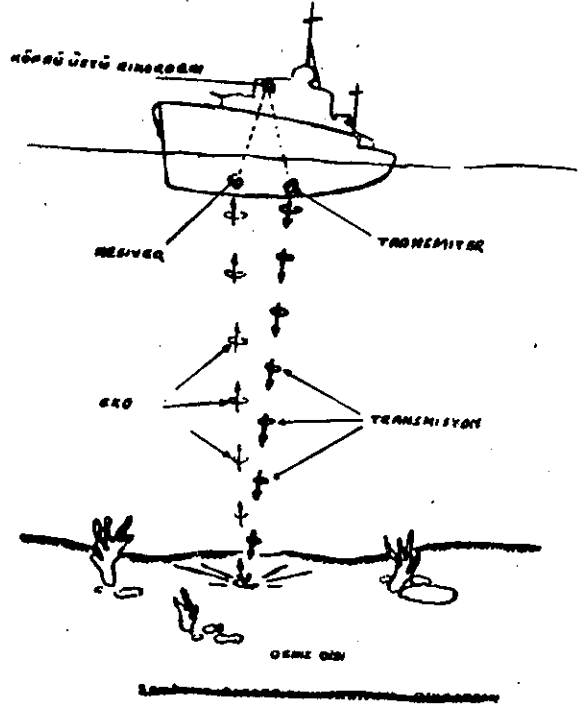
(Şekil — 31) Makineli İskandil Ölçme İşleri

İskandil makinesine mahsus sürat ve derinlik cetveli

20 Librelik kurşunun (100) kulaç derinliğe 60 Saniyede indiği kabul edilerek hesap edilmiştir.			
Makine üzerinde okunan sağılan tel boyu	GEMİ SÜRATI		
	4 MİL	6 MİL	16 Kulaç
40 Kulaç	7 Kulaç	12 Kulaç	6 MİL

ELEKTRİKLİ İSKANDİL (ECHO SOUNDER)

Elektrikli iskandiller bu gün artık diğer iskandil tiplerinin devrini kapatmış, hemen hemen bütün gemilerde kullanılan bir seyir yardımcısı olarak yer almıştır. ,

(Şekil — 32) Elektrikli İskandil Prensibi

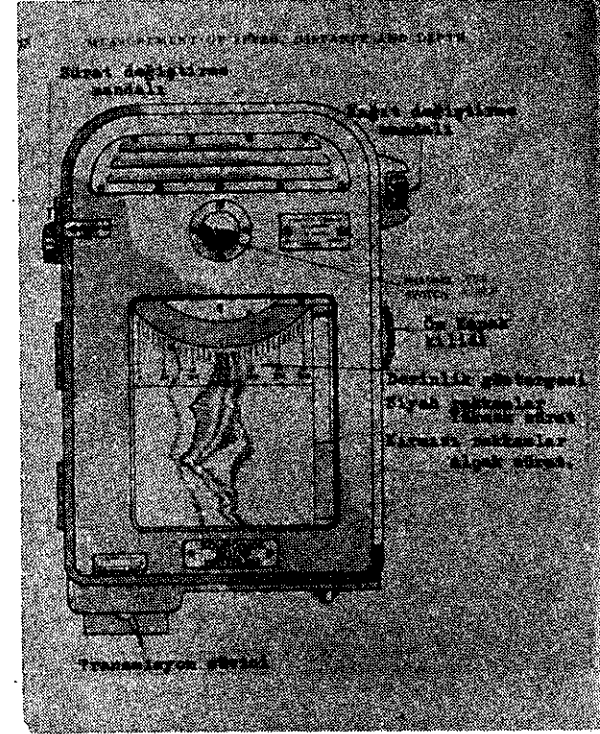
Her türlü süratte kolaylıkla iskandil yapıp derinliğin kolayca bulunmasında yardımcı olurlar.

Elektrikli iskandilin prensibi; Su içinde gönderilen bir ses dalgasının dibe çarparak tekrar gemiye aksetmesi için geçen zaman aralığı tespit edilerek sesin su içindeki sürati belli olduğuna göre geçen zamana karşılık sesin kat ettiği mesafe denizin derinliği olur.

Tabiki bu zaman sesin gönderilip alındığı zamanın yarısı olmalıdır. Geminin karinasına yerleştirilen bir transmitter ve bir receiver bu işlemin yapılmasını sağlar. Bir elektrikli iskandil şu kısımlardan oluşur

1. Sesi doğuran ve sevkeden transmitter.
2. Dipten akseden sesi almaya mahsus Hidrafon. Reviever.
3. Gelen sesin ışık ve kâğıt üzerinde görünür hale gelmesini sağlayan Ricorder.

Bu kısımların muntazam çalışması sonucu her an çok kısa aralıklarla derinlik ölçmek yeteneğine sahip oluruz.

(Şekil — 33) Bir Ricorder

Bazı Rikordelerde derinlik; ışık çakması suretiyle okunur. Bu tip Rikorderlerde dairesel bir göstergesi olup çevrede derinlikler gösterilmiştir.

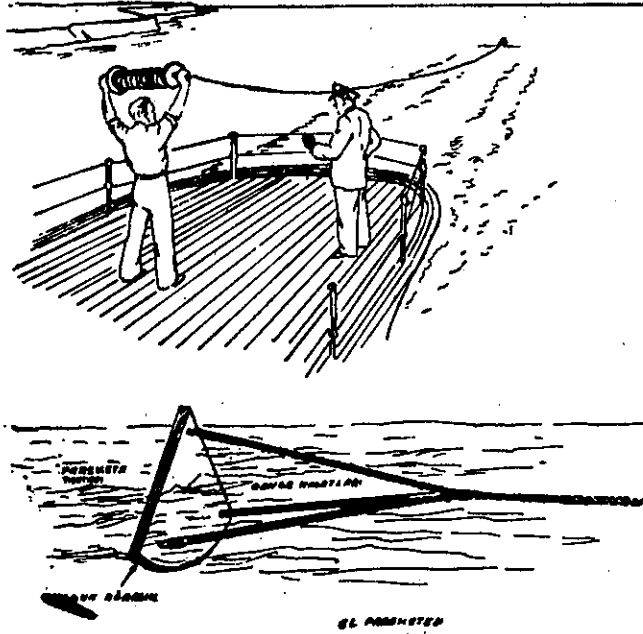
İskandil çalıştırılınca; ayarlanan ölçme kademesine göre bir başlangıç ışığı birde derinlik ışığı omlak üzere rikorder üzerinde iki ışık çıkar.

Derinlik ışığı çevrede yazılı hangi rakkamın hizasında çakıyorsa okunan değer ölçülen derinlik olur.

PARAKETELER

PARAKETE : Gemilerin süratini ve kat ettiği mesafeyi gösteren seyir yardımcısı aletlere parakete ismi verilir

ADİ PARAKETE :

(Şekil — 34) Adı Parakete

Çok eski devirlerde yelkenli gemilerde kullanılan bu parakete tipi bu gün için artık kullanılmamaktadır. Bu parakete prensibi belli uzunlukta bir savlonun belirli bir zamanda sarılı olduğu dolaptan sağlanması ile geminin süratini bulma esasına dayanır.

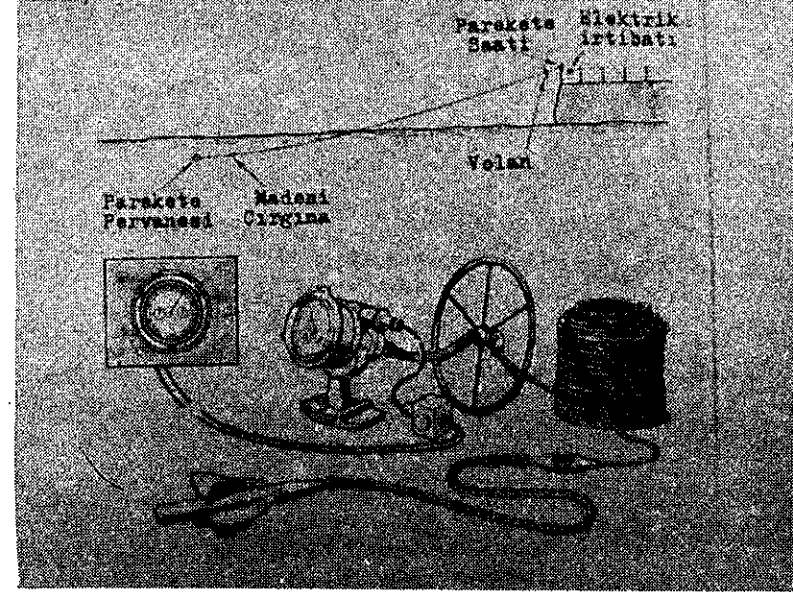
Bu işlemi yapmak için bir parakete tahtası üzerinde parakete savlosu sarılı bir halat dolabı ve birde zamanı gösteren FULA denilen kum saati kullanılır.

Parakete Tahtası : Bir dairenin 1/4 şeklinde ve yay kısmında tahtanın denizde dik durmasını sağlayan kurşun ağırlık yerleştirilmiştir, tahtanın gemi süratini ile devrilmemesi için üç köşesinden bir terazi hatı ile parakete savlosuna bağlanmıştır.

Parakete savlosu üzerinde sağılırken kontrol etmek için belirli aralıklarla düğümler konmuştur. Bu düğümlere KNOT ismi verilirdi bu gün dahi Gemi süratini birimi olarak kullanılan bu tabir buradan gelmektedir.

Parakete tahtası geminin kıçından denize atıldığında, kendisine bağlı parakete savlosunu sağlamaya başlar belirli zaman aralığında belirli boyda sağılan halat miktarı elemanları ile geminin süratini bulunmuş olur.

CHERUP VE NEPTÜNE SİSTEMİ PARAKETELER :

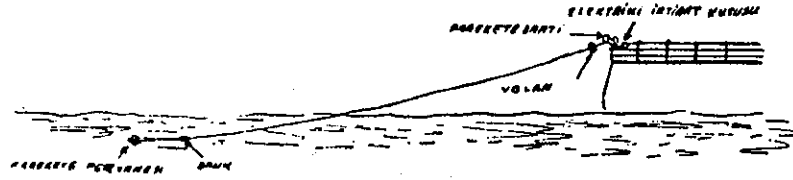
(Şekil — 35) Cherup Paraketesi

Yapı itibarile iki paraketede aynı elemanlardan meydana gelmiştir. Kullanış olarak az süratli gemilerde CHERUP tipi yüksek süratli gemilerde NEPTUNE tipi paraketeler kullanılır.

Bir Neptune veya Cherup paraketisi şu elemanlardan meydana gelmiştir.

1. Parakete Uskuru (Pervanesi)
2. Pervane ile parakete savlosunu bir birine ekleyen madeni cırgına
3. Parakete savlosu, özel surette dokunmuş bir savlo.
4. Parakete pervanesinden gelen dönüş hareketlerini, muntazam bir surette saate geçişini sağlayan Düzen teker (NAZIM)
5. Parakete saati.

Bu tip imtiyazlı paraketeler, usulüne uygun olarak atıldıklarında parakete pervanesi geminin ileri sürati nedeni ile parakete savlosu tarafından su içinde çekilince pervane kanatları arasında geçen su onu çevirir bu dönüş hareketi, parakete savlosu yardımı ile Nazım'a (Düzen tekeri) ulaşır. Bu dönüş hareketi düzgün bir hareket şekline sokularak düzen teker savlosu yardımı ile parakete saatini çevirir ve dişliler yardı-

(Şekil — 36) Atılmış bir parakete

mı ile geminin süratini okunmasını sağlar.

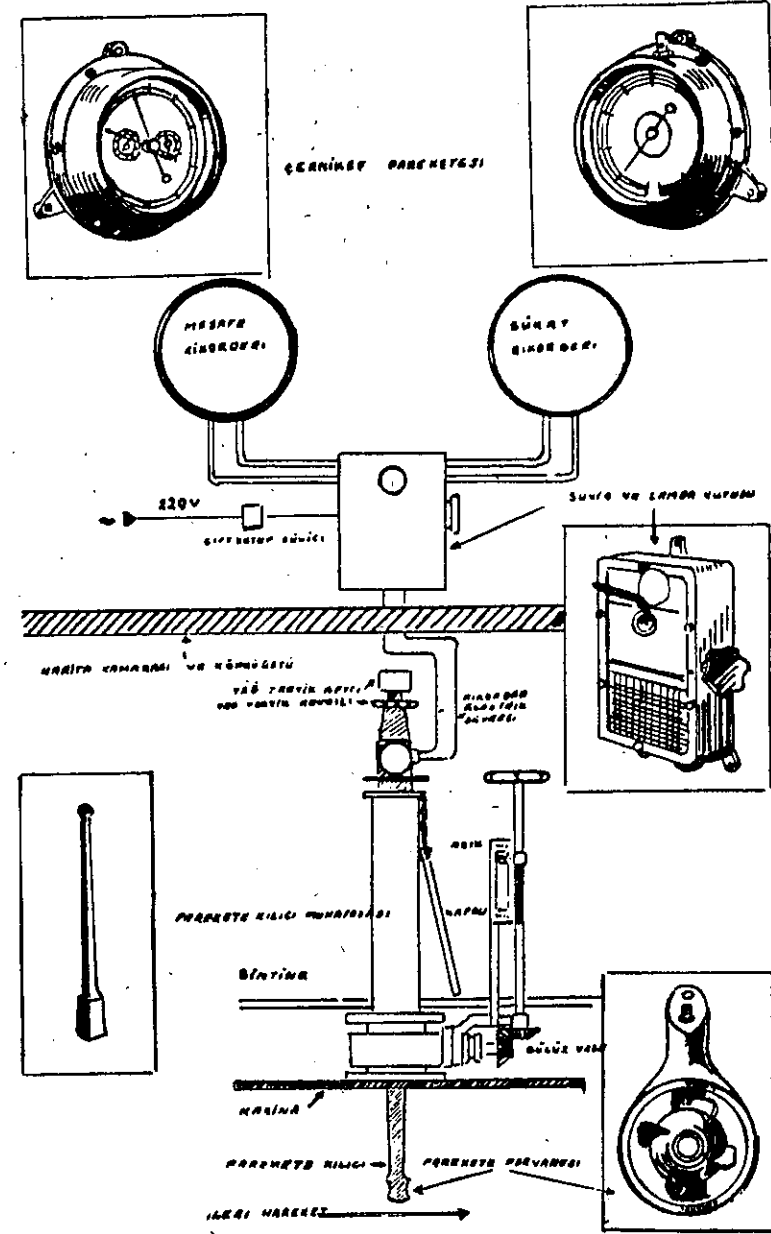
Bu tip paraketelerde paraketenin doğru bir sürat göstermesi için parakete savlosunun boyunun çok önemi vardır. Geminin süratine göre bu savloların boyları değişir. Aşağıda verilen cetvelde muhtelif süratlerdeki gemilerin kullanmaları gerekli savlo boyları gösterilmiştir.

GEMİNİN AZAMI SÜRATI	PARAKETE SAVLOSUNUN UZUNLUĞU
Saatte 10 deniz Mili	40 Kulaç (72 Metre)
» 15 » »	50—55 Kulaç (90—99 Metre)
» 18 » »	60—65 Kulaç (108—117 metre)
» 20 » »	70—80 Kulaç (126—144 metre)
» 25 » »	10—120 Kulaç (180—216 metre)

ELEKTRİKLİ PARAKETELER :

Prensip olarak geminin su içindeki hareketi PARAKETE kılıcı denilen gemi karinasından 15—18 pus kadar dışarı çıkan bir kısım tarafından elektriksel ikaza dönüştürülür. Ve diğer kısımlar yardımı ile de bu elektriksel değer, Gemi süratine çevrilir. Köprü üstündeki geminin sürat göstergelerinde bir milin 1/10 na kadar okumak ve ölçmek mümkündür.

Bu tip paraketeler bir çok firmalar tarafından imal edilmiş değişik tipler ortaya çıkmıştır. Fakat genel prensipler arasındaki ayırım pek az-
CHERNİKKEEF : PARAKETESİ

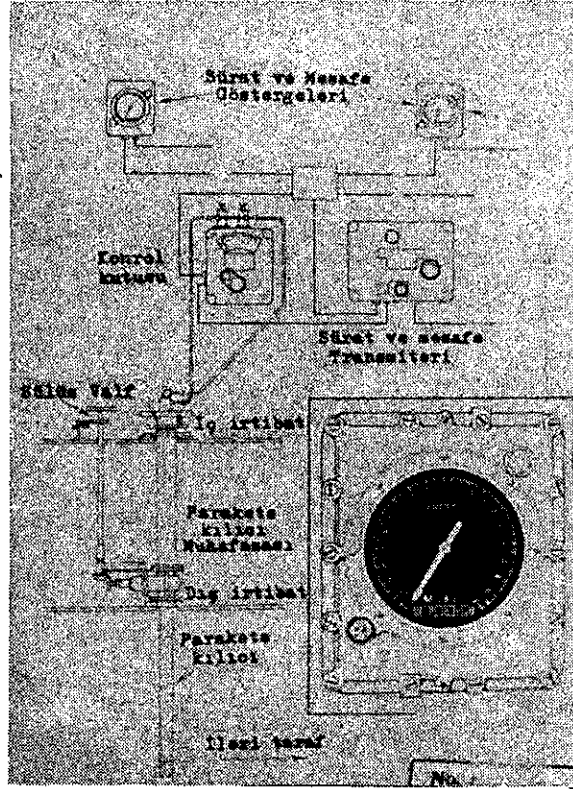
(Şekil — 37) Chernikëef Paraketesi

Elektrikli paraketelerin halen kullanılan eski bir tipidir. Parakete kılıcında gemi pervanesine benzer bir pervane olup gminin ileri hareketi ile dönen bu pervane şaftına bağlı iki elektriki kontağı açıp kapar. Pervanenin dönüş sürati gemi sürati ile orantılıdır. Ve bir milde yaklaşık 400 defa kontağı açıp kapar her açılıp kapanışı 15,2 ft lik bir mesafeye karşılıktır.

Bu paraketenin mahzurlu olan tarafı :

- Pervaneye su içinde bir maddenin takılması çalışmasını engeller.
- Kontakların zamanla aşınması ve tam temas etmemesi yine paraketenin doğru çalışmasına mani teşkil eder.

PİTOMETRE TİPİ PARAKETELER :

(Şekil — 38) Pitometre Tipi Parakete

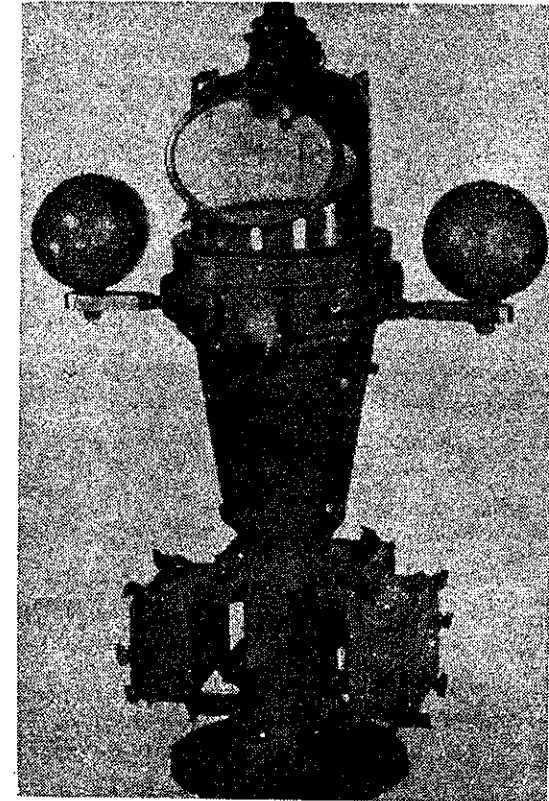
Prensibi : Pitometre tipi paraketelerde gemi karinasından çıkarılan parakete kılıcı, üzerinde bulunduğu derinlikte statik bir basınç vardır, gemimiz hareket ettiğinde parakete kılıcı üzerindeki bu basınçta ileri hareketten doğan bir dinamik basınç oluşur.

Bu iki basınç arasındaki fark geminin sürati ile orantılı olarak artacağı veya eksileceği nedeni ile bazı elektriki düzeneklerle bu hareket gemi sürati ve kat ettiği mesafe olarak bize ulaşır.

Pitometre tipi paraketelerde pervane ve elektriki kontakların bulunmaması bu paraketenin chernikeef paraketesine nazaran daha kullanışlı olmasına neden teşkil eder.

Bugün modern gemilerde daima kullanılan bir parakete tipi olarak aynı prensiple çalışan ve fakat değişik firmaların ufak ayrımlarla imal ettiği tipler mevcuttur.

PUSLA

(Şekil — 39) Miknatıslı Pusla

Gemi seyirinde denizcilere yön gösterici seyir yardımcısıdır. Çalışma prensibine göre 2 tip pusla ile karşılaşırız.

1. MİKNATİSİ PUSLA : Yönelme kuvveti dünyanın manyetik alanına tabi olan pusladır.

2. CAYRO PUSLA : Yönelme kuvveti cayro kanunlarından istifade edilerek bir mahfaza içinde yüksek süratle dönen cayronun eksenini yönünü muhafaza etme özelliğine dayanan pusla şeklidir.

MİKNATİSİ PUSLA :

Miknatisi pusla prensibi: Bir miknatis ibresi yatay olarak asıldığı zaman ibrenin uçları dünyanın miknatisi kuvvet hatlarına tabi olarak salınımları durduğunda, dünyanın miknatisi kuvvet hatlarını yönünü alır.

Dünyanın miknatisi kuvvet hatları, miknatisi kutuplarda toplanması nedeni ile coğrafi kutuplara çok yakın olan miknatisi kutuplar yardımı ile pusla ibremiz Genel Kuzey ve Güney yönünü almış olur.

MİKNATİSİ PUSLANIN KISIMLARI:

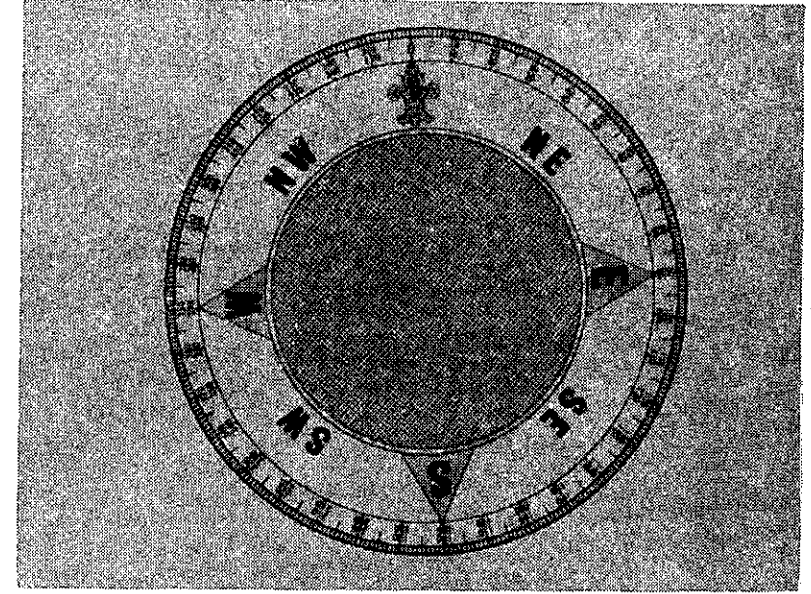
Bir miknatisi pusla genel olarak 3 kısımdan meydana gelmiştir.

1. Pusla kartı
2. Pusla taşı
3. Pusla sehpası

PUSLA KARTI :

Mikadan yapılmış olan pusla kartının altında simetrik olarak bu karta ipek ipliklerle tutturulmuş iki miknatis çubuk, vardır. Bu kartın sıvı içinde serbestçe yüzmesini sağlayan bakırdan küçük bir şamandıraya (sephiye) bağlanmıştır.

Pusla kartının merkezinde kartın bir mil üzerinde dönüşünde yardımcı olan yakut taşından yapılmış dayanak noktası olup pusla tasına bağlı bir İridyum milin üzerine oturur.

(Şekil — 40) Bir pusla Kartı

PUSLA TASI:

Pirinçten yapılmış üst tarafı su geçirmez salmastralı bir pusla camı alt tarafında gece aydınlatılması için buzlu cam, ayrıca tas içindeki sıvının ısı değişimleri nedeni ile genişlemesini sağlayan körüklü bir diyaframdan ibarettir.

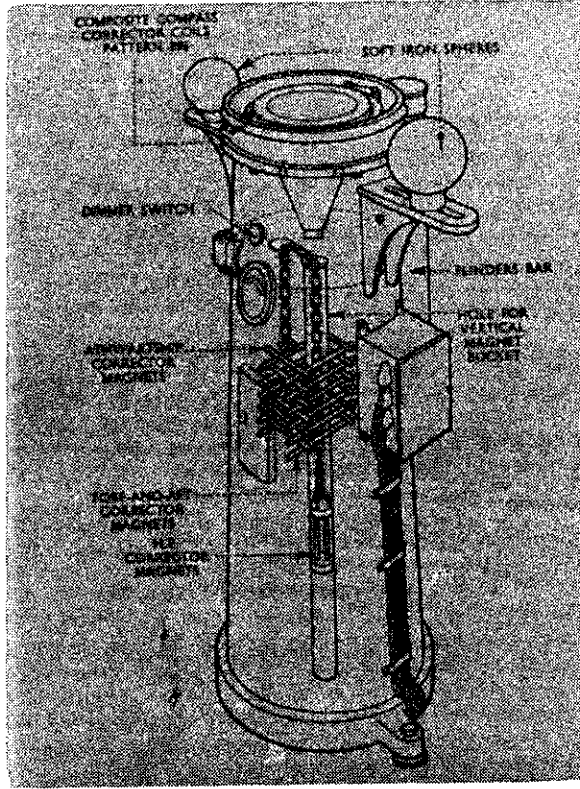
Pusla taşı dışta geminin baş kış ve sancak iskele yalpalalarına karşı yatay durumunu muhafaza edebilmesi için yalpa çemberleri ile pusla sehpasına bağlanmıştır. Mayili (Sıvılı) puslalarda pusla taşı salınımları azaltmak ve dönüşlerde istikrarı sağlamak bakımından bir sıvı ile doldurulmuştur.

Bu sıvı (ALKOL VE ARISU) karışımından oluşmuştur. Alkol pusla taşı içindeki saf suyun alçak ısılarında (— derecelerde) Donma noktasını artırır.

PUSLA SEHPASI :

Üst kısmında pusla taşı ve yalpa çemberleri braketleri, altta puslayı gece aydınlatmak için kullanılan ayarlı ışık tertibatı. Ayrıca puslanın düzeltilmesinde kullanılan miknatis çubukların konması için dikine ve omurga kemere yönünde özel delikler.

Sehpanın dışında ise genellikle ön tarafa Dikey olarak konmuş FLENDER çubuğu sancak iskele tarafa konmuş Düzeltme küreleri vardır.

(Şekil — 41) Pusla Sehpa

CAYRO PUSLA :

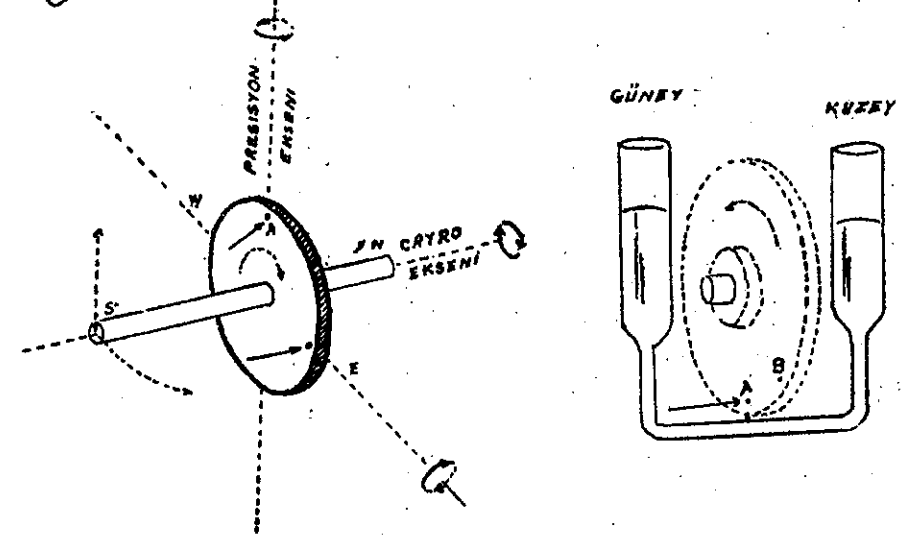
Yalpa çemberlerine asılmış serbest dönen bir cayroskoptan oluşur. Cayronun birinci ve ikinci kanununa göre:

1. Serbest asılmış bir cayro belirli bir devirden sonra eksenini yönünü muhafaza eder.

2. Bir cayro eksenine her hangi bir yönde bir kuvvet uygulandığında cayronun eksenini bu kuvvete dik bir yön alır.

Bu iki kanun yardımı ile serbest asılmış çalışan bir cayro bir pusla gibi yön gösterme yeteneğini kazanır. Dünya üzerinde serbest asılmış çalışan bir cayroya başlıca iki kuvvet etki yapar.

1. Yer çekimi
2. Dünyanın dönüşünden doğan merkez kaç kuvvet.

(Şekil — 42) Cayro Pusla prensibi

Dönen cayro eksenine etki yapan bu kuvvetlerin yönüne dik bir alacağına göre dünyanın merkezkaç kuvvetine dik yön boylamların yönüdür ki boylamlar dünyanın coğrafi kutuplarında birleştiğine göre hatasız çalışan bir Cayronun eksenini dünyanın hakiki kutupları olan coğrafi kutupların yönünü gösterir. Bu yön KUZEY—GÜNEY yönüdür.

Bir gemide bir ANA CAYRO mevcuttur. Ana cayro geminin merkezine yakın cayro dairesi denilen mevkide monte edilip elektrikli düzenekler yardımı ile Ana cayronun gösterdiği hareket gemide pusla kullanılması gerekli mevkilere konmuş REPİTER denilen aynı puslaya benzer yapılmış ve hareketini ana cayrodan alan seyir yardımcılarıdır.

Cayro puslalar komple Elektrikli ve elektronik düzenekler ile yapılmış olması nedeni ile daima arıza yapabilir. Bu nedenle modern gemilerde dahi Cayro pusla ile beraber bir miknatısı pusla bulunur.

Cayronun her hangi bir nedenle arıza yapması sonucu tekrar kullanılabilmesi için en az üç ile dört saatlik bir zamana ihtiyaç vardır.

Durmuş bir cayro puslanın normal çalışma ile gerçek kuzeyi gösterip bu yönü muhafaza edebilmesi için 4 saatlik bir istikrar süresine ihtiyacı vardır.

**GEMİCİLİK
SÖZLÜĞÜ**

GEMİCİLİK SÖZLÜĞÜ

A

Gemici Terimi	İngilizce	AÇIKLAMA
Abaşo Gabya	LOWER TOPSAIL	Bir direkte iki gabya çubuğu varsa alttaki, çubuğa denir
Abli	DERRICK GUY	Bir dikme veya bumbayı istenilen yönde tutan bumbanın sağ ve sol taraflarında cundan tekneye bağliyan kamçı (vento) veya donatılmış palangalardır.
Aborda	ALONGSIDE	Bir teknenin diğeri bir tekne üzerine veya rıhtıma, iskeleye yanaşmasıdır.
Abosa	TO LIVE OFF	Akan bir zinciri veya halatı o durumda durdurmak ve tutmak için bosaya vurmak
Abramak	TO STEER	Kontrolden çıkan bir gemiyi veya bir işi kontrol altına almak.
Abrile	Puruva direği en alt yelkeni (trinket) ile Grandi direği en alt yelkeni (mayitra) nın istinga edilmesi (rüzgarını boşaltmak için yelkeni boğmak) için verilen kumanda.
Açevele	SPRIT	Bir cismin gemi veya bir yerden uzak tutulması, dışarı albura edilen bir matafora cundasının bordadan azami açıklığı.
Açevele gönderi	SPRIT BOOM	Bumbası olmayan yelkenlerin pupa seyrinde iskota yakasını bordadan açmak için kullanılan veya bir yerden avara edecek bir teknenin başını açmak için kullanılan gönderlerdir.
Açık alarga	KEEP OFF	Bir mevkidenden açıkta bulunmak (denizde)
Açık geçmek	TO STEER CLEAR	Denizde bir gemiden veya sahil maddesinden uzak geçmek.
Açmak	TO STEER OFF	Yakın bulunulan bir gemi veya sahilden uzaklaşmak.
Adi akıntı	DRIFT (CURRENT)	Bir mevkiideki doğal akıntı
Adi iskaramoz	ROWLOCK	Filikada kürek kayışıklarının takıldığı, üzerinde kürek çekilene ağaç çubuklar.

NOT :

Gemicilik Lugatı, mümkün olduğu oranda, halen yaşayan terimlerden oluşmuştur, bir birinden türeyen terimlerin tekrarından kaçınılmış, olması nedeni ile hacmiyeti küçülmüştür.

Genellikle bu günkü gemici dilinde rastlanan terimlerin tümünü kapsayacak şekilde tertiplenmiş olup eksikler için şimdiden özür dileirim, eklenecek terimlerin bu lugatı zenginleştireceğine inancım tamdır.

BURHANETTİN SERİ

Adi bugata	ORDINARY DEAD EYE	Eski gemilerde çarmıkları doldurmak için ağaçtan yapılmış üzerinde donatılacak halata göre delikler açılmış yuvarlak ağaç malzemelerdir (bu gün yerine liftin uskur kullanılmaktadır).
Adi dümen	ORDINARY RUDDER	Dümenin yelpaze kısmının tümünün iğne ciklerden kıçta bulunan tipidir. Örnek Kik veya filika dümeni.
Adi palanga	ORDINARY TACKLE LUFF TACKLE	Bir tek bir çift dilli makaradan oluşan bir palangadır.
Aganta	HANG ON, AVAST	Hareket halindeki bir halatın kumanda edildiği an akışının tutulması durdurulması.
Ağaç kaplama	PLANKING	Bir teknenin kaplamaları, ağaç ise buna ağaç kaplama denir.
Ağaç kavele	FASTENING, SPILE	Halat dikme işlemlerinde kullanılan sert bir ağaçtan, havuç şeklinde yapılmış bir malzemedir.
Ağaç Usturmaça	SPAR FENDER	İskelelerin altına veya aborda okunan yüzlerine gemi bordalarının yavaşmada hasar görmemesi için konmuş ağaç yastıklardır. Bazan gemilerde de kullanılır.
Ağır ağır gel	EASE THE HELM	Geminin rota değiştirmesi anında süratle dönerken istenilen rotaya yaklaştığında hızla savrulmasını önlemek için verilen kumandadır.
Ağız bağı	MOUSING	Bir kancanın ağır yük altında ağzının açılmaması için, kanca ağzına yapılan bir bağıdır. Sapanın kancadan çıkmasını önler.
Ağız kuşağı	RAIL	Gemi veya filikaların kaplamalarının en üstte olanıdır. Buna çapa tahtası da denir.
Ağız otu	EXPLODER, CAP	Torpito, Su bombası, ağır top cepane har tuçlarında, Mayınlarda TNT, Torpex ana barutun ilk ateşlemesini yapmaya yarayan kara baruttan olan kısımdır.
Akıntı Demiri	STREAM ANCHOR	Geminin kıçından atılan Tonoz demirine verilen diğer bir isimdir.
Akrep	POINTER	Vira edilen bir zincirin gominaa kapan yularına, sıkışmasını önleyen iki çatalı bir demirdir.

Akrep praçolu	STERN POST KNEE	Kıç bodoslamanın omurgaya bağlantısını takviye eden praçol.
Akuva	A WASH	Demirin memesinin suya değer vaziyete geldiği andır (demir götündü anlamında kullanılır).
Alababula	PELL MELL	Karma karışık, netesi bozuk. Başı bozuk disiplinsiz gemi personeli.
Alabanda	REPRIMANT BULKWARKS	Gemi kaplamalarının iç yüzeyi, gemici de yimi ile tecziye anlamında kullanılır.
Alabanda astarı	SIDE SHEATING	Yalı kütükleri üzerine gelen ilk alabanda kaplamasıdır.
Alabanda skele	HARD A PORT	Dümenin azami derecede iskeleye basılmasıdır (35 derece).
Alabanda kaplaması	SIDE PLATES	Geminin iç kısmında postalar üzerine kaplanan ağaç kaplamalardır.
Alarga	KEEP OFF KEEP CLEAR	Bir geminin sahilden açıkta yatması veya bulunması haline denir.
Alargada	AFLOAT	Açıkta olduğunu ifade eder.
Alay sancağı	DRESSING FLAGS	Bayram ve özel resmi günlerde gemilerin, işaret sancakları bir sıra üzerine düzülerek baştan direk cudası, ve kıça kadar bir savlo üzerinde çekilirler. Gece arya sancakla beraber arya edilir bayram devam ediyorsa, ertesi sabah yine toka sancakla toka edilir.
Al beraber	GIVE WAY TOGETHER	Kürekli filikada kürek çekilmesi için verilen kumanda.
Albora	TIP OVER	Bir mataforanın vasıtası mayna etmek veya toka etmek üzere bulunduğu durumdan gemi dışına doğru çevrilmesidir.
Alesta	STAND BY	Uyarma amacı ile kullanılan bir tabirdir. Yapılacak veya yaptırılacak bir işin hazırlığı için verilen kumandadır.
Alesta çamariva	REAY TO ALOFT	Personelin denizde merasim için gemi üzerinde çamariva mevkiilerini almasının hazırlık kumandasıdır.

Aleste fero	READY TO ANCHOR	Demiri fuda etmek üzere hazırlaması için verilen kumanda.
Alesta Liga (Camadan)	REEF TOPSAIL	Yelken yüzeyini küçültmek için camadana varmak üzere verilen kumanda.
Alesta Tramola	READY ABOUT	Yelkende; tekneyi döndürmek kotrasını çevirmek için verilen hazırlık kumandası (Alesta Orsa alabanda gibi).
Algarna	SHEER HULK, CRANE BARGE	Denizde ağır yükleri kaldırmak için özel şekildeki dubalar üzerine konmuş ağır yük kreyni, vinçleridir.
Alma	BOAT AHOY	Filikada kürek çekilirken kürek çekmeyi durdurmak üzere verilen komut. Kürekçiler hamleyi durdurup küreklerinin palaları suya paralel durumda dururlar.
Altabaşı yakası	SPECTACE CLEW	Bir Yelkenin alt kenarındır.
Alt iğnecik	DOWN PINTLE	Dümen bodoslamasının en alttaki iğneciğidir, topuk iğneciğide denir.
Palasarte	CHANNEL	Ana çarmlıklar ile direk arasındaki açığı büyütmek için direkler hizasında bordalara kuvvetli bağlanmış yatay ağaç veya madeni platformlardır.
Ambar	HOLD	Gemilerde yük koymaya mahsus bölmeler içinde, özel surette yapılmış yerlerdir. Savaş gemilerinde, cepane, ikml maddeleri, yedek parça vb. gibi malzemelerin bulunduğu mevkilerdir.
Ambar ağız	HATCH WAY	Ticaret gemilerinde yüklerin ambara alınması için güvertelere açılmış geniş ağızlardır.
Ambar kapağı	HATCH	Seyir halindeki gemilerde veya dolu anbarları kapatmak için ambar ağızlarına konan kapaklardır.
Ambar payı	HOUSING	Ana direklerin gemi içinde kalan omurgadan büverteye kadar olan kısmıdır.
Amora yakası	J EWEL LEACH	Yelkenlerin beminin puruvasına bakan kenarlarıdır (Orsa yakası).

Ana arma	LOWER RIGGING	Geminin ana direklerinin sabit donanımlarıdır.
Ana çarmık	LOWER SHROUD	Ana direkleri yanlarından tutan çarmıklardır.
Ana Istralya	FORESTAY	Ana direkleri puruva yönünde tutan Istralyadır.
Anafor	EDDY, SLACK WATER	Bir akıntının yönünün aksine yön değiştirmesidir (Girdap)
Ana mantilye	LOWER LIFTS	Dikme veya bumbaları dikine istenilen açıda cundasından tutan vento veya palangalardır.
Ana Omurga	MAIN KEEL	Geminin temelini teşkil eden baştan kıça kadar uzanan ağaç veya çelikten yapılmış bir kısımdır.
Ana serenler	LOWER YARD	Direkler üzerindeki serenlerin en altta bulunanlarıdır. Puruva direğindeki Trinet, Grandi direğindeki Mayıstra Mizana direğine Foa denir.
Ana yelkenler	MAIN SAILS	Kabasorta donanımlı bir yelkenli teknede Trinet, Mayıstra ve Foa serenleri üzerine açılan yelkenlerdir.
Anale	RING	Gemilerde veya sahilde halat ve parima bağlamak için konmuş bir mapa içinden geçirilmiş demir halkalardır.
Anale kilidi	ANCHOR SHAKLE	Demir zincirlerini demir analelerine bağlamakta kullanılan, ağızları diğer kilitlere nazaran daha açık, sukurlu veya tahdit damaklı kilitlerdir.
Analeli mapa	RING BOLT	Bir analenin bağlantısı ile birlikte aldığı isimdir.
Angarya	DUTY SERVICE	Esas görev haricinde yaptırılan işler.
Apazlama	OF BOARD, LARGE	Kemere yönünde esen, yani bordaya dik gelen rüzgara denir bu rüzgarı kullanarak seyreden yelkenli teknenin yaptığı seyir (Apazlama seyridir).
Apiko	APEAK	Demirin virasında kaluma boşu alınıp zincirin deniz derinliğine eşit miktarı denizde kaldığı andır, başka deyimle demirin dipten kurtulma anıdır.

Apıştırmak	TO MAKE, STRADDLE	Çifte demir atan gemilerin demirler arasındaki açıyı büyütmesine verilen isimdir.
Arap Bocusu	PARUCKLE	Bidon fiçı yuvarlak kalas, gibi malzemelerin, gemiye alınması veya çıkarılması için yapılan bir tertiptir. İskele ile gemi arasına iki kalas konarak meyilli bir yüzey elde edilir, kuvvetli bir halat doblin yapılan doblin meyilli yüzeyin üst kısmına bağlanır, halatı iki çıması çıkarılacak cismin altından alınıp üstten dolaştırılarak yukarı çekilir.
Arızı sapma	DEVIATION	Miknatısı puslanın, ibresinin manyetik meridyen ile yaptığı açıdır. Buna geminin bünyesindeki daimi ve geçici miknatısların etkisi neden teşkil eder.
Arıva	UP ALOFT AWAY ALOFT	Yelkenli teknelerde (Kabasorta) gabyerler (yelkenci personelin) in direklere çıkması için verilen kumandadır.
Ariyet	JURY	Geçici olarak bir şeyin alınması veya tapılmasıdır.
Arma	RİGGING, THROWING	Gemilerin sabit donanımlarıdır.
Arma buranda	MAKE THE HAMMOCKS	Gemilerde yatma zamanıdır, eski tip gemilerde hamakta yatan personelin hamaklarını açması için verilen emirdir.
Armador	RİGGER	Gemi donanımlarında çalışan usta porsunlar.
Armadora çemberi	SPİDER HOOP	Direklerin güverteye yakın mevkilerinde selviçelerin bağlanmasına mahsus çelikleri bulunan, çemberlerdir.
Armadora çeliği	BELAYING PIN	Selviçelerin bağlanması için armadora çemberi üzerine geçirilmiş, pirinç ve demir çubuklardır.
Arma tente	OPEN THE AWNİNG	Güverteler üzerinde tentenin açılması ve donatılması.
Armuz	SEAM, JOINT	Güverte veya borda kaplama tahtaları arasında çizgi halindeki birleşme yerleri.
Armuz açmak	REENING	Kalafat temek için kaplama aralarını açmaktır.

Armuz kaplama	SEAM SHEATING CARVEL BUILT	Bir teknenin kaplama tahta veya saç levhalarını yan yana birleştirmektir.
Armut tut	KEEP THE LINE	Güvertede tabura geçen personelin muntazam hizaya girmesi için ayak uçlarını bir armuş çizgisinde tutmasıdır.
Arya etmek	TO DIP, TO ST RIKE	Tokada bulunan bir sancağın indirilmesi.
Arya kürek	BOAT THE OARS	Küreklerin filika içine alınarak istif edilmesi.
Arya sancak	TO BREAK THE FLAG	Güneşin batışı ile sancağın indirilmesi.
Askıya almak	TO TAKE HANGING	Batma tehlikesi geçiren bir geminin iki gemi arasında veya tek bir gemi tarafından bordaya alıp bağlamaktır.
Askı izbirosu	HANGING SLİNG	Çımalarından biri kasalı biri cevizli veya her iki çıması kasalı bir sapanıdır. Parça halatlardan yapılır.
Asma yatak	HAMMOCK	Eski tip gemilerde personelin, yattığı branda için konmuş yataklardır.
Asmak (filika)	TO HOİST	Bir filikanın, metaforaya toka edilmesi.
Aşırı kürek (kik)	SİNGLE BAR, SWEEP	Kikte çekilen kürek sistemi kürek çekenler küreğin atıldığı bordanın karşı bordasında oturur.
Aşoz	RABBET	Kaplama tahtalarını baş ve kış bodoslama-ya bağlamak için. Omurga ile bodoslamalara açılan yuvalardır.
Avara	SHOVE OFF, GO ON.	Bir teknenin yanaşmış olduğu mevkiden hareket edip açılmasıdır. Gemi vasıtalarına (açıl) anlamında kumanda olarak verilir.
Avara donanımı	CLUTCH	İrgatlarda gomina kapanın ırgat makinesine bağlanmasını veya kurtarılmasını sağlayan düzenek.
Avara kancası	GRAPLIN	Bir vasıtayı bir yerden hareket ettiğinde aborda olduğu mevkiden açmak için kullanılan gönderli kancalardır.
Avarya	AVARAGE	Denizde doğal etkenler sonucu Mal ve gemi teçhizatında doğan zarar ve ziyandar sonucu, yapılan tüm masraflardır.

Avizo	AVIZO	İrtibat hizmetlerinde kullanılan küçük ve süratli teknelerdir.
Ayak tornu (bastika)	SNATCH BLOCK	Kullanılan halatın doğrudan doğruya bedeninin geçirilmesi için özel surette yapılmış bir tablası açık veya açılabilen tek dilli makaradır.
Ayboci	HEAVE A BACK	İrgatın geri çalıştırılarak zincirin irgat üzerinden kaluma edilmesidir.
Ayak paleti (Paspas)	FOOT MAT	Lumbaraagzı kamara ve salon girişlerine, Motor ve filikalarda ayak silmek için kullanılan halattan örülmüş veya dokunmuş tüylü veya düz paspaslardır.
Aydos	WATCH AND WATCH	Vardiyaların saat 1600—1800 ve 1800—2000 ye kadar olan vardiyasıdır öksüz vardiya diye anılır.
Ayı bacağı	SPINNAKER	Rüzgarı pupasından alan bir teknenin yelkenlerini Sancak ve iskele kemerede bulunacak şekilde doldurarak seyretmesidir.
Aykırılmak	CROSSING	Demirli bir geminin akıntı ve rüzgar etkileri sonucu, demirin zinciri yönüne dike yakın bir duruma gelmesidir.
Aynalık tahtası	BACK BOARD	Filikalarda kış döşemeleri ile serdümenin oturduğu yeri ayıran, portatif ve döşemeye dik konmuş tahtalardır. Bunlar üzerine filikanın çağrı adı, ve alacağı personel adedi yazılır.
Ayvaz	MEDICAL MAN	Gemilerde, yardımcı olan sıhhiye erlerine denir.
Baba	BITT BOL-LARD POST	B Gemilerde veya rıhtımlarda halat kasalarını geçirmek veya halatları üzerine volta etmek için bulunduğu mevkie kuvvetli bağlanmış, silindirik şeklinde ağaç veya madeni, malzemelerdir.
Babafingo	TOP GALLANT	Gemi direklerinde, güverteden itibaren üçüncü parça direk olup Gabya çubuğu üzerine konur. Bu direk üzerine açılan yelken, seren, kandilialara baba fingo (.....) sı denir.

Baca	FUNNEL	Gemilerin makine dairelerindeki, ekzost gazlarını dışarı atmak için motorlarda ekzostların, sitimli gemilerde kazan dairelerindeki yakıt artıklarının dışarı atılmasını sağlayan, değişik şekillerdeki saçtan yapılmış bir nevi borulardır.
Baca Kapağı Baca Şapkası	DAMPER	Fayrap edilmemiş durumda veya çalışmayan motorlu bir gemide, yağmur sularının bacadan içeri girmesini önlemek amacı ile bacaların üst kısmına konan kapak veya kapelelerdir.
Badarna etmek	TO KECKLE, TO PARCEL	Bir halatın verildiği yerde sürtünme sonucu yıpranmaması için sürtünen kısımlarına, Hasır, çuval veya buranda sarılması işlemidir.
Bağ	BEND	Sağlam, düzgün ve kolayca bağlanıp çözülebilmek üzere, gemicilerin yaptıkları işe uygun olarak düzenlenmiş halat düğümleridir.
Balıkçı gemisi	TRAWLER	Balık tutmak için özel surette inşa edilmiş ve donatılmış gemilerdir.
Bakla	LİNK	Zinciri meydana getiren demir veya çelik oval şeklindeki halkalardır.
Balgarise	GANGWAY	Yanda çarklı gemilerde davlumbazların baş ve kış taraflarındaki çıkmalardır. Evvelden yolcular bu mevkilerden gemilere girip çıkarlardı.
Balansine	Bumbayı üst tarafından tutan dik ventodur.
Banavela	LUBBER'S HOLE	Çanaklıklarda Selviçe halatlarının geçmesi bırakılmış özel deliklerdir.
Bandıra	FLAG	Gemilerin milliyetini belirten sancaklara denir.
Bando	LET GO ALL LET FLY	Bir yükün veya mataforada mayna edilen bir vasıtanın palanga tirentilerinin bir anda bırakılması anlamında bir emirdir.
Baratarya	BARATARIA	Bir geminin mallarını avarya yapmış gibi gösterip satmak veya çalmak işlemidir.
Barbarişka	STOPPER ROLLING HITCH	Haraket halindeki bir halatın kaçırılmadan volta edilmesi için, üzerine ince bir halatla mezevolta alınıp, çumasını halatın bedenini sarak boşa tutulması ameliyesidir.

Barça	BARQUE	Eskiden personel nakliyatında kullanılan altı düz az su çeken teknelerdir.
Barko	BARQUE, KEEL	Puruva ve Grandi direkleri kabasorda, Mizane direği Sübye donanımlı olan yelkenli gemi
Barko bastiya	Yalnız puruva direği Kabasorta armalı yelkenli gemi
Basadora	FOOT ROPE	Kabasorta armalı yelken gemilerinde personelin serene çıktıklarında serene cundasından hamayhya kadar uzanan ve üzerinde ayak kaymaması için marsipet cevizleri yapılmış üzerine ayak bastıkları doblin halatlar.
Basarna	Bir cismi manivela ile kaldırma işlemi,
Basta	AVAST	Sivil gemicilikte kullanılan Abosa anlamında bir deyimdir. Tut anlamına gelir.
Bastika	SNATCH BLOCK	Tek dilli makara anlamına gelir.
Baston	JIB BOOM	Ana cıvadranın üzerinden ileriye sürülmüş olan çubuklardır.
Baş (Puruva)	HEAD, BOW, FORE	Geminin baş tarafıdır.
Başaltı	FORE PART, STEERAGE	Geminin baş tarafının iç kısmına verilen isimdir. Baş tarafı kasaralı gemilerde kasara altı baş altı olarak adlandırılır.
Baş bodoslaması	STEM	Gemilerin omurgadan baş tarafa kaldırılan kaplamaların birleştiği parçadır.
Baş bodoslama astarı	APRON, STEMSON	Baş bodoslamayı kuvvetlendirmek için iç kısmına sağlamca bağlanan ve baş yığmalara kadar devam eden ağaçtır.
Baş kasara güvertesi	FORE DECK	Baş kasaranın güvertesidir.
Baş Kasarası	FORECASTLE	Gemilerin baş tarafında ana güverteden yüksek yapılmış rüşvet güvertesine denir.
Baş kış vurmak	TO PITCH	Geminin puruvadan aldığı denizler nedeni ile başının kıçının batıp çıkmasıdır.

Baş koltuğu	BOW HAWSER	Geminin baş tarafından sahile verilen bir halattır. Bu halat yön olarak geminin kıçına doğru kumanda eder.
Başlı (Gemi)	BOWED	Baş tarafta fazla su çeken gemi baş tarafı batık olan gemi.
Baş omuzluğu	THE BOW	Geminin puruvasından itibaren, sancak iskele 45° lik bir açı aldığımızda geminin baş omuzluğu yönünü buluruz.
Baş Palamarı	BOW FAST, HEAD FAST	Geminin baş tarafından verilen ileri kumanda eden halattır.
Baş portucu	PEAK	Geminin baş tarafında, porsun malzemelerinin bulunduğu bir anbardır.
Baştan kara etmek	TO AGROUNT	Sahile yakın batma tehlikesine düşen bir geminin, personelini ve kendisini kurtarmak için baş tarafından karaya oturmasıdır. Çıkarma gemileride bir pilaja bu tertipte çıkarma yapar.
Baştarde	GALLEY,	Her küreği, 6 veya yedi kişi ile çekilen 26 dan 30 çiftye kadar kürekle yürütülen eski savaş gemilerindedir.
Baş tutmak	TO STEER HER COURSE	Bir geminin seyir halinde istenilen rotada seyretmesidir.
Bati etmek	END FOR END	Bir şeyi alt üst etmek anlamına gelir. Genellikle palangalarda rigavoları eskidiğinde is-pasa edilerek rigavosu tirenti tirentisi rigavo yapılarak yeniden donatılma işlemidir.
Beden (makarada)	SHELL	Bir makaranın tablasıdır.
Beden (Demirde)	SHANK	Demirin analisi ile memesi arasında kalan kısmıdır.
Beden (Halatta)	BIGHT	Halatın iki çıması arasında kalan kısmıdır.
Bel	MIDSHIP, MAIN BODY	Geminin vasatına gelen en geniş yeridir.
Bindirme kanca bağı	MOUNTING HOOK	Kancaların bir yük kaldırırken açılmaması için kullanılan bir bağ çeşidi.

Bindirme kaplama	CLINKER BUILT	Kaplama tahtalarının kenarları bir biri üstüne bindirilmek suretile yapılan bir tekne kaplama şeklidir.
Bindirmek	TO STRAND	Bir geminin diğer bir gemiye veya karaya çarpması olayı. Bir yükün bir halata veya ırgat üzerine yüklenmesi işlemine denir.
Binmek (Demire)	TO RIDE ON	Demir üzerinde yatan bir geminin demir zincirine yüklenmesidir bu durum, sert rüzgar veya kuvvetli akıntı sonucu normalden fazla olduğu hallerde görülür.
Bite	BITTS, PAWL BITT	Halat volta etmek üzere yapılmış tek baba ya denir. Bunların üst kısımlarında halatın sıyrılmaması için bir çelik bulunur.
Boci	BEAR UP, AWEATHER	Geiminin kış tarafından rüzgar alması
Boci alabanda	BEAR ROUND	Yelkenle seyreden bir teknenin pupasından kontra değiştirerek dönüşüdür.
Bocurgat	CAPSTAN	Küçük tekneleri sahile çekmek için kullanılan ağaç ırgattır. Çekek yerlerindeki çok çok kullanılır.
Bocurum	JIGGER	Kiklerin kış tarafında kış aynalık üzerinde açılan yelkenlerdir.
Bodoslama	STEEM	Teknelerin baş ve kıçlarında omurgadan kaldırılan kaplamaların birleştiği, parçadır.
Bogata	DEAD EYE, BEACH	Ağaçtan yapılmış dilleri olmayan bir nevi makaradır. Her birinde üç delik olup bu delikler arasından halat donatılarak armaların boşu alınır bu gün aynı iş liftin uskur tarafından görülür.
Boğmak	TO MAKE GOOSE WING	Şiddetli fırtınalarda Selviçeleri kesilen bir yelkeni halatla istinga ederek söndürmek.
Bonaçe	FINE WEAT- HER	Sakin ve durgun hava demektir, Deniz ve havanın limanlık haline denir.
Boncuk	BEAD	Tek delikli ufak bugatalara verilen isimdir.
Bora	SQUALL, GALE. FLAW	Ani gelip çabuk geçen fakat çok şiddetli esen sağnaklı rüzgârdır. Ekseriya yağmurla beraber gelir.

Borda	BULWARKS, TOPSIDE	Geminin su üstünde kalan dış kısmı
Borda feneri	SIDE LIGHT	Gemilerin gece sancak iskele bordalarında denizde çatışmayı önleme tüzüğü kurallarına uygun olarak taşıdığı fenerlerdir.
Borda hattı	LINE ABRE- AST	Rehber gemiler sancak veya iskelede diğer gemiler, rehberin kemeresinde eşit aralıklarla, meydana getirdikleri bir seyir nizamıdır.
Borda botu	DINGEY, PUNT	Borda ve su kesimini temizlemekte ve Faça çekmekte kullanılmak için, altı düz başı kış kesik küçük botlardır.
Borno (perno)	PIN OF PULLEY	Makaralarda dilin üzerinde hareket ettiği pimdir.
Bosa	BRAKE, CHA- IN STOPPER	Demir zincirlerini tutmak için, Güverteye çakılı mapalara ve uçları maçalı zincirlerdir.
Bosa Cevizi	STOPPER KNOT	Eski gemilerde, zincir bosa yerine kullanılan halat bosaların çımalarına yapılan cevizlerdir.
Boyna	SCULL	Küçük teknelerde dümen arıza yaptığı zaman, Teknenin kış tarafında dümen yerine kullanılan küreklerdir.
Boyunduruk yeke	YOKE	Dümeni istenilen yöne basmak için ekseri KİK lerde kullanılan, dümen başına geçen, ve lentiyelerle kullanılan yekelerdir.
Bölme	BULK HEAD	Gemilerin, birbirinden perdelerle ayrılmış su geçirmez kısımlarıdır.
Bölük emini	QUARTER, PAYMASTER	Gemilerde, işe işlerinde kullanılan ikmal erlerine verilen isimdir.
Buranda	CANVAS, COT	Tente ve hamak yapmak için kullanılan su geçirmez kalın bezlerdir.
Buranda bağı	MARLING HITCH	Burandaları ve yelkenleri bu gibi denkleleri bağlamakta kullanılan bir bağ çeşididir.
Buranda şıpkası	HAMMOCK NET	Hamakların baş ve ayak uçlarındaki matfyonlardan geçip bir analede birleşen ince halattan yapılmış kazayaklarıdır.
Buranda tirizi	CANVAS BAT- TEN	Hamakları asmak için kemere yönünde konmuş delikle tirizlerdir.

Brayn etmek	TO BRINE	Kirlenmiş kazan suyunu yenilemek için suyunun boşaltılması.
Brigantin	GULET	Puruva direği kabasorta grandi direği Sübye donanımlı Brikten küçük yelkenli gemi.
Brik	BRIG	İki direkli ve iki direğide kabasorta gemi.
Bumba	BOOM, GAFF-SAIL	Yan yelkenlerinin altabaşo yakalarını gerip açmak için kullanılan yatay serenlerdir. Bunlar ait oldukları yelkenlerin isimlerini alırlar.
Bumba matilyası	BOMM LIFT	Bumbaları istenilen mevkilere asmak için cundalarından direklere alınan halatlardır.
Bumbarta	BOMB KETCH	Ayna kıçlı Sübye donanımlı küçük gemilerdir
Burgata	SOUNDING ROD CIRCUMFERENCE	Halat kalınlığı ölçme birimi; bir halatın çevresinin pus cinsinden değeridir. 1 pus ise bir burgata kalınlığına denir.
Burlota	FIRE SHIP	Ateş gemisi; Eski deniz savaşlarında kullanılan bir silahtır. İçi yanıcı maddelerle dolu bir geminin ateşlenerek düşman gemisi üzerine sevk edilip onun yanmasını sağlayarak saf dışı edilirdi.
Burina	BOWLINE	Kabasorta yelkenlerin gradin yakalarının iskota yakasına yakın mevkilerdeki, burina pa-talarına bağlanmış halatlardır.
Burina kaçma	TO BE ON A BOWLINE	Orsasına seyirlerde geminin rüzgar üstüne kaçmasıdır.
Burmalı kanca bağı	CAT'S PAW	Bir sapanın kancadan kayıp sıyrılmaması için yapılan bir bağ şeklidir.
Burma tahtası	BETTAM PLANKING	Teknelerde, kaplamaların omurgaya bağlı olan ilkidir.
Büküm	LAI. LAY	Bir halatın sağa veya sola bükülerek oluşturulma işlemidir.
Bülbül	BECKET	Palangaların rigavosunu bağlamak için makaranın alt kısmında bulunan mapa veya sapanlı makarada, radansalı kasadır.
Büyük flok	MAIN JIB. OUTER JIB	Yelkenli gemilerde puruva gabye cudasından büyük baston cundası arasına açılan dış flok dur.
Büyük Mancana	GANG CASKS	Büyük ağaç fıçılardır.

C

Camadan	REEF, POINT	Fırtınalı havalarda rüzgarın yelkenler üzerindeki basıncını azaltmak için, yelken yüzeylerini küçültme işlemidir.
Camadan astarı	REEF BAND	Yelkenler üzerinde her kat camadana mahsus kalçataların matafyonları hizasına dikilen takviye şeritleridir.
Camadan bağı	REEF KNOT	Randa ve filika yelkenlerini camadana vurmada camadan kalçatalarına uygulanan bir bağıdır.
Can halatı	LIFE ROPE LIFE LINE	Mataforada bulunan bir vasıtanın maynasında veya mataforaya tokasında, vasıta içindeki personelin emniyeti ve yükünün vasıtaya bin memesi için, metafora falaka halatından deniz seviyesine kadar uzanan, personelin tutunduğu halatlardır.
Can yeleşti	LIFE SAVING JAKET	Gemilerde, personelin vasıtada veya gemiy. terk işleminde emniyetlerini sağlayan yüzdürücü yeşeklerdir. Değişik tipleri mevcuttur.
Can kurtaran simidi	LIFE SAVING GROMMET	Gemilerde denize düşen kazazcedeye ilk yardım olmak üzere atılan simit şeklinde mantardan yapılmış, yüzdürücülerdir. Üzerlerine gemi ismi yazılır.
Can kurtaran şamandırısı	LIFE BUOY	Denize düşenlere ilkyardım olarak atılan ışık tertibatlı şamandıralardır.
Cayro pusla	JAYRO COMPASS	Cayro prensibine göre çalışan bir pusla ti-pidir.
Cendere bağı	PRESS TIE ROL TIE	Yük kaldırma amacı ile kurulan makasların (üç ayak dikme).
Ceyraskal	WORM AND WORMWHEEL BLOCK	Ağır cisimleri bir kişi tarafından kaldırmakta kullanılan bir nevi madeni palangadır.
Ceviz	KNOT	Bir çok usullerle halatların çımalarına, yapılan halat kollarının beden etrafında çevrile-rek yapılan bir nevi bağıdır.

Cezir	LOW WATER	Aynı ve güneşin çekim etkisi ile arz üzerinde suların alçalma olayıdır.
Cin Blok	GİN BLOCK	Vinç bumbalarının cundalarında zincir donatılan tornalardır.
Cirgına	TO FISH	Kırılan bir direk veya sereni, sağlamlamak için yanlarına ağaçlar çakıp bu ağaçları bir kaç yerden halatla sarıp kuvvetlendirme işlemdir.
Cıvadra	BOWSPRIT	Gemilerin baş taraflarından belirli bir açıda uzatılan, puruva direği ile çubuklarının ıstalyaları bağlandığı, serenlerdir. Üç parçalı olurlar (Ana cıvadra, Baston, Kontra Baston).
Cıvadra sancağı	JACK, UNION JACK	Gemilerin baş tarafında bulunan küçük gönderlere çekilen geminin demirli olduğunu gösteren sancaklardır.
Cunda	PEAK	Serenlerin uç kısımlarına verilen isimdir.
Cunda bastikası	PEAKSNATCH	Her nevi serenin cundasına yakın yuvalara yerleştirilen bir makara dili yardımı ile oluşturulan bastikalardır.
Cunda yakası	EARİNG	Yelkenlerin seren cundalarına gelen yakalarıdır.
Cunta	JOINT PLATE	Bir biri üzerine binmeyip baş başa gelen iki saç levhanın birleştirilmesi için ek olarak kullanılan parça levhalarıdır.
Ç		
Çaça	ABLE SEAMAN	Ticaret gemilerinde kullanılan, öğretici gemicilere verilen isimdir.
Çalım	RAKE	Gemi teknelerinin başa ve kıça doğru incelmesine verilen isimdir. Başa doğru incelmeye (çalım) kıça doğru incelmeye (Kruz) denir.
Çamçak	BOAT, BAİLER	Filikalının suyunu boşaltmak için, özel şekilde yapılmış ağaç kepçelerdir.
Çamariva	AWAY, ALOFT	Gemilerde personelin denizde merasim için gemi güvertesinde geminin şeklini belirtecek şekilde muntazam dizilmeleridir.

Çaparız	FOUL	Bir manevra yapılırken, bunu geciktirici nedenler yaratan, diğer teknelerin yarattığı durumdur.
Çapa tahtası	BENDS, VAİLES BİLGE KING	Gemilerde su kesiminin hemen altından başlayan bordaya kadar yükselen takviye kaplamalarıdır.
Çarmık	SHROUD	Direkleri bordalardan tutan arma halatlarıdır.
Çarmık Bükümü Halat	SHROUD LAİD ROPE	Dört kolu ve sağa bükümlü kolları arasında kendir bir fitil bulunan bitkisel bir halattır.
Çatal	JAW. BREAST	Yarım serenlerin veya bumbaların direğe bağlanan kısımlarında, koç boynuzu şeklindeki Yarım yuvarlak kısımlardır.
Çatal filema (Gidon)	BROAD PENANT	Uçurluğu çımasından enli çıması çatal olarak yapılmış işaret sancağıdır.
Çatal pin	SPLIT PIN	Çelik veya prınçten, bakırdan yapılmış çatal şeklindeki pinlerdir. Makinede ve demir işlerinde kullanılan kilitlerin harbilerinin yerinden çıkmaması için, yerine geçirilip iki ucu açılan pinlerdir.
Çatal puntel	SPLIT BREAST	Direklerin ön kısımlarına konmuş uç kısımları çatal şeklinde bumbalara ıskaçalık eden puntellerdir.
Çatlak	BREAKER, SURF	Dalgaların sahillere yakın tepelerinin kırılarak köpürmesidir.
Çatlak deniz	CHOPPY SEA	Dalga tepelerinin kırılarak köpüklendiği deniz durumudur.
Çektiği su	DRAFT, DRAUGHT	Bir geminin su kesiminden omurgasına kadar olan su derinliğini anlatmak için kullanılan bir terimdir.
Çekdiri	GALİOT, XEBEC	Eskiden kürek ve yelkenle yürütülen savaş ve ticari işlerde kullanılan bir nevi tekne.
Çekkek yeri	BEACH	Tekneleri sahile çekmek üzere yapılmış ve felekler veya kızaklarla donatılmış, vinç veya bocurgatı olan yerlerdir.

Çelikleme	TO TOGGLE	İki çıması kasalı bir halatın bir kasasını diğeri içinden alıp bu kasaya ağaç veya demir bir kavele sokma işlemidir.
Çene	FOREFOOT	Baş bodoslanmanın omurga ile birleştiği kısmıdır.
Çeneli makara	SHOULDER BLOCK	Tablaları kanalın bir tarafından çıkıntılı olarak yapılan mantilya makaralarıdır.
Çifita	Kızaktan indirilecek bir geminin, dengede kalmasını sağlamak için, baş kış krozlarına puntellerle yapılan çerçevdir.
Çifte Demir	MOORING ANCHORS	Rüzgarlı ve sert havalarda veya iskarça limanlarda geminin emniyetle yatması ve salma sahasının daraltılması için iki göz demirini, münasip aralıkla atma işlemidir.
Çift dilli makara	DOUBLE BLOCK	İki yanağı arasında iki makara dili olan makaralardır.
Çifte ızbarço bağı	BOWLINE ON THE BIGHT	İzbarço bağının kullanıldığı yerlerde kullanılan daha kuvvetli olan bir bağıdır.
Çifte kanca	DOUBLE HOOKS	Ağız ağıza kapandığında tek kanca şeklinde görünen, kancalardır.
Çifte kancalı iz-biro	CRAMPOONS	Yük kaldırmak için iki çıması kancalı saplarıdır.
Çiftelemek	TO MOOR	Tek demirde yatan bir geminin havanın sertleşmesi nedeni ile emniyet olarak ikinci demirini atma işlemidir.
Çipolu demir	ADMIRALTY PATTERN ANCHOR	Çiposu ile kolları bir birine dik düzlemlerde olan tutma gücü yüksek bir demir çeşididir.
Çıma (Sancakta)	FLAG END	Bir sancağın uçurluğunun karşı kenarıdır.
Çıma (Halatta)	COLT, ROPE END	Genellikle halatların uç kısımlarına verilen bir isim olmakla beraber, kısa halat parçalarına veya sahile verilecek bir halata'da aynı deyim kullanılır.
Çıma ile gitmek	TO GO BY HAWSER	Liman içinde bir geminin yer değiştirmek için halatlar yardımı ile hareket ettirilmesidir.

Çıma piyanı	HAWSER SEIZING	Bir halatın kollarının açılmaması için çımasına ıspavlo veya gırcala ile yapılan bir bağıdır.
Çıpo	STOCK	Bir demirin anaesine yakın kolları dik veya paralel durumda yerleştirilmiş ağaç veya demir kollarıdır.
Çırçıl	TRICKLING-RILL GIN	Fiçı, varil bidon gibi malzemeleri yatay olarak kaldırmaya yarayan iki ayaklı ve ayak çımaları kancalı zincir veya halattan yapılmış malzemelerdir.
Çırnık	CHIRNIK	Tek direkli, üç floklu çektirmeden büyük yelkenli tekneler olup 200 ton'a kadar yapırlar
Çördek	HALLIARD	Yelkenlerin, kandilisaya bağlanan köşe yakalarına Randa yelkenlerinde Serenin kıça bakan köşe yakalarına verilen isimdir.
Çördek yakası	PEAK	Flok Valena gibi üç köşe yelkenlerin üst köşe yakalarına, diğer yelkenlerin serin yakalarının kıça bakan köşelerine denir.
Çubuk	SPAR	Ana direkler üzerine sürülen, ikinci veya üçüncü parça direklere denir. (Gabya çubuğu gibi).
Çullanmak	TO ATTACK	Denizleri baştan veya bordadan alan bir gemiye dalgaların yükselerek güverteye yüklenmesidir.
D		
Dalb botum	DOUBLE BOTTOM	Ana tekne ile iç kısım arasında muhtelif maksatlar için kullanılan, su sızdırmaz bölmelerdir.
Dalga kıran	BREAKWATER	Bir limanı denizlerin etkisinden korumak için denizlerin en etkili olduğu yöne dik olarak konan setlere denir, Gemilerde baştan yüklenen denizlerin güverteye yayılmadan baş taraftan akması için konan özel setlerde aynı isim verilir.
Dalyan	WEIR, CRAWL	Sahillerde balık akını mevsimlerinde kazıklar üzerine kurulan bir nevi balık kaplarıdır.

Damper		Bacalarda, veya kazanlarda hava akımının kontrolunu sağlayan kapaklardır.
Davlumbaz	PADDLE BOX	Yandan çarklı gemilerde, Padılların muhafazası için yapılmış çıkıntılardır.
Dayak		Havuzda alınan veya karaya çekilen teknele- rin dengede durması için kullanılan yatay veya dikey destek ağaçlarıdır.
Demir	ANCHOR	Limanlarda sahilden açıkta gemilerin em- niyetle yatmalarını sağlayan ağır malzemeler- dir. Deniz dibine saplanarak, kendisine bağlı zincir vasıtası ile gemiyi bulunduğu mevkide tutar.
Demir atmak	LET GO THE ANCHOR	Bir geminin limanda demir üzerinde yat- mak için demirini atması işlemidir.
Demirbaş	PERMANENT	Gemilerde eskiyene kadar kullanılan ve es- kidiğinde hurda işlemi yapılarak yenisi alına- bilen, kaybindan ilgililerin sorumlu olduğu her çeşit malzeme ve eşyadır.
Demir Bedeni	SHANK	Demirin analesi ile kolları arasında kalan kısmıdır.
Demire binmek	TO RIDE TO RIDE THE ANCHOR	Denizli ve fırtınalı havalarda demirli bir geminin, bu etkenler nedeni ile zincirinin geri- lererek zorlanması durumudur.
Demir göründü	THE ANCHOR IN SIGHT	Vira edilen bir demirin su yüzeyine çıkma anıdır bu durum köprü üstüne demir göründü diye rapor edilir.
Demirin funda- ya hazırlanması (Alesta ferro fundo)	COCK BILL	Demirin demirmek üzere ilk hazırlıklarının yapılması.
Demirin me- mesi	CROWN	Demirin kollarının birleştiği ve demirin alt kısmı.
Demiri Salpa etmek	TO TRIP	Demirin virasında deniz dibi ile ilişkisinin ke- sildiği andır.
Demir kanca	DOG	Demirden yapılmış bir kancadır.

Demiri vira etmek	TO WEIGH THE ANCHOR	Demirlemiş bir geminin demirini alması için yaptığı işlem.
Demir kolu	THE ARM	Demirin denizin dibine saplanan tırnakları- nın bulunduğu kısımdır?
Demirlemek	TO CAST—TO ANCHOR	Bir mevkide veya limanda yatmak için de- miri deniz dibine indirerek dibe saplanmasını sağlama işlemi.
Demir loçası	HAWSEPIPE	Demir zincirinin içinden geçtiği ve demirin bedeninin içine girdiği bir kovandır.
Demir Yeri	HOLDING— GROUND	Limanlarda gemilerin demirlemesine mah- sus haritada özel işaretlerle gösterilmiş, iyi demir tutan mevkilerdir.
Demir taramak	TO DRAG	Rüzgar ve akıntı etkisi ile dibe takılı bir demirin dipten kurtularak gemi ile beraber sürüklenmesidir.
Demir tırıyör	DRAGGING ANCHOR	Demirin taradığını anlatma terimidir.
Demir tırnağı	PALM— FLUKE	Demirin kollarında dibe saplanmayı temin eden sivri uçlu, ok başı şeklindeki kısımdır.
Demir tutuyor	ANCOR HOLDING	Demirin yapılan kontroller sonucu tarama- dığını anlamaktır.
Demir üstünde saldırmak	CLUBHAU- LING	Iskarça bir limanda geminin limandan çı- kışı için manevra sahası dar ise gemi demir al- madan evvel demir üzerinde makine ile çevrile- rek, çıkış rotasına girilir ve demir alınır.
Denk izbirosu	BALE SLING	Balya şeklindeki yükleri gemiye almak ve- ya çıkarmak için, kullanılan sapanlardır.
Denizci	SEAWORTHY	Denizde çalışan kimseler.
Deniz eri	SEAMEN— BLUE JACKET	Donanmada çalışan erler.
Denize yük pasa etmek	JETTISON	Çok yüklü olan gemilerde fırtınalı havalarda geminin tehlikeye düşmesi halinde bir kısım yükün denize atılması.

Deniz haritası	CHART	Denizcilikte kullanılan derinlikleri ve sahilleri gösteren, özel işaretleri olan haritalardır.
Deniz hırsızı (korsan)	PIRATE—ROVER	Gemilerden eşya çalmayı sanat edinenlere verilen isimdir.
Deniz çukuru (Longoz)	DEEPS	Bazı limanlarda normal derinlikler yanında kuyu gibi aşırı derinlikteki mevkiilerdir.
Denizleri kolla	EASE THE SHIP	Kalın denizli havalarda denizlerin gemiyi tehlikeye düşürmemesi için dikkatli olarak gemiyi kullanmak.
Deniz tertibi	SECURING FOR SEA	Geminin limandan çıkmadan evvel denizlerin etkisine göre hazırlanması.
Deniz tutması	SEA SICKNESS.	Yalpalılar etkisi ile bir kimsenin midesinin bulanması.
Denk	TRIMMED SHIP	Dengeli anlamına kullanıldığı gibi, derlenen toplanmış eşya anlamında da kullanılır.
Derin su iskan-dili	DEEP SEA SAUNDING	Deniz derinliğini ölçmeye mahsus bir iskandil tipidir.
Deste etmek	TO RIDE HARD	Bir halatın veya zincirin aşırı gerginlikte bulunması haline denir.
Destemora	CAP—COLLAR	Bir direk veya civadra üzerine sürülen bir çubuğu yerinde tutma için iki delikli demir veya ağaçtan yapılmış sekiz şeklindeki malzemelerdir.
Dibi delinip batmak (kaynamak)	TO SETTLE	Her hangi bir nedenle karinası delinen bir geminin su alarak batması.
Dikiş	SPLICE—SEEAM	İki halatı bir birine eklemek için yapılan bir işlemdir.
Dikişli kasaa	EYE SPLICE	Bir halatın çımasının kendi bedeni üzerine dikerek yapılan kasadır.
Dikme	DERRICK	Bir yükü gemiye alıp verme veya bir maddeyi yükseğe kaldırmaya mahsus bir direk veya seredenden yapılmış maçunadır. Topuğu sağlam bir mevkie oturur cundasından bir man tilya ile istenilen açı verilir iki tarafından abli halatları ile tutulur.

Dik vento	PENDANT—TOPPING LIFT	Bir dikmeyi veya yan mataforasını istenilen açıda tutmaya yarayan halattır.
Dil (Makarada)	SHEAVE	Palanga makaralarında, halatın üzerinde işlediği kısımdır.
Dip	BOTTOM	Bir teknenin dip kısmıdır.
Direk	MAST	Gemilerde bir çok maksada hizmet etmek üzere yapılmış demir veya ağaç demirden güvertelerde dikine konmuş malzemelerdir. Bordalardan çarmıklar baş ve kıçtan ıstralyalarla gemi bünyesine bağlanmıştır.
Direk dibi maymuncuğu	FIFE RAIL	Güvertelerde direklerin etrafında selviçelerin donatılıp bağlanması için kullanılan basitlikli bitalardır.
Direk ıskaçası	MAST HOLE	Direk diplerinin oturduğu yuvalardır.
Dişi iğnecik	GUDGEON —RUDDER BRACE	Ana dümen üzerinde bulunan dişi menteşelerdir.
Doblin (halatta)	SLACK—CATENARY	Bir halatın iki çımasından tutulduğunda bedeninin sarkık durumdaki şekline doblin denir.
Dokuz oturak oturmak	HEAVILY AGRAUND	Bir geminin yarısından fazlasının karaya oturması, eski kürekli teknelerde teknenin 9 uncu oturağa kadar oturmasıdır.
Domuz ayağı	WORM	Mermi çıkarmaya mahsus mngellerdir.
Domuz damı	PIG ROOF	Havuzaya alınan bir geminin kıç kepeçesinin alt kısımlarından vurulan payandalardır.
Domuz tırnağı	WORM—CHAIN STOPPER CLEW	Bir tarafı zincirin baklasına geçecek şekilde diğer tarafı palanga donatmak için mapalı olarak yapılmış demir kancalardır.
Donanım	RIGGING—GEAR	Gemi üzerinde direk veya diğer kısımların bir maksada uygun olarak arma ve selviçeleri ile bunlardaki değişik malzemelerin tümüne birden verilen isimdir.
Donatmak	TO FIT AUT TO REEVE	Bir palanganın veya buna benzer bir malzemenin kullanılır hale sokulmasıdır.

Dört köşe yelken	SQUAR SAIL LUG	Kabasorda donanımlarda kullanılan serenler üzerine açılan bir yelken tipidir.
Döşekli gemi	FLAT BOTTOMED SHIP	Alt kısımları hemen hemen düz olan gemilerdir.
Duba	PONTOON—KRAFT	Altı düz ve yük taşıma maksadları için inşa edilmiş ağaç veya sac teknelerdir.
Dura ırgat	AVAST HEAVING	Çalışan bir ırgatın durması için verilen kumanda.
Dülger bağı	TIMBER HITCH	Direk ve serenleri kaldırmak için kullanılan bir bağ çeşididir.
Dümen	RUDDER—HELM	Gemilerin ve teknelerin dönüşünü sağlamak üzere kış bodoslamalarına takılan, sancağa ve iskeleye hareketli yüzeylerdir.
Dümen dinleme	STEERAGE	Bir geminin istenilen yöne dönebilmesi için dümen etkisini göstereceği kadar yollu olması hali.
Dümen dolabı	STEERING WHEEL	Gemi dümenlerine makine veya doğrudan doğruya kumanda edebilmek için mihaniki veya elektriki bir kumanda aracıdır.
Dümen donanımı	STEERING GEAR	Dümen dolabından yekeye kadar olan donanımdır.
Dümen evi	WHEEL HAUSE	Gemilerde dümen dolabının ve serdümenin bulunduğu köprü üstündeki bir mevkidir.
Dümen kullanmak	TO STEER	Gemiyi istenilen bir mevkie sevk etmek için dümeni kullanmaktır.
Dümen Lale zinciri	RUDDER PENDANT	Gemilerin her hangi bir nedenle dümen yelpazelerini düşürmemeleri için dümen yelpazesini gemiye bağlayan halat veya zincirdir.
Dümeni ortalamak	AMIDSHIP	Sancağa veya iskeleye bulunan dümenin ortaya alınmasıdır.
Dümen suyu	BACK WATER WAKE	Geminin hareketinin aksi yönünde, kış tarafından bıraktığı izdir.
Dümen yelpazesi	BACK PIECE MAIN PIECE	Dümenin en geniş kısmıdır.

Düşme tahtası	GANG BOARD	Aborda olmuş veya kıçtankara olmuş bir gemiden sahile verilmiş, personelin giriş çıkışını sağlayan yekpare tahtalardır, iskele tahtası ismi de verilir.
Düşme	DİRFIT	Seyir halindeki bir geminin rüzgar akıntı etkisi ile, rotasından kaymasıdır.
Eğri	FRAME	E Tekne kaplamalarının üzerlerine bağlandığı, tekneye şeklini veren omurgaya bağlı eğri ağaç veya demir parçalarıdır.
El incesi	HEAVING LINE	Gemiden gemiye veya sahilinden gemiye, gemiden sahile halat vermek için uzaktan bir çıması ağırca cevizli ince bir halattır. Bu halatın cevizli kısmı halat verilecek yere savrulurak atılır yerine ulaşınca, diğer çımasına sahile verilecek halat bağlanarak yerine ulaştırılır.
El iskandili	HAND LINE	Derinlik ölçme işlemlerinde kullanılan özel kulaç taksimatlı bir halattır.
El vinci	HAND WINCH	Yük alıp vermekte kullanılan, elle çalıştırılan vinçlerdir.
Emzirme kasa (Muni kasa)	CUT SPLICE	İki halatın çımalarını birini diğerinin bednine, diğerinin çımasında ötekinin bedenine dikerek elde edilen kasa şeklindedir.
Erkek iğnecik	PINTAIL PINTLE	Kış bodoslamada dümen yelpazesi dışı iğneciklerinin takıldığı karşılıklardır.
Eski halat	JUNK, SHAKINGS	Gemilerde tirnele örmede, paspas yapmada kullanılan halatlardır.
Faç	ABACK	F Seren yelkenlerinin bir taraftan prasya olduğu halde kapatmaktır, Geminin su hattının belirtildiği, borda boyasının bittiği hatta da faça denir.
Faç Flok	BRING TO THE JIB	Orsa tramola işleminde teknenin dönüşünü süratlendirmek için, floğun rüzgara doğru gösterilmesi işlemidir.
Façuna	SERVING WHIP	Halatların fazla sürtünmeye maruz kalan kısımlarını, gırcala veya mürnel ile sararak yıpranmasını önlemek için yapılan işlemidir.

Façuna tokmağı	MALLET	Façuna işleminde kullanılan özel şekilde yapılmış ağaç tokmaklardır.
Falaka	BRIDLE	Durumlarını muhafaza etmesi istenen puntel veya dikmelerin veya matafora cundalarının arasına gerilen halatlardır.
Fan	VANTILATION	Gemi içindeki pis havayı değiştirmek için bütün bölmelere iştirakli hava değiştiricilerdir.
Fars	FLOOR. DUNNAGE	Teknelerin sintinelerin yerleştirilmiş döşeme tahtalarıdır.
Fayrap	FIRE UP	Sitimli gemilerin kazanlarında stim tutmak için, yakmalarıdır.
Felek (Tirfil)	CHOCK	Ağır cisimlerin bir yerden diğer bir yere nakledilmesi için, altlarına konan yuvarlak küçüklerdir.
Fener (cevizde)	CROUN	Halat çımalarına yapılan cevizlerin üzerine halat kollarının kapatılarak işlenmesidir.
Fener	LIGHT	Gemi seyir yardımcılarında olup sahillerin belli noktalarına yerleştirilerek bilhassa gece gemilerin mevkilerini bulmada yardımcı olurlar.
Fener kulesi	LIGHT TOWER PHAROS	Fenerlerin uzak mesafelerden görülebilmeleri için yapılmış yüksek kulelerdir.
Fener gemisi	LIGHT SHIP LIGHT VESSEL	Açık denizlerden sahile yaklaşırken belirli mevkilere demirlenmiş fener görevini yapan gemilerdir.
Filador cevizi	MATTHEW WALKER KNOT	Çarmık fladorlarının çımalarına yapılan Halatın çımasının açılan kolları her kol bütün kolların, altından kendi doblini içinden yukarı alınarak yapılan cevizdir.
Filika	BOAT. FELUCCA	Savaş gemilerinde kullanılan güvertesiz kürek ve yelkenle yürütülen küçük teknelerdir.
Filika bosaları	BOAT BRAKES	Matafora cundasında, mataforaya toka edilen filikaların mataforada kaldıkları süre askıda kaldıkları, bosalardır.
Filika demiri	GRAPNEL	Filikaları bir yerde demir üzerinde tutmak için kullanılan 4 kollu balıkçı tipi demirlerdir.
Filika küpeşesi	GUNNEL	Filikaların en üst kaplamalarının üzerindeki kısımdır.

Filika paledi	GRIPES, SWORD MAT	Mataforada tokada bulunan filikaların geminin yalpası ile salınıp mataforaya çarpması için matafora cundalarından, çapraz olarak matafora topuğundaki mapalara fiadorları ile bağlanan halattan örülmüş paletlerdir. Bunlara Yalpa paledi de denir.
Filika parması	POINTER	Filikaların baş ve kık taraflarında bağlamaya mahsus, 3—5 burgata kalınlığındaki halatlardır.
Filika usturmaçası	PUDDING	Filikaların bir yere aborda olduklarında, bordalarının çarpmamaları için halattan yapılmış küçük yastıklardır.
Filikaya	MEN THE BOAT	Personelin filikaya girmeleri için verilen bir kumandadır.
Fitil (Halatta)	HEART	Madeni halatların ve dört kollu halatların kolları arasında bulunan bitkisel fitillerdir.
Fırdöndü	CHAIN SWIVEL	Zincirlerde dönüşler nedeni ile zincirin gambası almaması için kullanılan bir eksene bağlı hareketli iki yarım bakladan oluşan bir nevi kilitlerdir.
Filo etmek	TO ROUND IN	Rüzgarı tam orsaya alıp yelkenlerin işlenmesini önleme işlemidir.
Fıta	SKIFF	Çok narin yapılmış kürek yarışları için kullanılan bir nevi teknedir, Tek çifte, iki çifte, dört tek, sekiz tek, tipleri vardır.
Flandıra	BANDROL, STREAMER ANCIENTS	Savaş gemileri ile bütün donanmaya ait Subay kumandasındaki gemilerin grandı direklerine çekilen ince uzun şerit sancaklardır. Eski bir gelenek olarak uzak seferden dönen gemilerde limana dönüşte, bunların en yeni ve en uzunları grandı direğine toka edilirdi.
Flesa	ROPE YARN LANIARDS	Halatı oluşturan, liflerin bir arada ilk bükümüdür.
Flok	JIB	Teknenin baş bodoslaması veya civadrah olanlarda civadra üzerine, pruva direğinin kapelasından alınan larmolara (İstralya) çekilen üç köşe yelkenlerdir.
Flok çördeği	JIB HALIARD	Filokların kandilisaya bağlanan üst köşe yakasıdır.

Flok Gargarisi	JIB DOWN HAUL	Filokların orsa yakalarının larmo üzerinde kolay hareketini sağlayan, boncuklardır.
Flok Karulası	JIB TACK	Filokların civadraya veya baş bodoslamaya bağlanan, alt köşe yakalarıdır.
Flok larmosu	JIB STAY	Üzerlerine flok açılan ıstralyalardır.
Foga	FIRE	Eski gemilerde topa ateş kumandası anlamında kullanılan bir terimdir.
Folkon	FRAME LINER TIMBER BAND	Eski ağaç gemilerde postaları kuvvetlendirmek için postanın içine ve dışına vurulan çelik lamalardır.
Fora (Yelken) (Tente) (Halat)	SET THE SAIL SET THE AWNING LET THE PAINTER	Bir yere bağlanmış veya donatılmış bir halat veya düzeneğin, çözülmesi veya dağıtılması anlamına gelen bir emirdir.
Fors	FLAG	Amiral ve Generaller ile yüksek mülki erkanın, buldukları geminin grandı direğinde rütbe veya makamı ile eş değerde çekilen özel sancaklardır.
Forsa	GALLEY SLAVE	Kürek devrindeki eski gemilerde esir alınan şahısların kürek çekme işlerinde kullanılanlarına verilen isimdir.
Firengi	SCUPPER HOLE	Denizler etkisi ile güverteye giren veya temizlik için güverteye sıkılan suyun dışarı akıtılması için, yahı kütüklerinden veya güverteden açılmış oluklardır.
Firengi manikası	SCUPPER HOLE	Dışarı akan suların bordayı kirletmemesi için frengi ağızlarına konmuş özel manikalardır.
Fribord	FREEBOARD	Su yüzeyinden güverteye kadar geminin su üstünde kalan dış kısmıdır.
Frişka	FRESH	Yelkenleri camadana vurmada seyredilebilecek sertlikteki rüzgardır. Saniyede 5 ile 12 metre arasındaki bir süratte eser.
Foa Sereni	CROS JACK YARD	Mizana direğinin en altta bulunan serendir.
Fula	LOG GLASS MINUTE GLASS	Kum saati, eskiden gemilerin süratini adı parakete ile ölçerken kullanılan bir zaman ölçeridir.

Fundo	LET GO	Atılmaya hazırlanmış bir demirin demir yerine gelince atılması için verilen emirdir.
Gabya	TOP MAST	Ana direklerin üzerine sürülen çubuklara ve serenlere verilen isimdir.
Gabyar	TOPMAN, CAPTAIN OF THE MAST	Serenlerin yelkenlerinin ve armaların bakımında kullanılan usta gemici.
Gabya sereni	TOP SAIL YARD	Gabya üzerinde bulunan serendir.
Gabya yelkeni	TOPSAIL	Gabya sereni üzerine açılan dört köşe yelkenlerdir.
Gaga	ANCHOR'S BILL	Demirin tırnaklarının sivri olan uç kısmıdır.
Gamba	KINK, TURNS	Halatların bükünlerine uygun toplanmış veya zincirlerin üst üste yığılması sonucu dolaşık bir hal alması olayıdır.
Gambalı	FOULED	Bir halatın veya zincirin dolaşık hali.
Garga	BUNTLİNE	Bir şeyin normal durumundan ters çevirecek alt üst etmektir.
Gargabaşo	CLUE ROPE	Yan yelkenlerin ıskota yakalarını kaldıran istinga halatıdır.
Garga cunda	TOPPING OF YARD	Bir serenin mantıyasının bir taraftan basılarak yatay durumunu kayıp edişidir (Kabasorta donanımında).
Gargari	DOWN HAUL	Flokların larmolar üzerinde toka ve mayrasını kolaylaştıran demir, ağaç çember veya boncuklardır.
Gaznafiske	Donanmaya ait gemilerde gece renkli ışıklar ile işaretlemeye mahsus direğin bir serene çekilen köprü üstünden kumanda edilebilen renkli fenerlerdir.
Gemide	ABOARD, ONBOARD	Bir kimsenin gemide bulunduğunu belirtir.

Gemi mahmuzu	CONDYLE	Eski savaş gemilerinden baş bodoslamasının sivri ve çelikten yapılmış kısmı olup savaş anında diğer geminin bordasına çarparak yara açmaya mahsus kısımdır.
Geminin su etmesi	TO LEAK	Teknede meydana gelen bir delik sonucu su alması durumuna gemi su yapıyor diye tanımlanır.
Gemiyi gezdirmek	TO YAW	Serdümenin acemiliği sonucu geminin rotanın sancak ve iskelesine devamlı kaçmasıdır.
Gerdel	PAİL, BUCKET	Gemilerde temizlik maksadı ile kullanılan ağaç kovaladır, sıcak havalarda kullanılmadıkları zaman açmamaları için, içinde su bulundurulur.
Gidon	BROAD PENDANT BURGE	Çıma kısmı çatal şeklinde olan sancaklardır. Örneğin sancağı veya komodor forsları gibi.
Giz	GAFF, SPAN-KER GAF	Yelkenlerin üst yakalarını bağlamak için, direklerden omurga düzleminde kaldırılan yarım serenlerdir.
Gindazo	MAST ROPE	Gabya ve babafingo çubuklarını yerine sürmek için kullanılan selviçelerdir.
Gircala	MARLINE	İki veya dört kollu olarak iyi cins kendirden bükülmüş mürnellerdir. Façuna yapma veya şapka örmeye kullanılır.
Gircala halatı	MARLINE ROPE	İrgatın elle çalıştırılmasında ırgat kolları yerine takıldığında yerlerinden çıkmamaları için kolların cundalarından dolaştırılan halattır.
Gomina	CABLE	Gemi demirlerinin zincirlerine, denildiği gibi Mesafe birimi olarak deniz Mil'inin 1/10 na da gomina denir 200 yardadır.
Gomina kapan	CABLE HOLDER	İrgatların fenerlerinde zincir baklalarının oturacağı şekilde yuvaları olan kısımdır, ırgat virada çalışırken gomina kapan ismi alır.
Göge	Yirmialtı çifte ile yürütülen çift katlı baş-tardeden büyük eski bir savaş gemisi tipi.

Göğüs paleti	BREAST ROPE	İskandilcilerin iskandil atarlarken iskandil tavaşında göğüslerini dayadıkları halattır.
Gönder	STAFF, SPRIT, SPAR	İnce düz ve uzun yapılmış ağaç çubuklardır, kullanıldıkları maksada göre; sancak gönderi, civadra gönderi, avara gönderi diye isim alırlar.
Göz demiri	BOWER	Gemide her an demirlemeye hazır baş tarafta loçalarında bulunan demirlerdir.
Gradin halatı	BOLT ROPE, LEACH ROPE	Yelkenlerin çevresine dikilen halatlardır.
Gradin yakası	BECH	Yelkenlerin teknenin kıç tarafına bakan düz yakalarıdır.
Grambafti	LAZY SAILOR	Bağlamış gemilerin işsiz personeli.
Grandi direği	MAIN MAST	Gemilerde pruva direğinden sonra gelen ikinci direk.
Grandi gabya çubuğu.	MAIN TOP MAST	Grandi direği üzerine sürülen birinci çubuk.
Grandi Baba-fingo çubuğu	MAIN TOP GALLANT MAST	Grandi gabya çubuğu üzerine sürülen çubuktur.
Grıva	CAT HOLE, CAT HEAD	Eski tip gemilerin göz demirlerini almakta kullanılan baş taraftaki metaforalara denir.
Gulet	BRIGANTINE	Brikten küçük iki direkli hafif armalı purvası kabasorda donanımlı teknelerdir.
Gurcata	TOP MAST KROS TREES	Gabya çubuğunun armasını yapmak üzere mauna kolları üzerine, omurgaya dik konmuş çubuklar olup bunların üzerine çanaklık kurulur.
Guzine	KITCHEN	Gemilerde personelin yemeğinin piştiği mutfaklardır.
Güdük tornu	CLUMP BLOCK	Genellikle yekpare yapılan kısa kalın makaralardır.

Gümrük tezkeresi	CLEARANCE	Gümrük vergisi alınmış malların sahiplerine, gümrüğü alındığına dair verilen belge.
Güverte	DECK	Gemilerde baştan kıça kadar uzanan düz platformlardır
Güverte loçası	CHAIN PIPE	Demir zincirinin zincirlikten güverteye çıkarılması veya indirilmesi için güverteler üzerine açılmış loçalardır.
Güverte lubuzu	SKYLIGHT BULL'S EYE	Üst güvertelerde kaportalar üzerinde ışık almak maksadı ile kalın camlarla donatılmış lumbuzlardır.
Güverte maçası	BLAK SLIP	Güvertelerde zinciri bosaya vurmak için ucunda maça kilidi bulunan zincirlerdir.

H

Halat	ROPE, CORD	Gemilerde bağlama işlemlerinde ve palanga donanımları ile selviçe ve armalarda kullanılan, Bitkisel, madeni, sentetik, esnek ve bükülebilir malzemelerdir.
Halat façunası	ROPE LASH	Bir halatın sürtünme etkisindeki kısımlarını, başka bir halat ile sararak yıpranmasını önlemektir.
Halat keçelemek	TO KECKLE PARCEL	Bir halatın üzerini, keçe çuval veya bir bant ile sarma işlemi.
Halat lifi	COİR	Halatı oluşturan ana malzemedir.
Halatı nete etmek	TO CLEAR A ROPE	Bir halatı muntazam bir şekilde sokma; Roda tüce veya salya etmek gibi.
Halat örmek	TO STRAND	Bir halatın özel şekilde örülme işlemidir. Tirnele veya parakete örmek gibi.
Halat simidi	GRUMMET	Halattan oluşturulan simit şeklindeki halatlardır.
Halat zinciri	ROPE CHAIN	Bir halatın geçici olarak boyunu kısaltmak için yapılan bir çeşit bağdır.
Hamaylı (Serende)	BUNT, SLINGS	Yelken serenlerinin tam orta noktalarına denir serenler direklere bu noktalarından bağlanır.

Hamla	HEAVE	Kürekli teknelerde kıça en yakın oturan ve kürek çekmede tempoyu ayarlayan kürekçilerdir.
Hamule hattı	LOAD LINE	Yüklü bir geminin su hattına verilen isimdir.
Hap etmek	TO SURPASS	Geminin her hangi bir maddesinin tam olarak alınması anlamına kullanılır, örneğin suyunu, akaryakıtını cepanesini, boyasını vb. gibi.
Harbi	PIN, PRICKER	Kilitlerin açık bulunan uçlarındaki yuvalardan geçirilen pinlerdir. Şukurlu (Vidalı) veya damaklı olurlar.
Haraket filaması	BLUE PETER	Sivil gemilerde P sancağıdır, geminin hareket edeceğini, personelin gemiye dönmesini ikaz eder.
Hasır halat	COİR ROPE	Hindistan cevizi ağacı liflerinden yapılan, hafif yüzüne yeterliği fazla halatlardır.
Havşa	COUNTER-SUNK	Çivi başlarının çakıldıkları kaplamalar ile yüz yüze olması için, çakıldığı nokta etrafında bir yuva açılmasıdır.
Havuz	DOCK	Gemilerin su altı kısımlarının bakım ve onarımı için alındıkları kuru veya yüzer tipte havuzlardır.
Havuz kapağı	LOCK KEEPER LOCKER	Kuru havuzların ağızlarını kapatmak için saçtan yapılmış içi bölmeli kapaklar olup yerine oturması için içine su alınır, açmak için su boşaltılır.
Haybocu	BACK THE CAPSTAN	İrgatın makine ile tersine çalışmasıdır. Zincirin ırgat üzerinden makine yardımı ile denize verilmesi işleminde ırgatın çalışma şeklidir.
Hedefe	PINULE	Pusladan kerteriz almak için kullanılan bir araç olup dürbünlü veya çıplak olanları vardır.
Hey Gemiciler	SHIPS AHAY	Gemiye seslenme şeklidir.
Hisa	HOİST AWAY HAUL TAIL ON	Bir şeyi kuvvet uygulayarak kaldırmaktır.
Hisa Kürek	HOİST THE OARS TOSS UP	Küreklerin kürekçiler tarafından pala yüzeyleri omurga düzleminde olacak tarzda dikine tutulmasıdır. Kürekli filikalarda bir selam şeklidir.

Hisa Toka	HOIST UP	Bir bayrağın toka edilme emridir.
Hırça mapası	SENHOUSE SLIP	Demir zincirlerinin zincirlikteki çımasının, Gemiye bağlandığı sağlam mapadır.

İ

İç astarı	CEILING	Baş bodoslamasını kuvvetlendirmek için iç omurgadan güverteye kadar devam eden eyri bir ağaç olup buna Yatırma da denir.
İç bodoslaması	INNER POST	Tek pervaneli gemilerde dümen bodoslamasının iç tarafında şaft kovanını taşıyan bu bodoslama ile dümen bodoslaması arasında kalan boşluğa pervane evi denir.
İç omurga	INNER KEEL, KELSON	Döşekler ve baş kış yığmaları üzerine binen ve baştan kıça kadar uzanan ana omurgaya civatalarla bağlı bir omurgadır.
İğnecik	PINTLE	Dümeni kıç bodoslamaya bağlayan erkek ve dişi menteselerdir.
İğnecik kuşağı	PINTLE BATTEN	Dümen yelpazesini iki taraftan takviye ile iğnecikleri dümene bağlayan kuşaklardır.
İkiz bastika	SISTER BLOCK	Çarmıklarda kullanılan iki bastikanın tek blok halinde olanıdır.
İmbat	SEA BREEZE	Deniz yönünden karaya doğru esen rüzgardır.
İnce kalafat	CHINSE	İnce armuzlar arasına pamuk ipliği ile yapılan hafif kalafattır.
İskalarya	RATLINE	Şeytan çarmıklarının, basamaklarını teşkil eden ağaç demir veya halatlardır.
İskalarya bağı	RATLIN KNOT	Sikalaryaları şeytan çarmıklarına bağlanmasında kullanılan bir bağ çeşididir.
İskandil	LEAD	Denizin derinliğini ve dip tabiatını ölçmek için kullanılan bir kurşun ve taksimatlı bir halattan oluşan bir seyir yardımcısıdır.
İskandil savlosu	LEAD LINE	İskandil kurşunlarının bağlandığı savlolar olup genellikle üzerinde kulaç taksimatı vardır.

İskele	PORT	Geminin güvertesinde yüzümüzü baş tarafa döndüğümüzde omurganın solunda kalan kısım.
İskele	WARE, PIER	Gemilerin yanaşmasına mahsus özel olarak yapılmış yerlerdir.
İskele tahtası	GANG BOARD	Gemiye giriş çıkışta kullanılan ağaç veya demirden özel şekilde yapılmış araçlardır.
İskele varda-velesi	HAND RAIL LADDER HAND RAIL	İskelelerde personelin geçerken emniyeti için konmuş iskele puntellerinden donatılmış halattır.
İskemle	STOOL	Havuzla giren gemilerin omurgalarının oturduğu geminin karına şekline göre hazırlanmış bloklardır.
İskapomar	LOWER STANDING SAIL	Geminin sancak ve iskelesinde serilenler dışında yelken yüzeyini arttırmak için, açılan cunda yelkenleridir.
İskota	SHET, KLEW	Genellikle yelkenlerin iskota yakalarında onları idare etmek için donatılmış selviçelerdir.
İskota yakası	CLEW	Dört köşe yelkenlerin alt köşelerine sübye donanımlarda kıça bakan, alt köşe yakalarına denir.
İspanyol çırgı-nası	SPANISH FISH SPANISH WINDLASS	İki halatı bir birine yaklaştırmak için ince halatlar ile yapılmış bir düzendir.
İspavlo	TWINE, WORMING	İki kollu olarak iyi kalite kendirden yapılmış sicimdir. Yelken bezi veya buranda dikmek için kullanılanları daha yumuşaktır.
İspralya	CABIN COMPANION CABIN SKY LIGHT	Loş kamaraları veya koridorları aydınlatmak için güvertede açılmış yuvarlak camlı kapılardır.
İstarya (İstalya)	LAYDAYS	Ticaret gemilerinin yük doldurma ve boşaltma zamanlarında bir mevkide ücretsiz kalacakları müddettir.
İstalya parası	DEMURAGE	İstarya günleri haricinde geçirilecek günler için anlaşmada yazılı ödenmesi gerekli ücret.

İstif	STOWAGE	Her cins eşyanın ve yükün geminin dengesi bozmayacak şekilde, usulüne uygun tarzda yerleştirilip yüklenme işlemidir.
İstafador	STOWER	Anbar istifine memur anbarcı denilen tayfa.
İstifini bozmak	TO BREAK BULK	İstif edilmiş bir yükün her hangi bir nedenle karışmasıdır.
İstalyoz	AWNİN STANCHION	Filikalari doğal etkilerden korumak için arma edilen tentelerin üzerlerine açıldığı, filikalari başına ve kıçına dikilen puntellerdir.
İstinga	CLEW, BRAİL	Yelkenlerin söndürülmesi için onları boğacak şekilde donatılmış, selviçelerdir.
İstinga etmek	TO STOW	Bir yelkenin rüzgarının boşaltılması işlemi.
İstinga halatı	CLEW LINE	İstinga işleminde kullanılan selviçe halatıdır.
İstralya	STAY, BİLGE KEELSON	Direkleri, puruva veya pupa tarafında tutan armalardır.
İstrangola	SNAKE	Piyanların üzerinden aykirt olarak dolaştırılan diğer piyan bağıdır. Palanganın nete edilmesinde tirenti ile vetasının sarılması işleminde aynı terim kullanılır.
İstirise	JEARS	Trinket ve Mayıstra yelkenlerinin kandili-salarına verilen isimdir.
İşkampavya	PINNACE, LAUNCH	Gemilerde nakil işlerinde kullanılan Büyük motorlardır.
İzbarçına bükümlü halat	CABLE LAİD ROPE	Sağa büküm üç yoma bükümlü halatın üçü birden sola bükülerek elde edilen halattır.
İzbiro	SLİNGS CAN HOOK	Muhtelif cisimleri kaldırmak ve çekmek için halattan yapılmış sapanlar olup kullanıldıkları işe göre isimlendirilirler.
İzmarit	SNİPE	Bir nevi balık.
İğrip	TRAWL	I Bir motor arkasında çekilerek denizin dibini tarayıp balık avlama şeklidir.

Irgat	CAPSTAN, WINDLASS	Gemilerde ağır işlerin yapılmasında, demir alma halat manevrası, gibi işlerde kullanılan Buhar veya elektrik enerjisi ile çalışan makinelerdir.
Irgat başlığı	DRUM HEAD	Irgatın halat sarılan kısmıdır.
Irgat kastan-yolası	CAPSTAN	Irgatın fener şeklinde çalışmasında, irgatın süratini kontrol eden bir düzenektir.
Irgat mihveri	SPINDL	Irgat fener ve babalarının takıldığı mildir.
Iskaça	STEP, SHOVE	Direklerin ve cıvdraların topuklarının oturduğu yuvalardır.
Iskanca vardiya	RELİEVE, THE WATCH	Gemilerde vardiyaların nöbet değiştirme-leridir.
Iskarça	CROWDED, PACKET	Bir liman içindeki gemi kalabalığıdır.
Iskarmoz	SEAM, THOLE	Gemilerin eğrilmesine verilen isim olmakla beraber, aynı zamanda filikalarda küreklerin takıldığı çelik, yarım ay şeklindeki malzemelere de iskarmoz denir.
Iskota patası	SHEET BRİDLE	Iskotaların bağlanması için iskota yakalarına gradın halatı çevrilmiş radansalara denir.
Iskota yakası	SHEET CLEW	Yelkenlerin iskotalarının bağlandığı köşe yakalarıdır.
Ispasa	UNREEVE	Bir palanganın rigavosunu çözüp donanımı çözüp çıkarma işlemidir. Diğer donanımlarında çözülüp dağıtılma işlemide aynı deyimle belirtilir.
Kabasorta (palangada)	DOUBLE WHİP	K İki tek dilli makaradan oluşan basit bir palangadır.
Kabasorta donanım	SQUARE RİGGET	Direk donanımları serenli ve seren yelkenli olan yelkenli gemi donanımlarıdır.
Kaçarula	STEW PAN	Uzun saplı çukur taslara verilen isimdir. Yemek pişirmek ve taşımak için kullanılır.
Kaçma	DONT YAW	Sevir halinde bir gemide serdümenin rotadan uzaklaştığı hissedildiğinde ikaz maksadı ile verilen emir olup, rotadan sapma anlamına gelir.

Kaçma İskele	MIND YOUR PORT HELM	Serdümen gemiyi rotasından iskeleye kaçırıyor ise ikaz anlamındaki emir.
Kaçma sancağa	MIND YOUR STARBOARD	Serdümenin gemiyi rotasından sancağa kaçırmaması için verilen emir.
Kadem	HELM FOOT	İngiliz ölçü birimi olup Kulaç'ın 1/6 dır 30,5 Cm.
Kadırga	GALLEY	Eski devirde kürek ve yelkenle yürütülen süratli ve yönetimi kolay bir savaş gemisi tipidir.
Kalafat	COULKING	Kaplama ve güverte kaplamalarının, armuz ve sukralarına kalafat üstübüsü ile sıkıştırıp sızdırmazlığı sağlamak için yapılan bir işlem.
Kalafat tokmağı	MALLET, COULKING HAMMER	Kalafat işlerinde kullanılan ağaç tokmalardır.
Kalastra	BOAT CHOCK	Gemi güvertelerinde mataforaya asılmayan filika veya vasıta motorlarının güverte üzerinde oturmalarına mahsus özel iskemlelerdir. Ölü denizlere de aynı deyim kullanılır.
Kalçete	GASKET	Mürnel veya tellden saç örgüsü şeklinde örülmüş yassı paletlerdir.
Kaluma	PAY, AUT, VEER AWAY	Demirli bir geminin denizde bulunan zincir miktarına denir. Demir yerinin derinliğine göre verilen kalumalar ortalama, derin mevki için deniz derinliğinin 5 katı sığ sular için 3 katı olarak kabul edilir. Az verilen kalumalara kısa kaluna denir.
Kalyon	CARK CARAVEL	Üst güvertesinden başka alt alta üç top güvertesi olan eski tip bir savaş gemisidir. İki sıra topu olanlara ise Kapak, karaka isimleri verilir kalyon sınıfından sayılırdı.
Kalyoncu	TAR	Kalyon personeline verilen isimdir.
Kamara	CABIN	Gemide personelin iskan yerlerinden olup, Tekli İkilî gibi içindeki yatak adedine göre isimlendirilir.
Kamarot	CABIN BOY	Gemilerde kamaraların işleri ile görevlendirilmiş personele verilen isimdir.

Kamaracı	CUDDY	Savaş gemilerinde, Personelin yemek işleri ile görevli erlere denir. Yemek takımlarının temizlik ve bakım hususlarından sorumludurlar.
Kamçı	PENDANT LIZART	Bir çıması bir yere bağlı diğer çıması bir maksat için serbest bırakılmış halatlardır. Örneğin yan mataforaların vasıtaları bağladıkları matafora kamçuları gibi.
Kamçı bağı	PENDANT BBEND	İnce bir halatı kalın bir halatın bedenine bağlamak için kullanılan bir çeşit bağ.
Kampana	RİNG, BELL	Gemilerde iskanca zamanının bildirmek, demirli iken sisli havalarda çalmak, veya yangın vs. bildirmek için gerektiği şekilde kurallara uygun çalınan çanlardır.
Kana	Geminin baş kış bazen vasatında bulunan geminin çektiği suyu gösteren rakkamlardır. Kadem veya metrik sistemde yazılırlar. Kadem olarak gösterenler Romen rakkamı, Metrik sistemde olanlar normal rakkamla gösterilirler.
Kanal (Makarada)	HOLE	Makaralarda halatların geçtiği oluklardır.
Kanal (Halatta)	CANAL GROVE	Halatların büküm şekillerine göre kolları arasında görülen muntazam helezoni boşluklardır.
Kanal yürütmek	Façuna edilecek bir halatın kanallarını ince ile doldurmaktır.
Kanca	HOOK, CLEAT	Palangaların makara sapanları üzerinde ve daha bir çok yerlerde görülen çengel şeklin de madeni malzemelerdir.
Kanca bağı	BLACK WALL HITCH CAT'S PAW	Doblin çımalarını sıkmak üzere kanca üstlerine vurulan bir bağ şekli olup buna kanca krozu da denilir.
Kancalı makara	HOOK BLOCK	Bir tarafında kanca bulunan palanga makaralarıdır.
Kandilisa	HALYARD, GIRTHING GANT	Yatay ve meyilli serenlerle yan yelkenlerini yerlerine toka etmede kullanılan selviçelerdir. Yalnız Tirinket ve Mayıstra serenlerinde kullanılanlara (İstirise). Gabya serenlerindeki (Manti) Flok veya randa yelkenleri kandililerine (Çördek veya mandar) Cunda seren kandililerine (Solongo) denir.

Kandilisa palangası	JEARS	Alt tornosu güvertede bir mapaya takılan üst tornosu babafingo kandilisa halatı üzerine çeliklenen (barbarişka tutulan) bir palangadır.
Kapak	MAN HOLE	Bazı sarnıçların temizlenmesi için insanın gireceği büyüklükteki kapaklardır.
Kapatma (Yelkende)	HEEP, HER FULL	Bir yelkenli teknenin diğerinin rüzgar üstü ne geçerek rüzgarını kesmesidir.
Kapele (Arma'da)	COAT	Direk donanımlarında arma halatlarının toplandığı mevkilerdir.
Kapele etmek (Halatta)	TO CAP, TO COAT	Çarmık ve patrisa gibi donanımların kasa-larını kapelelerine geçirmektir.
Kapele muşamba	COAT, COVER CLOTH	Gemilerde yağışlı havalarda ve arya sancak zamanları Top, Mesafe aleti ve bunun gibi rutubetten zarar görecekt hassas malzemeleri korumak için buradadan yapılmış kılıflarını geçirmektir.
Kaplama	PLATE, PLANKING	Gemi postalarının üzerine veya iç kısımla-na kaplanan ağaç veya sac levhalardır. Seren-leri oturtmak için ana direk yanlarına vurulan takviye ağaçlara da aynı terimle bahsedilir.
Kaplumbağa	COMPRESSOR CONTROLLER	Demir loçalarına yakın güvertelerde monte edilmiş bir nevi kastanyoludur. Bu gün artık kullanma özelliğini yitirmiş bir malzemedir.
Kapon	THE CAT SECURING CHAIN	Eski gemilerde Admiraltı demirlerinin kul-lanıldığı zaman yerine oturtulan demiri emni-yete almak için kullanılan zincir kamçılardır.
Kaporta	COMPANION SKYLIGHT CABIN SKYLIGHT	Gemilerde güverteler ve bölmeler arası ge-çişi sağlayan kapatıldığında su geçirmez özel surette yapılmış kapılardır.
Kaporta kolu	CAMPANION ARM	Kaportaların kapakları kapatıldıktan son-ra kapalı kalmasını ve sızdırmazlığını sağlayan kollardır.
Karakula	GIN BLOCK	Viç dikmelerinin cundalarında kaldırma halatının geçtiği madeni özel şekilde yapılmış tornolardır.
Karakol gemisi	GUARD SHIP	Bir sahanın kontrolü görevini yapan ge-milerdir.

Karaman	Eski gemilerde bazı yerlerine oturtulma-sında güçlük çekilen saplamaları yerlerine oturtmak için kullanılan bir nevi şahmerdandır
Karaman vurmak	Bir halatın üzerine ani yüklenmek veya ka-roya oturmuş bir gemiyi çekerken, daha fazla güç sağlamak için çeken geminin ani yol vere-rek, çekme işlemine denir.
Karamusal	MOORING SWIVEL	Çifte demir atmış gemilerin demirlerinin salma nedeni ile dolaşmalarını önlemek için iki demir zinciri arasına konmuş bir nevi firdön-düdür.
Karamusala vurmak	TO MOOR	Bir limanda uzun süre demirli yatacak çif-te demir atmış bir geminin zincirlerinin dolaş-maması için yapılan işlemdir.
Karanfil (vento)	GUY	İki direk arasını birleştiren sabit bir ha-lattır.
Karantina	QUARANTINE	İçinde bulaşıcı hastalık çıkan gemilerin, belirli bir mevkie çekilerek, kontrol altına alın-masıdır.
Karaya gitmek	TO GROUND	Bir geminin yanlış yönetim sonucu karaya oturmasıdır.
Karaya oturmuş	AGROUND, STRANDED	Bir geminin karaya oturmasıdır.
Karga cunda	THE TOPPING OF YARD	Bir serenin mantilyası basılarak yatay du-rumunu kayıp etmesidir.
Karina	CAREEN, BOTTOM, KEEL	Bir geminin su içinde kalan dış yüzeyidir.
Karina fırçası	HOG	Havuzaya giren ve karinası temizlenen bir ge-minin karinasını boyamak için kullanılan, to-puz şeklindeki fırçalardır.
Karina etmek	CAREENING	Bir gemiyi havuzaya almadan su hattı ve ka-rinasını temizlemek için yük kavanca ederek bir tarafa yatırma işlemidir. Küçük teknelerde çok uygulanır.
Karina zinciri	CAREEN CHAIN	Gemilerde yara paledi kullanıldığı devirler-de yara paledinin karinasının istenilen bir mev-kiine ayarlanması için, Karinadan dolaştırılıp küpeşten içeri alınan ince zincirlerdir.

Karıntı	EDDY	Akıntıların anafor sularına karışmasından oluşan girdaplardır.
Karkas	CARCASSE	Şat veya dubalar üzerine konmuş veya dar geçitlerde sahile monte edilmiş torpito atmaya mahsus tertiplerdir.
Karşıla	TO COUNTER BALANCE TO OFFEST	Dümen ortalanmış iken dönüş etkisi ata let nedeni ile devam ediyorsa rotanın diğer tarafına gemiyi kaçırmamak için verilen kumandadır.
Kartel	SMALL SCUTTLE	Tatlı su koymak için filikalarda kullanılan küçük mancanalar (fiçiler) dir.
Karula	TACK	Karula yakası yelkenin tekneye bağlandığı yakadır Bunu sağlayan kamçılarda aynı isim verilir.
Kasa (Halatta)	FRAP, EYE	Halatların çımarlarında çözülmeyecek şekilde dikiş ile yapılan bazan radansa kullanılan gözlerdir. Bunların bazıları geçici olarak da yapılır bilhassa tel halatlarda kerye ile yapılırlar.
Kasa dikişi	EYESPLICE	Bir halatın çımasına kasa yapmak için uygulanan dikiş şeklidir.
Kasalı izbiro	FRAPED SLING BUTTEND SLING	Yük kaldırma işlemlerinde kullanılan iki çıması kasalı sapanlardır.
Kasara	FORECASTLE	Gemilerin baş ve kıç taraflarında ana güverte üzerindeki yarım (Rüşvet) güvertelerdir.
Kasara altı	STEER	Gemilerin ana güvertelerinin kasara altında kalan kısımlarıdır.
Kasavele	CLOTHES LINE	Gemilerde baş üstünde çamaşır, branda vs. kurutmak için donatılan halatlardır.
Kastanyola	CLEAT, PAWL, COMPRESSOR	Demirin fundo'sunda, zincir üratle akarken zincirin akışını kontrol için ırgat üzerinde bulunan bir fren düzeneğidir.
Kastanyola palangası	CLEAT TACKLE SAIL TACKLE	Eski gemilerde kastanyola güverte altında kalın demir bir kol idi, bu kolu suga ve laşka etmek için kullanılan bir palangadır.

Kaska etmek	TO MAKE FAST TO HOLD FAST	Bir halatı veya donanımı germek ve bu durumda tutma işlemidir.
Kaşkaval	FİD (FİDD)	Her hangi bir hareketli çubuğun üzerinde bu hareketi durdurmak için, açılmış olan yuvalara sokulan bir nevi sigildir.
Katranlı halat	TARRED ROPE	Rutubete karşı halatı korumak amacı ile bitkisel halatların katranlanmasıdır. Bu işlem halatın gücünü azaltıcı etki yapmasına rağmen rutubet nedeni ile çürümmesini önler.
Kavanca	SHIFT	Her hangi bir malzemeyi bir yerden diğer bir yere aşırarak nakletmek işlemidir.
Kaveleta	MESSENCER	Eskiden demir kaldırmakta kullanılan bir doblin zincir idi. Bu günkü gemilerde yatay milli ırgatlarda gomina kapan yuvasına, virada zincir baklasının sıkışması önleyici tertibata aynı isim verilir.
Kavelye	MARLIN SPIKER SPLICING FID	Halatlarda dikiş işlerinde kullanılan yardımcı malzemedir, Demir veya sert ağaçtan havuç şeklinde yapılmış olup dikiş için halat kollarını açmada kullanılır.
Kaz ayağı	THE BRIDLE CROWFOOT SLING	Giz veya yarım serenler ile her hangi bir yükü dengeli kaldırmak için üç veya dört kamçılı kamçı uçlarında kanca bulunan bir nevi sapanıdır.
Kazık bağı	CLOVE HITCH	Bir halatı bir göndere sıyırmayacak şekilde bağlamak için kullanılan bir bağıdır.
Kazmet	CASEMATE	Güverte üzerindeki topların önlerine yapılan siperliklerdir.
Kemere	BEAM	Üzerlerine güverte döşenen gemi omurgasına dik Potreller olup bunlar postalara bağlanır ve bağlanan yerleri praçollar ile takviye edilir.
Kemere yönünde	ABEAM	Bir geminin her hangi bir maddeyi rotasına dik bir yönde görmesidir.
Kemere punteli	STANCHION	Kemereleeri alttan takviye eden dikey puntellerdir.

Kendir halatı	HEMP ROPE	Kendir liflerinden imal edilen bir halat.
Kepçe (Gemi kıçında)	BUTTOCK	Yuvarlak kıçlı gemilerin dümen evi civarındaki eğik yüzeylerine denir.
Kerte	POINT	Pusulalarda 11 derece 15 dakikalık bir açısal değerdir.
Kerteriz	BEARING	Her hangi bir maddenin bulunulan mevki ile meridyen arasında saat yelkovanı yönünde kalan açı, (hakiki kerteriz) veya geminin rotası ile her hangi bir maddenin saat yelkovanı yönünde okunan ara açısı (Nisbi kerteriz) dir.
Kerteriz hattı	LINE OF BEARING	Kerteriz edilen madde ile kerteriz edeni birleştiren hattır.
Keski	CHISELS	Cıvata başları ile saç levhaları kesmekte kullanılan çelik malzemelerdir.
Kık	GIG, LONG BOAT	Gemilerde deniz filikası olarak kullanılan, küçük bindirme kaplama kürek ve yelken ile yürütülen teknelerdir.
Kilindireli purnoçine	PATTENT BUSH	Palanga makara dillerinin bilyalı yataklı (Rulmanlı) olanlarına denir.
Kilit (Zincirde)	SHACKLE LOCK	Bir tarafı U şeklinde diğer tarafı harbili bir nevi yarım zincir baklasıdır. Bir halatın kasasını bir yere bağlamakta zincir parçalarını eklemekte kullanılır.
Kilit harbisi	SHACKLE BOLT	Bir kilidin kapanması için kilidin iki kolu arasına sokulan pinlerdir. Vidalı veya damaklı olurlar.
Kıç	STERN, ABAFT	Geminin geri tarafında mastori trandillerinden yukarda kalan kısmına denir.
Kıç bodoslaması	STERN POST	Omurganın kıç tarafından belirli bir açı ile kaldırılan dümen iğneciklerinin bulunduğu ve kaplamaların kıç tarafta bağlandığı, parçadır.
Kıçda	ABAFT, ASTERN	Geminin kıç tarafına rastlayan bir maddenin yön olarak tarif edilmesidir.
Kıçtan kara	MOORED BY THE STERN	Bir geminin baştan demirleyip kıçtan bir rıhtıma veya iskeleye bağlama işlemidir. Baştan şamandıraya bağlayıp iskeleye bağlama işlemidir.

Kıç gradın yakası (Güngörmez)	STERN LEACH AFTER LEACH	Yelkenli teknelerde yelkenin kıça bakan yan yakasıdır.
Kıç Koltuğu	STERN HAWSER CHEK ROPE	Sahile aborda olan kemide sahile verilen kıça kumanda eden halattır.
Kıç Omuzluğu	QUARTER	Geminin merkezinden omurga hattı ile, kıç tarafta sancak iskele.45° lik bir açısal yöndür. Gemi üzerinde sancak kıç omuzluğu diye tarif edilir.
Kıç palamarı	STERN FAST	Kıçtan kara olan bir gemiden sahile verilen halattır.
Kıç tentesi	POOP AWNING	Gemilerin kıç üstüne açılan tenteleridir.
Kıç yelkenleri	AFTER SAILS	Yelkenli teknelerde kıç tarafa açılan randa veya bocrum yelkenleridir.
Kılavuz	PILOT, SAIL MASTER	Kılavuz alma zorunluğu olan bir limanda gemilere rehberlik edenlere denir.
Kılavuz filaması	PILOT FLAG	Kılavuz bulunan teknenin çektiği arsa ulusal bir sancaktır.
Kılavuz halatı	LEADING ROPE	Gemiden gemiye veya gemiden sahile bir donanım verilirken uzak mesafeden donanımdan evvel verilen halattır. Dalgıçların kontrolü için dalgıç ile gemi arasındaki emniyet halatinada denir.
Kısak	NIPPERS	Demircilerin tavllanmış bir çivi veya perçini, tutmak için kullandıkları bir nevi maşadır.
Kızak	SLIP, CRADLE	Üzerinde gemi inşa edilmek üzere yapılmış tezgahlardır. Üzerine gemi çekilenleride vardır. (Onarım için).
Kızaktan inmek	TO LAUNCH	İnşa edilmiş bir geminin denize indirilmesidir.
Koç boynuzu	BELAYING, CLEAT STAGES HORN	Gemilerde halat volta etmek için veya selviçeleri volta işleminde kullanılan küpeşte veya alabandalara sağlamca bağlanmış çatal şeklindeki malzemelerdir.
Kol (Halatta)	STRANT,	Halatı meydana getiren elemanlardır.

Kol (demirde)	ARM BAR	Demirin bedeninde analenin karşı tarafında ve toprağa saplanan kısmı teşkil eden tırnakların bulunduğu kısımlardır.
Kol bastı	SPLICE MARY	Halatların bir birine eklenmesinde bir nevi dikiş şeklidir.
Kolona	BOLLARD MOORINK POST	Rıhtım ve iskelelerde gemilerin bağladıkları taş, ağaç ve demir babalardır.
Kolona (Kape-la kamçısı)	MAST HEAD PENDANT	Direklerin tepelerinde çarmık doldurmak veya bir ağırlığı kaldırmak için konmuş radansalı kamçılardır.
Koltuk	BREAST ROPE BREAST FAST	Bir gemiyi aborda olduğu yere yanaştır-mok için baş ve kıçtan verilen palamarlardır.
Komando	SPUN YARN	İnce fiesalara verilen isimdir.
Komodor	COMMODORE	Bir filotillanın sevk idaresini yöneten üst rütbeli bir subaydır.
Kordeliçin	TOP GALLANT STUDDING SAIL	Babafingo sereninin cundasına açılan cunda yelkeni.
Kordelina	CROWFOOT	Gizi cundasından kaldırıp indiren donanımdır.
Kömürlük	BUNKER	Kömürlü gemilerde yakıt ihtiyacı olarak alınan kömürün doldurulduğu bölmeler.
Köprü üstü	BRIDGE DECK	Geminin seyir kumanda mevkiidir.
Köprü üstü vardevelası	BRIDGE RAİL	Köprü üstünü kuşatan vardevelalar.
Kör kapak	DEAD LIGHT INSIDE LID	Lumbuz ve kaportalarda camlı kısımların korunması için kullanılan madeni kapaklardır.
Kör tramola	MISS STAYS	Orsadan Tramola yapan bir teknenin üzerinde yeterli sürat bulunmaması nedeni ile rüzgârı puruvaya aldığı anda tramolayı tamamlayamıyarak tersine yol kazanmasıdır.
Köstek	MARTINGLE JUMPER	Civadra ve bastonların, donanımların etkisi ile eğilmemeleri için donanım aksine konan donanımdır.

Kulaç	FATHOM	İngiliz uzunluk ölçü birimi, 185, 2 cm. 6 ft dir.
Kulombir	CROSS TREE CARRONADE	Direkler üzerine sürülen çubukların (gabya babafingo) destemoralar arasında kalan kısmıdır.
Kuntra (yelkende)	TACK	Yelkenli teknelerde rüzgar üstü yönü İskotaların kullanıldığı taraf veya İskota yakasının karşı tarafı.
Kuntra İskota	CLEW LINE	Yelkenli teknelerde, Gabya ve babafingo yelkenlerinin İskota yakalarını, seren altına kaldırmak için kullanılan selviçe donanımlardır.
Kuntra küpeşte	TOP GALLANT BULWARK	Yelkenli teknelerde esas küpeşte üzerine kaldırılan, ve ambar boyunca devam eden Küpeştedir.
Kuntra mizana	JIGGER MAST	Mizana direğinden sonra gelen direk, puruvadan itibaren dördüncü direk.
Kuntra omurga	FALSE KEEL SIDE KEEL	Omurgalar altına bağlanan ikinci bir omurgadır, genellikle yelkenli teknelerin rüzgar altına fazla düşmelerini önler.
Kurt ağız	DOVE DOVE TAIL FAIR LEAD	Halatların verildiği küpeştelere üzerinde açılmış özel yuvalardır bunların delik şeklinde olanlarına halat loçası da denir.
Kuru direk	UNDER BARE FOLES	Yelkenli teknelerde yelken açmamış direklere verilen isim.
Kuruz (Halatta)	COUNTER, TUCK	Bir halatın kendi bedeni üzerine yatırılması ile elde edilen şekil.
Kuvvetli vira	HEAVE A STRAIN	Demirin virasını süratlendirmek için verilen kumanda.
Küçük Bot (Patalya)	DINGHY	12 kadem boyunda tek çifte botlardır.
Küpeşte	GUNNEL, BULWARK	Postalar üzerine vurulan kaplamaların ana güverte üstüne gelen en üst kaplamasıdır.
Külhan	FURNACE	Gemi kazanlarında, ocakların alt kısmıdır.
Kürek	OAR	Filika ve botlarda, kullanılan suya giren kısımları enli çekilen kısmı yuvarlak küreklerdir.

Kürek çekmek	TO ROW	Bir tekneyi kürek yardımı ile yürütmeye yapılan işlemdir.
Kürek iskarmozu	THOLE PIN	Kürekerin kayışıklarının takıldığı ağaç çeliklerdir.
Kürek lumbarı	ROWLOCK ROWPORT	Büyük kürekli gemilerde, kürekerin çekildiği lumbarlardır.
Kürek topacı	LOOM	Küreği tutamak ile kayışık arasında kalan kısmıdır.
Kütük başı camadan	CLOSE REEF	Bir yelkenin, son kat camadana vurulmuş durumudur.
Lagerta	WOOD FENDER	L Hafif çam ağacından yapılmış usturmaçalardır.
Lale halatı	PENDANT ROPE	Filika dümenlerinin denizli havalarda işneciklerden kurtulup denize kapılmaması için yelpazede açılan bir delikten geçirilip tekneye bağlanan halattır.
Lale zinciri	RUDDER CHAIN	Bazı ticaret gemilerinde dümen üzerindeki mapalara takılan bu zincirler dümen arızasında palanga koşularak, dümene kumanda edilir.
Lambalı tahta kaplama	TABLING	Kaplamaaların armuz kısımlarına kanal açılıp bir birine intibak ettirilerek, yekpare bir yüzey elde edilen, tahtalardır.
Landa demiri	CHAIN PLATE SHEER POLE	Ana çarımhların palaserteye gelen bugata-larını kuvvetlice tekneye bağlayan madeni praçollardır.
Larmo	STAY	Flokaların üzerine açıldıkları ıstralyalardır.
Laşka	LET CO, COME UP TO TACKLE	Boş veya boşalmış anlamına gelir. Bir halatı boşaltmak koyuvermektir.
Laşka Borina	GOİNG PREE CLEAN FULL	Borina kullanılmasına luzum göstermeyecek şekilde kolay gelen rüzgarla seyretmektir.
Lava etmek	AVAST HAULING	Bir yere yanaşmış bir filikanın küreksiz olarak parima üzerinde ilerletilmesi, veya bir halatın boşunun alınması çekilmesi anlamında kullanılır.

Lavra deliği	BAILER	Filikalarmn metaforada veya karaya çekildiklerinde içindeki suyu boşaltmak için karina-ya açılmış kapaklı deliklerdir.
Lavra etmek	Bir arma donanımının doldurulması boşunun alınması anlamına kullanılır.
Lentiye	GRIPE	Bir küreği veya bir lumbar kapağını emniyete almak için kullanılan ince savlolardır, ayrıca bir ağırlığın kaldırılırken savrulmaması ve dengesinin bozulmaması için, kullanılan ince kamçılardır.
Leş	WRECK	Bir geminin batık şekline deniz içindeki kısmına denir.
Lev deliği	LİMBER HOLE	Filika içindeki suyun postalar arasından akması veya gemilerde suların sintinede toplanması için postalara açılmış deliklerdir.
Levent (palangada)	PORT LİFTER	Eski gemilerde lumbar kapaklarını kaldırmakta kullanılan bir donanımdır. Türk gemicilerinde aynı deyim kullanılırdı.
Lif Halat	COİR	Bitkisel liflerden yapılan halattır.
Lifti	MATRİCE CHİSEL	Bir ağacı oymak için ağı tam veya yarım yuvarlak bir nevi keski.
Liga	LEAGUE	3 deniz mili bir mesafe ölçü birimi. Camadana vur anlamına da kullanılır.
Ligadora	SPUN YARN, LASHİNG	Üç veya ziyade tellerin bir arada bükülmesi ile oluşan piyan ve façuna işlerinde kullanılan gırcalalardır.
Liman feneri	ANCHOR LIGHT HARBOUR LIGHT	Limanda demirli gemilerin, gece baş ve kıç taraflarında gösterdikleri ufkun her tarafından görülecek nitelikteki fenerlerdir. Bunlara demir feneride denir.
Limbo	FREIGHT, BARGE	Nehir ve sığ sularda yük taşıyan altı düz teknelerdir. Bir geminin yükünü aktarma etme işleminde Limbo denir.
Livar	FİSH POND	Tutulmuş balıkları taze muhafaza etmek için balıkçılarmn kullandığı bir nevi sepettir.

Loça	HAWSE PIPE	Gemilerin baş bodoslamalarının her iki tarafında demir zincirlerinin geçmesi, ve demir bedeninin girmesi için açılmış silindirik deliklerdir.
Loça kapağı	FLAPS HAWSE	Denizli havalarda gemi baş vurdukça loçalardan su hücum etmemesi için, loçaların güvertedeki ağızlarına, zincire degen kısımlarında buna göre yuva açılmış saç kapaklardır.
Loça morilası	HAWSE PLUG	Eski yelkenli gemilerde loçadan su girmesi için uzun seferlerde loçalara dışarıdan içeri doğru sıkıştırılan ağaç takozlardır.
Lokma	STUD	Zincir baklalarını kuvvetlendirmek ve gamba almasını önlemek için, konmuş takviye parçalarıdır.
Lokmasız bakla	UNSTUD LINK	Zincir baklalarında lokma bulunmayanlarıdır.
Longoz	LONGOSE, DEEPS	Denizde bazı mevkilerde, normal derinlikler yanında, kuyu şeklinde çok derin çukurlara denir. Demirleyen gemilerin bu mevkilere çok dikkat etmeleri gerekir.
Lostra etmek	TO BRUSH TO SHINING	Boyası bozulmuş veya sıyrılmış yerleri hafifçe boyayıp temizleme işlemidir. Aynı zamanda gemi borda ve su kesimlerinin fırçalanıp temizlenmesine denir.
Lostromo	THIRD MATE	Sivil gemilerdeki baş tayfalara verilen isimdir.
Loyt sicili	LOYD'S REGISTER	Bir gemi hakkında yeterlik belgesi verme yetkisindeki, fenni ve hukuki yetkisi bulunan müesseselerdir.
Lumbar	PORT, HOLE	Gemi bordalarında veya küpeştelere açılan dört köşe, giriş mevkileridir.
Lumbar ağız	HATCHWAY	Gemilere giriş çıkış mevkileridir, giriş ve çıkışta merasim yapılan yerlerdir.
Lumbar kapağı	PORT LID	Lumbarları icabında kapamak için yapılmış özel kapaklardır.
Lumbuz	DEAD LIGHT BULL'S SCUTTLE	Gemilerin iç kısımlarını kamaraları aydınlatmak ve havalandırmak için açılmış yuvarlak deliklerdir.

Lumbuz kapağı	DEAD LIGHT	Lumbuzları kapatan özel şekilde yapılmış kalın camlı kapaklardır.
Lumbuz Kör Kapağı	DEAD LIGHT INSIDE LID	Lumbuz kapaklarını korumak ve sağlamlaştırmak için kullanılan kalın saç kapaklardır.
Macun	PUTRY	M Litapon Kaba üstübeç ve Bezir yağından yapılmış ağaç veya demir yüzeylerin pürüzlerini gidermek için kullanılır.
Maça	BLAKE SLIP STOPPAGE	Zincir bosaların uç kısımlarında kullanılan, küçük bir darbe ile tuttuğu zincirin kurtulmasını sağlayan bir nevi kilittir. Ağır demir işlemlerinde kullanılır.
Maçalı kanca	SLIP HOOK	Şamandıraya bağlamada, ilk verilen halatın ucunda bulunan, bağlama ve vakit geçirmeden gemiyi tutmak için şamandıranın analesine takılabilen, ağız kısmında sustası bulunan bir nevi kancadır.
Maçuna	CRANE, SHEERS, GIN	Gemilerde veya rıhtımlarda yük alıp verme işlemlerinde kullanılan, stım veya dizel, elektrikli olarak çalışan özel sistemlerdir.
Mafil	Kayışlıklarına, yelken bezi veya vaketa sarılmış küreklere denir.
Magafon	SPEAKING TRUMPET	Gemiler arasında yakın mesafeden konuşmak için kullanılan koni şeklinde ince saçtan yapılmış malzemelerdir bu gün bunların daha modernleri elektrikli magafonlardır.
Mahmuz	RAM	Eski savaş gemilerinde baş bodoslamaya çene kısmına konmuş çelikten yapılmış, çarpıtığı gemide yara açmak amacı ile kullanılan bir nevi savaş aracıdır.
Mayi mahreç	DISPLACE- MENT	Suda yüzen bir cismin kendi ağırlığına eşit, taşıdığı suyun ağırlığıdır.
Makara	BLOCK, PULLEY	Ağır cisimleri kaldırma işlemlerindeki palanga sistemlerinde kullanılan bir araçtır.
Makara Bülbülü	BECKET	Bir palanga sistemindeki makarada rigavonun bağlandığı mapa veya kasadır.
Makara dili	SHEAVE, PULLEY	Makarada halatın üzerinde işlediği ağaç veya madeni oluklu, parçalardır.

Makara oluğu	SCORE	Makara yanakları arasında halatın makara diline geçtiği kısımdır.
Makara pernosu	PIN	Makara dilinin üzerinde hareket ettiği çelik pindir.
Makara rulo	FIDDLE BLOCK	Üst üste ve biri diğerinden büyük yekpare yapılmış, tornolardır.
Makara tablası	SHELL	Makara yanaklarına bağlanmış ve makaranın şeklini oluşturan ağaç kısımlardır.
Makara sapanı	STROP	Makara tablalarını kuşatan, boğazları piyanlanmış radansa ve kanca geçirilmiş sapanlardır.
Makas	CROS LEG THROW SHEERS	Ağır cisimleri kaldırmak üzere cundaları bir birine bağlanmış, topukları bir birinden ayrı şekilde tespit edilmiş ventolarla takviyeli serenlerden ibarettir. Bunların cundalarına, palanga donatılarak ağır cisimler kaldırılır.
Makine dairesi	ENGINE ROOM	Gemi makinelerinin bulunduğu dairelerdir.
Makkap	BİT	Ağaç veya demir delmekte kullanılan özel şekilde yapılmış çelik kalemlerdir.
Malahtar	PITCH MOP	Karinalara zift veya karina boyası sürmede kullanılan uzun saplı toparlak fırçalardır.
Maliborda	CARGO BOARD	Bir gemiye yük alınırken, yükün bordayı sıyrıp kirletmemesi için bordaya sarkıtılan ağaç veya burandalardır.
Manavele	LEVER, BAR HANDSPIKE	Ağır bir cisimi yerinden kaldırmak için kullanılan kuvvetli gönderlerdir. Demirden yapılmışları da bulunur.
Mancana	SCUTTLE, CASK BARREL, CAG	Gemilerde içine içme suyu konan yassı ağaç fırçılardır.
Mancana yelkeni	JIGGER	Fırtınalı havalarda randa yelkeni yerine açılan küçük yelkendir.
Manda gözü buğata	BULL EYE	Eski teknelerde armaların boşunu almak için kullanılan tek delikli bugatalardır.

Manga	MESS	Personelin gemilerde yatıp kalktığı, yemek yediği ve ders gördüğü yerlerdir.
Mandoz	PULLEY	Büyük çördek makaralarına denir.
Manifesto	MANIFEST	Ticaret gemilerinde yükün cinsini gösteren resmi evrak.
Manika	WIND SAIL	Gemilerin alt katları ve bölmelerini havalandırmak için güvertelere kadar uzanan ağızları rüzgara doğru çevrilebilen saç borulardır. Burandadan yapılanları da vardır.
Manila halatı	MANILA ROPE	Bir nevi bitkisel halattır.
Manişka	FOUR FOLD TACKLE	İki dilli iki makaradan donatılan bir palangadır.
Mantar	CORK	Yüzme yeteneği yüksek hafif bir malzeme olup can simidi veya can yeleklerinde kullanılır
Manti kapan (Palanga)	RUNNER END TACKLE	Bir tornodan donatılan bir tek halat olup çınması palanga takılmak üzere radansalı yapılmıştır.
Mantilye	LIFT	Serenleri direklere asmak için cundalarından direklere alınan halatlardır.
Mantilye doğrultmak	TO ADJUST LIFTS	Serenleri yatay duruma getirme işlemidir.
Manyat	Üç çifte balıkçı kayığıdır.
Mapa	RINGBOLT EYEBOLT RING	Gemi güverteleri üzerinde veya uygun mevkiilerde kanca takmak, makara donatmak, halat bağlamak için kullanılan tekneye sağlamca bağlanmış, sabit halkalardır.
Margarita bağı	SHEEP SHANK	Bir yerinden zedelenmiş bir halatı yük altında çalıştırırken bu kısmını kullanmamak için yapılan özel bir bağıdır. Çürük bağı da denir.
Marmara etmek	TO PUP OUT	Sentine veya her hangi bir bölmeye girmiş olan suyu tulumba ile basıp tahliye etmektir.
Marsipet	FOOT ROPE, HORSE	Seren veya bastonların cundasında hamaylıya uzanan ve doblin halindeki halatlara denir. Yelken işlerinde çalışan personelin bastıkları halatlardır.

Marsipet cevizi	TURK'S HEAD KNOT	Marsipetler üzerindeki personelin ayağının kaymaması için, halat bedeni üzerine yapılan cevizlerdir.
Martiko	MARTICO	Gagalı denen karadeniz teknelerine verilen isimdir.
Mastalya	TUB	Personelin eski gemilerde çamaşırlarını yıkadıkları ağaç leğenlerdi.
Mastori	ADMIDSHIP MIDSHIP, BEAM	Geminin en geniş kısmıdır, buna gönye postası da denir.
Matafora	DAVIT, OUT RIGGER	Gemi vasıtalarını gemide istif etmek, denize indirmek, veya gemiye almak için kullanılan, gemi üzerindeki araçlara denir. Bunların vasıta bağlamak üzere gemi bordasından denize paralel olarak bordaya dik durumda kullanılanlarına yan mataforası denir.
Matafyon	EYELET HOLE, LACE HOLE CRINGLE	Tentelerin veya yelkenlerin yakalarına açılan halat donatmak için kullanılan takviyeli deliklerdir.
Matafyon yakası	EYELET LEACH	Yelkenlerin serenlere bağlanan yakalarıdır (Kabasorta donanımında).
Matiz	LONG SPLICE	Bir nevi halat dikişidir, Makara donanımlarında çalışacak halatlara uygulanır halat kollarının bir birinin kanalına yürüterek yapılır.
Mavuç	RAVE HOOK	Eski kalafat üstübülerini çıkarmak için kullanılan bir kallafatçı malzemesidir.
Mavuna (Taşıt aracı)	LIHTER	Başı kıcı aynı şekilde yük taşımak için yapılmış 35 — 40 ton ağırlığındaki teknelerdir.
Mavuna (Direklerde)	TRESTLE TREE, CHEEK	Direklerde omurga yönünde konmuş parça ağaçlardır üzerlerine karga yuvası, oturur.
Mayıstra	MAIN	Grandi direğinde en altta bulunan serene verilen isimdir.
Mayıstra yelkeni	MAIN SAIL	Mayıstra sereni üzerine açılan grandi direğindeki en alt yelken.

Mayna	HAUL DOWN	Her hangi bir şeyi halat veya palanga aracı ile aşağı indirmek.
Mayna (Filika için)	LOWER AWAY	Filikanın mataforadan mayna işleminde kullanılan kumanda şekli.
Med dalgası	BORE	Med olayı nedeni ile denizde doğan dalga şekli.
Mercan bankı	ATOLE	Mercan denizlerinde hasıl olan mercan sığılıkları.
Merdiven	LADDER	Güverteler arasında iniş çıkışı sağlayan iskelelerdir.
Mersa	HAVEN, ROAD, ROAD STEAD	Limanlarda ve demirlemeye yeterli derinlik bulunan sahillere denir.
Meze	HALF	Gemici dilinde yarım anlamında kullanılır. Örneğin Meze volta mezestre gibi.
Mezetre	MALF MAST	Bir sancağın seren ile güverte arasında yarı mevkide bulunuşu veya çekilişi.
Meze volta	HALF TURN MARLING HITCH	Yarım volta anlamına gelir.
Miçaço	SCREW JACK WINDLASS	Ağır zincir baklalarını veya ağır bir malzemeyi kaldırmak için kullanılan, özel kaldıraçtır.
Miço	SEA BOY, CABIN BOY	Ticaret gemilerinde kamara hizmetlerinde kullanılan gemici namzedidir.
Minde olmak	BLOCK AND BLOCK	Bir palanganın virası sonucu vetasının bite-rek palanga makaralarının, bir birine temas ettiği durumdur.
Minota	HOOR GLAS LOG GLAS	Kum saatidir.
Mistika	Uskundan küçük sübye armalı bir gemi tipi.
Miyama halatı	HEAD EARING	Miyama yakalarını serene bağlayan halatlardır. Bunlara miyama kamçısı da denir.

Miyar pusla	STANDART COMPASS	Gemi içinde manyetik etkenlerden en az etkilenen bir mevkide bulunan miknatısi pusladır.
Mizana	MİZEN MAST	Grandi direğinden sonra gelen direktir. Puruvadan itibaren üçüncü direk.
Mizarna	CAUNING, LEDGE	Gemi kaportalarının üzerlerine oturduğu güverte veya perde yüzeylerinden yüksek olan kısımlardır.
Mistaço	BOBSTAY	Cıvadraları cundadan talimara bağlayan halat veya zincir kösteklerdir.
Mola	LET GO, SLACK CAST OF, PAY AWAY	Halatın kıvrılmasına dendiği gibi, yapılan bir çalışmada kısa süreli istirahat verme işlemdir.
Morfidar	POOP, STERN	Gemilerde, pupadan vasata doğru küpeştenin kavisli kısmıdır.
Muni kasa	CUT SPLICE	Buna emzirme kasada denir. İki halatın çıkmalarını bir birinin bedenine dikerek yapılan kasadır.
Murile	PLUG	Su kesiminde veya altında açılan delikleri tıkamak için yapılmış, koni şeklindeki ağaç talaraya denir.
Murize	REEF EARİNG	Parça halatlar olup camadana vurma işleminde kullanılırlar.
Mürrel	MARLINE, NETTLES	Her biri sola sonra üçü birden sağa bükülerek elde edilen bir incedir.
Mürsele	RACKING, LASHİNG	Bir halatı diğer halatın bedenine bağlamak ta kullanılan piyan tipinde bir bağ şeklidir. Ala portekiz piyanında denir.
Mürsile kilidi	SEIZİNG SHAKLE	Demir zincirleri üzerinde kullanılan bedeni hafif eğri bir kilit tipidir.
Nakliye gemisi	TRANSPORT	Ticari maksatla, yük taşıyan gemilerdir.
Nal Kasa	HORSE SHOE SPLICE	Doblin bir halatın iki bedeni arasına bir parça halat dikilerek meydana getirilmiş, bir kasadır.

Narin gemi	CRANK	Boyuna nazaran daha ince yapılmış bir gemi tipidir.
Navlun	CHARTER	Gemilerin yük sahiplerinden taşıdıkları malın cinsine göre aldıkları taşıma ücretidir.
Nete	CLEAR	İstifi ve tertibi bozulmuş her hangi bir şeyi toplayıp usulüne uygun olarak düzenlemektir.
Nete güverte	CLEAR THE DECK	Eğitim sonunda dağılmış veya kirlenmiş güvertenin temizlenip tertiplenmesidir.
Nevcet	CANVAS LINE	Personelin yatak burandalarını bağladıkları ince halatlardır. Hamaklar toplandığında bu halatlar ile usulüne uygun olarak sarılıp buranda bağı ile bağlanır.
Nöbet filikası	GUARD BOARD	Gemilerin genel hizmetlerini görmek ani hallerde hazırlayabilmek için emre hazır bulun durdukları bir filikadır. Bu işi bu gün vasıta motorları görmektedir.
Nöbet kamarası	Nöbetçi heyetinin gemide göz önünde bulundurması gerekli günlük emir, Günlük ve haf talık mesai programı vakit çizelgesi, gemi jurnalının bulunduğu mevkidir.
Ocak	FURNACE	Gemi kazanlarında içlerinde veya altlarında ateş yakmaya mahsus kısımlardır.
Ocaklık demiri	WAİST ANCHOR DOG	Göz demiri ağırlığında yedek olarak kullanılan demirdir.
Olta bağı	FISHİNG LINE BEND	Balıkçıların oltalarının kesilen yerlerini eklemekte kullandıkları bir daha çözülmeyecek şekilde yapılan bir bağıdır.
Oluk (Halatta)	GROOVE	Halatın kolları arasındaki halat boyunca devam eden açıklıktır.
Oluk (Makarada)	SCORE	Makarada halatın geçtiği kısımdaki açıklıktır.
Omurga	KEEL, KEELSON	Bir geminin başından kıçına uzanan geminin temelini oluşturan yekpare kısımdır.
Omurgada	ON HER KEEL	Denize indirilen bir geminin dengesinin mü kemmel olduğunu ifade eden bir deyimdir.

Omurga parilesi	KEEL SCARPH	Omurgayı oluşturan parçaların bir birine bağlanmasında, geçme şeklinde yapılan uçlara açılan diş ve yuvalardır.
Omuzluk	BOW	Baş ve kıçta Teknenin inelmeye başladığı kavisli kısımlarıdır.
Omuzluk Hattı	LINE ON	Bir filoyu teşkil eden gemilerin bir birlerinin omuzlukları yönünde ve bir kerteriz hattı üzerinde seyir ettikleri bir teşkilattır.
Orkoz	COUNTER CURRENT	Rüzgarın etkisi ile, yönünü geçici olarak değiştiren akıntılardır, boğaz ve nehirlerde görülür.
Orsa	BOWLİNE	Bir yelkenli tekne ile rüzgar üstüne yakın seyretme, işlemidir.
Orsa alabanda tramola	HARD ALEE HARD UP HARD TO WIND WARD	Yelkenli bir teknenin rüzgarı kullanıldığı, kontradan diğer kontraya alması için rüzgar üstünden dönme işlemidir.
Orsa etme	NO HİGHER	Yelkenle seyreden bir teknenin orsaya kaçırılmaması için verilen kumanda.
Orsalamak.	TO HUGTHE WIND	Yelkenli bir tekne ile seyirde rüzgarı pruva ya almak.
Orsa yakası	LUFF, LEECH	Yelkenlerin rüzgara bakan kenar yakalarıdır.
Ortala	MİD SHİP	Dönüşü tamamlanan bir gemide serdümenin dümeni ortaya alması için verilen kumanda
Oturak	THWART SHEET	Filikalarda alabandadan alabandaya uzanan kürek çeken personelin oturduğu geniş tahtalardır.
Oturmak	TO MAKE FOUL	Bir geminin çektiği sudan az bir suya girmesi veya bir banka oturması sonucu yüzme yeteneğini kayıp etmesidir.
Oturmuş gemi	AGROUND	Oturarak yüzme yeteneğini kayıp etmiş gemi demektir.

Ö

Öksüz kemere	HALF BEAM	Alabandadan alabandaya devam etmeyen kemerelelerdir.
Öksüz vardiya	DOG WATCH	24 aati geçen seyirlerde vardiyaların aynı saatlerde aynı vardiyalara rastlamaması için, saat 1600—1800 ve 1800—2000 ye kadar tutulan kısa seyir vardiyalarıdır.
Ölü deniz	SWELL	Fırtınadan sonra rüzgar dindiği halde Dalgaların devam ederek gemiyi sallamasıdır.
Önüme düşmek	TO BEAR AWAY	Sert havalarda denizlere ve rüzgara karşı seyredilemediği hallerde, rüzgar ve denizleri pupaya alarak onlara tabi seyretmektir.
Örs	ANVİL	Demir dövmek için özel şekilde yapılmış demirlerdir.

P

Paçamora	SOUP OFRUSKS	Eski gemicilerin peksimet kırıklarını bir karavanada ıslatıp, üzerine yağda kavrulmuş soğan dökerek yaptıkları yemek.
Padıl pervane	PADDLE WHEEL	Eski yandan çarklı gemilerde kullanılan pervane tipi.
Pala	BLADE, WASH	Filika ve kürekli teknelerde küreklerin denize daldırılan enli ve yassı kısmı.
Pala çevirmek	TO FEATHER OARS	Kürek çekerken sudan çıkan palaların, kap tırılmamaları için suya paralel çevrilme işlemidir.
Palador	Yapı halinde bir teknenin kaplamaları vurulmadan evvel eğrileri tutmak için geçici olarak vurulan kemerelelerdir.
Palakete	CHAINSHOT	Eski deniz savaşlarında arma budamak için atılan bir birine zincirle bağlı iki güledir.
Palamar	FAST, MOORİNG HAWSER CABLET	Bir gemiyi iskeleye rıhtıma bağlamak için kullanılan, yoma veya zincirlere denir. Bunlar verildikleri yerlere göre isimlendirilirler Baş, Kıç, omuzluk palamarı gibi.

Palamarlık baba	MOORING BOLLARD	İskelelerde veya gemilerde kalın yerlerine sağlam bağlanmış babalardır.
Palanga	TACKLE, PURCHASE	Bir halat ve iki makaradan oluşan bir donanımdır.
Palanga bedeni (veta)	LEADING PART	Palanganın iki makara arasında kalan donanım kısmı.
Palanga riga-vosu	STANDING PART	Palangada donatılan halatın makaranın bülbülüne bağlandığı çıması.
Palaserte	CHANNEL, CHAINS	Çarmıkların direk ile daha fazla açma için, bordalara konmuş çıkmalardır.
Palavra	MAIN DECK	Genellikle yolcu gemilerinde üst güvertenin altındaki güvertedir. Gücünden daha fazla yükten konuşanada söylenir.
Palet	MAT, PAUNCH MAT	Kullanılmış halattan örülen paspaslardır.
Palet kafesi	FIDDLE	Lumbar ağızlarında paletlerin bulunduğu, ağaç kafeslerdir.
Paspas	SWAP	Lumbar ağız ve kamara önlerine ayak silmek için kullanılan paletlerdir.
Parakete	LOG	Geminin süratini ölçmek için kullanılan bir alettir.
Parakete hesabı	DEAD RECKONING	Zaman ve sürat elemanları ile geminin seyirinin yapılmasıdır.
Parakete Savlosu	LOG LINE	Neptün paraketesinde parakete pervanesinin hareketini, parakete saatine ulaştıran özel bükümlü halattır.
Parale	DOVE TAIL	Filika armuzlarına kalafat yapmak için kullanılan kalafatçı aletidir.
Parima	PAINTER	Filikalının baş ve kış taraflarında bağlama amacı ile kullanılan yeteri uzunluktaki halatlardır.
Parola	WATCHWORD	Gemi ve mevkiilerde, lumbar ağızından gece geçişlerde personelin kontrolü için sorulan kod kelimelerdir.

Pasaparola	PASS WORD WATCH WORD	Bir emrin gemi içinde ilgiliere ulaştırılması için görevlendirilen erlerdir.
Pata	BRIDLE	Yelkenlerin gradin yakalarında palanga koşulmak için çımaları kasalı kaz ayaklarıdır.
Patalya	JOLLY BOAT DINGHY	Her iki küreği bir kişi tarafından çekilen küçük botlardır.
Patente	BILL OF	Bir limandan ayrılan geminin liman sahil sıhhiyesinden, aldıkları belgedir.
Patlak	TIN CASE OF PAINT BUCKET	Boya, bezir, sülüyen ve tiner koymak için, saçtan yapılmış silindir şeklinde 25—56 librelilik kaplardır.
Patrisa	BACKSTAY BUTTERESS	Çubukları yan taraflarından, kıça meyilli olarak tutan armalardır.
Pavurya	SMALL CRAB	Küçük yengeçdir.
Payanda	CRUTCH	Havuzda bulunan bir geminin devrilmemesi için bordalarından havuz duvarlarına dayanan kalın ağaçlardır.
Pelesenk	LIGNUM VITAE	Şaft yataklarında kullanılan bir nevi sert ağaç.
Pena Yelkeni	BENTINCK SAIL	Üç köşeli modern sportif yelken şeklidir.
Perçin	RIVET, CLINCH	Kızdırılmış perçin çivileri başları dövüle rek saç levhaları bir birine bağlamada kullanılır.
Pervane	PROPELLER SCREW	Şaftın sonunda onun hareketi ile dönen, bu hareket sonucu gemiyi sevk eden bir araçtır
Pervane çıkmaları	PADDLE WALKS	Gemilerde pervanelerin bulunduğu kısımlarda pervanenin buraya yanaşan vasıtalara veya bizzat aborda olmada pervanelerin zarar görmemesi için su hattında yapılan özel çıkmalardır.
Piç	PITCH	Pervane kanatlarının pervane göbeği ile yaptıkları açıdır.
Pik	PEAK	Giz demektir, Direkler üzerinde ve omurga hattında konmuş kıça bakan serenlerdir.

Pinel	DOG VANE, BROAD PENNANT WEATHER COCK	Rüzgarın yönünü gösteren bir mihver etrafında serbest hareket eden bir göstergedir. Direk şapkalarına konulur.
Piyan	CROSS TURNS SEIZING	Halat çımlarının açılmaması için, gırcala veya ıspavlo ile yapılan bir bağ çeşididir.
Piyan kasa	SEIZING FRAP	Bir halatın krozunun piyan ile sabitleştirilerek oluşturulan kasa şeklindedir.
Pokrova	MAIN GAFF	Üç direkli gemilerde grandi direğine açılan yan yelkenlerdir.
Ponton	PONTOON	Dikdörtgen şeklinde altı düz güvertesi düz bir nevi deniz taşıt aracıdır. Bazıları motorlu olabilir.
Porsun	BOATSWAIN	Gemilerde Arma ve Selviçeler ile, Demir, Yelken ve buna benzer gemicilik işlemlerinden sorumlu personeldir.
Portuç	STOR ROOM, PEAK LOCKER,	Gemilerde, gemicilik işlemlerine mahsus alet ve malzemelerin bulunduğu yerlerdir.
Portolon	CHART (PORTOLON)	Deniz haritalarında, Bir limanı büyük ölçekte gösteren kısım veya haritadır.
Praçera yelkeni	LUG SAIL	Karula yakası direk dibine bağlanan, ve sereni aşırma veya sabit olan bir yelken tipidir.
Praçol	KNEE, BRACKET	Kemerelerin, postalara bağlantısında kullanılan madeni levhalardır.
Prampet	ARMING, ARMOURING	Eski gemilerde personelin sardıkları hammaklarının istif edildiği yerlerdir.
Prasya	FILO WEATHER BRACES	Yelkenli gemilerde yatay serenleri, istenilen yöne çevirerek, yelkeni rüzgarın estiği yöne uydurmak için seren cundalarına donatılan, selviçelerdir.
Pratika	PRATIQUE, CLEARANCE	Limandan ayrılan gemilerin, sahil sıhhiye merkezlerince verilen sıhhat belgeleri.
Prima çarımı	SWIFTER	Bir geminin direklerinin armaları donatılmadan evvel direkleri istenilen şekilde tutmak için tek olarak donatılan geçici çarımklardır.

Pruva	FORE, BOW	Bir geminin ön tarafından ileri kısmına denir
Pruva direği	FORE MAST	Bir geminin direklerinden baştan birinci direğidir.
Pruva hattı	LINE AHEAD	Bir filotillanın rehber geminin dümen suyunda gerekli mesafe ve aralıkta seyrettiği bir nizamdır.
Pruva hattı (Puslada)	LUBBER'S POINT	Pusula taşı içinde geminin pruva yönünü gösteren çizgidir.
Pruva palamarı	BOW ROPE	Geminin pruasından verilen bir halattır.
Pulatka	ADVANCE	Ticaret gemilerinde seyir katılan tayfanın peşin aldığı paradır.
Punt	POSITION, POINT	Seyirde geminin, Parakete, hasebiyle, Rasatla veya kerterizle bulunan mevkiidir.
Puntel	BREAST WORK, PILLAR STANCHION	Kemerelerin alt kısımlarında takviye amaçlı ile konmuş desteklerdir. Bunlar konduğu ve kullanıldığı yere göre isim alır.
Pupa	POOP	Geminin kış geri tarafıdır.
Pruva nerede (Puruva kaç)	HOW DOES SHE HEAD	Seyir halinde bir gemide serdümene, rota derecesini sormak ve ikaz anlamında bir deyimdir.
Pusu	MIST	Havanın görüşü mani olacak şekilde, su buharı ile doymuş halde olması.
Pusula	COMPASS	Gemilerin seyredeceği yönü gösteren ve belirli sahil maddelerinde kerteriz olarak geminin mevkiini tayinde yardımcı olan bir seyir aletidir.
Pusula kartı	COMPASS CARD	Pusula ibrelerinin üzerine oturtulduğu bir eksen üzerinde serbest hareket edebilen, üzerinde derece ve kerte taksimatı olan dairevi bir karttır.
Pusula sehpa	COMPASS STAND	Pusula tasının oturduğu ağaç sehpadır.
Pusula taşı	COMPASS BOWEL	Pirinç veya bakırdan yapılmış yarı küre şeklinde içi boş bir tasdır. Pusula kartı bu tas içinde dikey bir eksen üzerinde hareket eder. Sıvılı pusulalarda bu tasın içinde su Alkol karışımı bir sıvı bulunur.

Putak kürek	SHIP THE OARS	Küreklerin lumbarlara konması ile çekilme ye hazır duruma getirilmesi hareketidir.
Putkal	Kazaya uğramış gemilerin, kurtulma ümi-di kalmayınca durumlarını bildirir bir mektu bu şişe içine koyup bırakırlar. Bu şişeli mek-tuplara verilen isimdir.
Prmeçe	MOORING CHAIN SPRING	Demir üzerinde yatan bir geminin geçici olarak bir yönde sabit tutulması için kış tara-fından demir veya demir zinciri üzerine bir ha-lat kilitliyerek bu halatın yardımı ile, gemiyi istenilen yöne çevirme işlemidir.
Prmeçe halatı	MOORING ROPE SPRING ROPE	Prmeçe tutma işleminde kullanılan ha-lattır.
R		
Radansa	CRINGLE, RING	Matafyon veya çımalara yapılan küçük ka-saların içine konmuş oval veya dairevi madeni halkalardır.
Radansa oluğu	CRINGLE SCORE	Radansaların halatlara yuvalık eden dış çevrelerindeki oyuklardır.
Rampa (demir kenet)	IRON CLAMP	Havuz kızaklarına yerleştirilen takozları bir birine bağlamak için uçları sivri U şeklinde-ki demirlerdir.
Rampa olmak	TO RAMP TO BOARD	Eski deniz savaşlarında, gemilerin yakı-n-dan savaş için bir birleri üzerine yanaşmalarıdır.
Randa	DRIVER, SPANKER	Bir geminin en geride bulunan yan yelkeni-ne denir.
Randa sereni (Giz)	SPANKER BOOM	Bir randa yelkeninin, serenidir.
Ranza	BUNK, BERTH	Gemilerin kamaralarında veya mangalarda alabandalara yerleştirilmiş, yatak sermek için sabit veya müteharrik olarak yapılmış yatak yerleridir.

Raspa	SCRAPER, RASPER	Gemilerde boyası bozulmuş ağaç yüzeyle-rin boyalarını kazımak paslanmış sac yüzeyle-rin paslarını dökmekte kullanılan, keskin ağız-lı çelikten yapılmış araçlardır. Eski eyelerden yapılırlar, veya özel olarak çekiç şeklinde olan-ları vardır
Rayma	REAMER	Zimba ile delinen delikler etrafındaki ça-pakları temizlemek için kullanılan özel çelik kalemlerdir
Regata	REGATTA	Eskiden venedikte yapılan büyük filika ya-rışlarına denir.
Reyli (Rili)	FUTTOCKS	Eski gemilerin çanaklık çarmlıklardır.
Rigavo	STANDING PART	Bir palanga donanımında, halatın makara bülbülüne bağlanan çımasıdır.
Roda	COIL, FAKE	Kullanılmamış veya kullanılmayan halat-ların sarılmış şeklidir.
Rollo	SHIPS ARTICLE	Ticaret gemilerinde tutulan tayfa defteri.
Romorkör	TUG	Limnlerde büyük gemilerin yanaşma ve avara edişlerine yardımcı olan makine gücü ve çekme gücü yüksek küçük teknelerdir.
Rota	COURSE	Genel olarak gemilerin seyir yönleridir.
Rota deđiştir-mek	TO STAY	Bir geminin seyrettiği bir rotadan diğer ro-taya dönmesi.
Rozbit	COUNTER SHINK	Bir deliği istenilen derecede büyütmekte kullanılan dört köşe çelik bir zimbadır.
Ruba	TO BOXHAUL	Serenleri pupaya prasya ederek rüzgarı ba-ş-a alıp gemiyi geriletmektir.
Role	SHIP'S ARTICLE	Gemilerde personelin geminin her durumu-na göre görevlerini gösteren gemi organizasyon ve işleme defteridir.
Rüzgar st	WINDWARD	Rüzgarın estiği yöndür.
Rüzgar altı (Saçak altı)	A LEE, LEE SIDE	Rüzgarın estiği yönün aksi yöndür. Gemi-ler bazen rüzgarı borda vererek rüzgar altı ta-rafında sakin bir saha oluştururlar.

Rüzgarı yakaya almak TO KEEP, TO LUFF
Yelkenli tekneyi, orsalararak rüzgarı yelkenden çıkarıp orsalamaktır. Buna filo etme de denir.

S

Sabih havuz FLOATING DOCK
Gemilerin havuzlandıkları, yüzer havuzlardır.

Sabit arma STANDING RIGGING
Direklerin üzerindeki; Çarmık ıstıralya, rili ve patrisa gibi benzeri donanımlarına denir.

Sabura BALLAST
Gemilerin dengelerini sağlamak için sintineye konan blok ağırlıklardır.

Safi tonilato (Rusum tonilatosu) NET REGISTERED TONNAGES
Gemilerin yük ve yolcu alamıyacak yerlerinin dışında kalan hacmiyetinin Kadem küp olarak toplamıdır.

Sağnak GUST, SHOWER
Rüzgarın yüksek yamaçlara çarparak şiddetini zaman zaman ani olarak artırmasıdır.

Sakal (Cıvadrada) DOLPHIN, STRIKER MARTINGALE
Cıvadraların altında olan büyük kösteğin talimar ile fazla açılması için konulan yarım serendir.

Sal RAFT, FLOATAGE
Bidonlar veya yüzer sarnıçlar üzerine monte edilen bir platformdur, Yük taşıma veya sahile kıçtan kara olan gemilerin bordalarına iskele görevi yapmaları için kullanılır.

Salapurya SMALL LIGHTER
Mavunanın daha küçüğü yük taşıma işlerinde kullanılan yelkenli veya motorlu teknelerdir.

Saldırmak TO CAST
Dar sahalarda denize açılmak için manevra güçlüğü karşısında demir üzerinde gemiyi çevirmektir. Bazı kimselerin bir konuyu kavrayamamak durumunda olması veya çok geç anlamasına (salmıyor) deyimini kullanılır.

Salaburun LEECH LINE
Trinket ve mayıstra yelkenlerinin gradın yakalarını serene kaldırmak için kullanılan selviçelerdir.

Salmak TO CAST
Şamandırada veya demir üzerinde yatan bir geminin rüzgara doğru dönmesidir.

Salpa ANCHOR'S AWEIGHT BREAK GROUND
Vira edilen bir demirin dipten kurtulduğunu bildirmektir.

Salta EASE OFF, SURGE HO
Gergin bir halatı biraz kaçırıp tekrar tutmaktır.

Salta etmek TO CHECK
Gergin bir halatı bir miktar kaçırarak koyvermektir. Bu işleme salta vermek de denir.

Salvo BROADSIDE
Bir geminin bütün bataryaları ile bir anda yaptığı top atışıdır.

Salya HAUL AUT
Bir taraftan diğer tarafa aşırarak suretile çekmektir. Bazı halatların kolayca açılabilmesi için güverte üzerine uzunlamasına muntazam olarak istif şekline de salya etme denir.

Salya fora kancası CHAIN HOOK
Demir zincirlerinin salyasında kullanılan bir tarafı tutamak için halkalı diğer tarafı kancalı demirlerdir.

Salya fora haladı CHAIN ROPE
Bir çımalarına kanca takılmış halatlardır demir zincirlerinin salya forasında kullanılır.

Salya fora palangası CHAIN TACKLE
Salya fora işlerinde kullanılan palangalardır.

Salyane almak TO LAY A TAX
Bir işin yapılmasında uygun olmayan şekilde para almak (Bac almak).

Sam rüzgarı SIROCCO
Yazın Temmuz ile Ağustos aylarında esen çok sıcak bir rüzgar.

Sancağın çıması FLY FLAG
Bir sancağın uçurluğunun karşı kenarıdır.

Sancağın alabanda HARD A STARBOARD
Bu dümeni maksimum derecede sancağa basmaktır.

Sancağın bağı SINGLE BEND SHEET BEND
Sancağın sancağın savlolarına bağlanmasında kullanılan kolay çözülebilen bir bağ şeklidir.

Sancağın bezi (Şali) BUNTING
Sancağın imal edildiği yünlü kumaşlardır.

Sancağın dolabı COLOUR CHEST
Gemilerde milli ve işaret sancağlarının muhafaza edildiği dolaplardır.

Sancağın gemisi FLAG SHIP
Bir filo içinde filo Komutanının bulunduğu gemidir.

Sancak gönderi	FLAG STAFF	Gemilerde sancakların çekildiği gönderlerdir.
Sancak savlosu	FLAG LINE ENSIGN HALLIARD	Sancak gönderleri ve serenlere sancak çekmek için donatılmış çımalarında sancak kancası bulunan halatlardır.
Sancak tarafı	STARBOARD SIDE	Bir gemi güvertesi üzerine çıktığımız zaman yüzümüzü puruvaya döndüğümüzde sağ tarafımızda kalan gemi kısmıdır.
Sancak uçurluğu	HEAD OF THE FLAG	Sancağın sancak savlosuna bağlandığı taraftır, iki kat kalın bir şerittir. Bunun içinden uçurluk halatı geçer halatın iki çımasında ya birer kasa veya sancak kancası bulunur.
Sansa bosa	TO RİDE EASY	Fırtınalı havalarda tek demirde yatarken demirin taraması ihtimaline karşı ikinci demirin bosaya vurulmadan ve kaluma verilmeden atılmış şeklidir. Derin sulara demirlerken genellikle derinliğe göre demirin ırgat üzerinden hayboci edilerek bir miktar denize sarkıtılması işleminde denir. Örneğin: Bir kilit sansa bosa denir.
Santabarba	GUN ROOM AFTER HOLD	Eski savaş gemilerinde personelin istirahat yerleri idi.
Sapan	SLING, SLUNG, SELVEGE STROP	Gemilerde yük alıp vermede kullanılan özel şekildeki halatlardır. Bunlara izbiro da denir.
Sapan (Makarada)	STROP	Makara tablasını çevreleyen demir veya halattan yapılmış kuşaklardır.
Saravele	FURL	Yelkenleri istinga ederek toplamaktır.
Sardon	SARDON	Balıkçıların kullandığı ıhlamur ağacı liflerinden yapılmış bir nevi halattır.
Sartiyе	TOP GALLANT SHROUD SURGING	Babafingo cundasından alınıp gurcata kollarından geçirilerek, fişeklik çemberine bağlanan çarmlıklardır.
Savlo	HALLIARD	Genellikle sancak çekmede, paraketede, el incesi olarak kullanılan bir ile bir buçuk burga-talık ince halatlardır.
Sayklon	CYCLONE	Okyanuslarda görülen çok şiddetli fırtınalar olup kasırga veya tayfun da denir.

Selviçe	RUNNING RIGGING CORDAGE	Gemi donanımlarında kullanılan hareketli halatlara verilen genel bir isimdir.
Serdümen	STEERSMAN COXWAİN	Geminin seyirinde dümen tutan dümeni kullanandır.
Sekstant	SEXTANT	Astronomik seyir yardımcılardan, Gök cisimlerinin ufuktan olan açısız yükseltilerini ölçmede kullanılır.
Seren	YARD	Direkler üzerinde yelken açmak veya işaret çekmek için kullanılan yatay gönderlerdir.
Seren bosası	YARD BRAKE SLING OF A YARD	Sereni orta yerinden (Hamaylısından) asmak için bu kısımdaki mapaya kilitlenen halat veya zincir askıya denir.
Seren kaplaması	YARD SHEATING	Serenleri kuvvetlendirmek için üzerlerine bağlanan sert ağaç parçalarıdır.
Seren tirizi	YARD BATTEN	Ana serenlerin aşağı ve yukarı hareketlerinde sürtünme nedeni ile serenlerin aşınmaması için, direğin puruva tarafına konan tirizler olup bunlara (Lambase) de denir.
Seren yelkeni	SQUAR SAIL	Kabasorta donanımlı yelkenli teknelerde serenler üzerine açılan dört köşe yelkenlerdir.
Sia	BEARING AMPLITUDE	Bir gök cisminin merkezinin tam ufuk hatında olduğu zaman bu gök cisminin, Doğu veya batı noktası arasında kalan açısız farkıdır.
Siğil	QUOIN, WED- GES CHOCK	Bir cismin altına bir şey sürmek için onun kaldırılmasında yardımcı olan bir tarafları sivri takozlardır. Yara savunma malzemeleri arasında görülür.
Silyon feneri	HEAD LIGHT	Gemilerin gece seyirlerinde puruva ve grandi direkleri üzerinde, Puruvadan itibaren sancağa ve iskeleye 10 kereden görünen beyaz ışıklı bir fenerdir.
Sintine	BİLGE, BİLE	Geminin su altında kalan iç kısmıdır.
Simit sapan	GRUMMET	Bir halat kolunun kendi üzerinde kanal yürütmek suretile oluşturulan bir sapandır.
Sintine suyu	LİMBER WATER	Sintinede biriken kirli sulardır.

Sentine tulumbası	BİLGE PUMP	Sentine suyunu boşaltmak için kullanılan tulumbalardır.
Sığ	SHOAL	Derinliği az olan ve gemilerin seyri için tehlikeli sahalardır.
Sınar	Kalafatçıların kalafat üstbülerini sıkıştırma kullandıkları siğil şeklinde bir alettir.
Sıya	BACK THE OARS BACK A STERN	Küreklerin tersine çekilmesi ve tekneye geri yol kazandırılması işlemidir.
Sıvırya	Filikada hamlacıların arkasında ve pruvaların önlerindeki kürekçilere denir.
Slunga	SAIL HALLIARD	Kandilisa halatı.
Sokra	BUTTENT	Kaplamaların baş başa gelen kısımlarındaki aralıktır.
Solugan	SWELL, GRAUND SWELL	Uzun mesafelerden gelen dalgaların yön değiştirerek liman içinde etkisini gösterip, alçalıp yükselmelere neden teşkil etmesidir.
Somun	NUT	Cıvata başlarına vira etmek üzere içleri dişli olarak yapılmış altı köşe veya dört köşe malzemelerdir.
Somunlu cıvata	SCREWNUT	Somunu ile birlikte bir cıvatadır.
Su etmek	TO LEAK	Geminin içine her hangi bir mevkiden su girmesidir.
Sugalı izbarço bağı (Leş bağı)	RUNNING BOWLINE	Izbarço bağının kasası içinde halat bedeni alınarak elde edilen bir bağ şeklidir, kement şeklinde çalışır.
Sugari etmek	Demir vira edilirken veya bir baba üzerinde halatın virasında zincirin veya halatın ırgatan bir volta boşalıp sıyırılmasıdır.
Su hattı	WATER LINE	Suyun gemi bordasında bulunduğu seviyedir.

Suyali	CLIPPER	Baş bodoslamaları içeri doğru meyilli gemilerdir.
Sübye (Donanım)	SINGLE WHIP SINGLE RIGGED	Direklerinde seren yelkenleri bulunmayan yalnız yan yelkenleri ile donatılmış yelkenli teknedir.
Sübye (Palanga)	SINGLE WHIP TACKLE	Sabit bir tornadan geçirilmiş hafif işlerde kullanılan bir palangadır.
Sülyen	RED LEAD	Yeni konan veya raspa edilmiş saçların pas tan korunması için sürülen astar boyadır.
Sürüklemek (Demirde)	TO DRAG	Demirin taraması sonucu gemi tarafından sürüklenmesidir.
Şaft	SHAFT	Makinenin hareketini devir hareketi olarak pervaneye ileten bir rottur.
Şaft bodoslaması	PROPELLER POST	İç bodoslamasına verilen diğer bir isimdir.
Şaft Yatağı	SPONSON	Şaftın üzerinde hareket ettiği yataklardır.
Şalopa	SLOOP	Yük taşıma işlerinde kullanılan bir nevi deniz aracı.
Şamandıra	BUOY	Bir çok maksatlar için değişik şekillerde saç veya ağaçtan yapılmış yüzme yeteneği olan araçlardır. (Sis demir, sığlık şamandırası gibi).
Şapka	MASTHEAD, TRUCK CROWN	Direklerin cundalarına geçirilmiş ve yanlarına sancak savlolarının geçmesi için bir bastıka takılmış tablalardır.
Şellak	Demir üzerine lastik yapıştırmakta kullanılan bir yapıştırıcıdır. Genellikle Lumbuz ve Karpota lastikleri bununla yapıştırılır.
Şemsiye demiri	UMBRELLA ANCHOR	Çamur dip tabit olan yerlerde, Şamandıra, köprü dubası veya yüzer havuzları mevkilerinde tutmak için atılan demirlerdir.
Şeytan çarmanı	JAKOB'S LADDER SIDE LADDER	İki halat arasına ağaç veya demir basamaklar koyarak oluşturulan bir merdiven tipidir.
Şilep	TRAMP	Çeşitli yük taşıma işlemlerinde kullanılan özel şekilde inşa edilmiş gemilerdir.

Sıpka	NET, NETTING	Değişik amaçlar için, Halat veya telden örülmüş ağılardır.
Taban	FOOT	Dikili bulunan direklerin alt başlarına denir
Tabii inhiraf	VARIATION	Miknatısi meridyen ile hakiki meridyenler arasında kalan açısız değer.
Tabla (Makarada)	CHEEK SHELL	Makaraların dış yüzlerini oluşturan ağaç veya madeni kısımlardır.
Tahta bağı	PLANK TIE	Borda temizliği veya boya için bordalara atılan taraka tahtalarına uygulanan bir bağ çeşididir.
Takoz	CHOCK	Meşe ağaçlarından kesilmiş kütükler olup gemi kızaklarında ve havuz iskemlelerinde kullanılır.
Talazlık	WASH BOARD WASH STRAKE	Filikalının kürek lumbarlarının açıldığı küpeştelendir. Bunlar filikanın iç kısmında prafçollar ile takviye edilir.
Talimar	FALSE STEM CUT WATER	Baş bodoslamasının dış yüzünde omurgaya kadar devam eden eski gemilerde kullanılan madeni veya ağaç kısımlardır.
Tamburata	FAIR LEADER WARPING— CHOCK	Arasında tek veya çift firdöndü bastika bulunan kurt ağızlarıdır.
Tarak dubası	DRAG, DRAGING VESSEL	Liman içlerini ve nehir ağızlarını, temizleme işleminde kullanılan özel yapıda teknelerdir
Tava	GANGWAY	Lumbar ağızlarında giriş yerlerindeki veya borda iskelelerinin alt ve üst kısımlarındaki kafes şeklindeki çıkmalardır.
Talvek hattı	TALVEK LINE	Boğaz, Nehir Kanal gibi dar geçitlerin orta hattıdır.
Traka tutmak	Askıya alınan veya vira edilen bir yükün yön değiştirmemesi için uygun bir yerine bir halat bağlayarak durumunu istenilen yönde tutma işlemidir.
Tavlon	ORLOP DECK	Gemilerin üst güverteden itibaren 5 ci güvertesidir.

Tefavütü Arzeyn	DIFFERENCE OF LATITUDE	Enlemler arasındaki farktır D. Lat.
Tefavütü Tuleyn	DIFFERENCE OF LONGI-	Boylamlar arasındaki farktır D. Long.
Tefazuli Palanga	TUDE DIFFERENTIAL TACKLES PURCHASE	Bir tek dilli bir çift dilli Makaradan oluşan zincir donanımlı bir palangadır.
Tel (Halatta)	YARN	Tel halatı oluşturan elemanlardan biri.
Tel Halat	WIRE ROPE	Madeni malzemeden yapılan halatlardır.
Tel İzbiro	WIRE SLING	Ağır cisimleri kaldırmak üzere, bir tel halatı bir kaç kat dolaştırarak oluşturulan izbirodur.
Tel Sapan	SELVAGE	Bir halata koşulacak bir palanganın kanca-sının takılması için halat üzerine vurulmuş telden yapılmış bir sapandır tel izbiro ile aynı amaç için kullanılır.
Tente	AWNING	Güverteleri yağmur ve güneşten muhafaza etmek için güverteler üzerine açılan, yelken bezinden yapılmış örtülerdir.
Tenteli	TILTED	Güvertesine tente açılmış bir gemi.
Tente omurgası	AWNING KEEL RIDGE	Tentelerin ortalarında bulunan ve tente boyunca uzayan halatlardır. Tenteler boyuna olarak bu halatlara donatılan palangalar yardımı ile gerilir. (Büyük tentelerde)
Tersane	DOCKYARD, NAVY YARD	Gemilerin İnşa, Bakım ve onarıldıkları aynı zamanda havuzlanabildikleri yeteneklere sahip yerlerdir.
Tik (Hint meşesi)	TEAK	Tekne inşasında kullanılan dayanıklı bir ağaçtır.
Tirebaz	Romorkör ve kurtarma gemilerine verilen halatların güverte üzerindeki malzemelere takılmaması için kış tarafta alabandan alabandaya uzanan kavisli kemelerdir. Alınan halat manevra esnasında bunun üzerinde gezer.
Tirhandil	Ege denizine özgü bir tip tekne.

Tirenti	HAULING PART FALL	Donatılmış bir palangada, bir yükü kaldırmak veya çekmek için, kuvvet uygulanan halatın çılması.
Tirigöğerte	RIGGING LORFT	Tersanelerde, gemilerin donanım işlemleri ile meşgul olan kısmı.
Tiringa	GOMMONING CHAIN	Cıvdrayı talimara bağlayan zincirlerdir.
Tirfil	SKID, ROUND WOODEN BARS	Filikaları karaya çekmede veya ağır cisimleri bir yerden bir yere naklederken altlarına konan yuvarlak ağaç kütüklerdir. Bunlara Felek de denir.
Tirfil palanga	GARNET, SPANISH BURTON	Bir sabit ve kamçılı diğeri hareketli ve kancalı iki tornodan oluşturulan bir palangadır
Tiriz	BATTEN	İnce tahtalardan yarım yuvarlak veya dik dörtgen şeklinde biçilmiş çıtaldır. Filikalar da talazlığın alt ağı hizasına çakılan (Borda tirizi) gibi.
Tirnele	POINT, SENNIT LACING	Tente yakalarını vardevelaya bağlamak için birer çımaları tente matafyonuna dikilmiş tel ve mürnellerden örülmüş kısa kamçılardır.
Tirnele örmek	TO LACE— TO SENNIT	Halat kollarından veya flesalardan saç örgüsü şeklinde yapılan bir nevi örgüdür. Paspas yapmak içinde bu örgü kullanılır.
Tirim	Bir geminin baştan kıça çektiği suyu belirtmekdir. Başı batık olan bir gemi için (Başa tirimli) Kıç batık bir gemi içinde (Kıça tirimli) deyimi kullanılır.
Tize Tize	HARDLY, FASTLY	Bir halatın tam gergin durumunu ifade eder.
Tıraka tutmak	SWAGG	Kaldırılmakta olan bir yükün bir tarafına halat bağlayarak istenilen yönde tutma, veya gergin bir halatın yönüne dik bir kuvvet uygulayarak çekme işlemidir.
Tiramola	LET AND HAUL ABOUT SHIP	Yelkenli bir teknede tekneyi çevirerek rüzgarı bir kontradan diğer kontraya alma işlemidir.

Transit	TRANSIT	Mevkileri belirli iki mevkiden geçen hattır.
Tırnak	CLAW, FLUKE, SHOE	Demir kollarının uçlarındaki yassı parçalardır.
Toce (Halat veya zincirde)	FOULING ROPE (CHAİNE)	Bir halat veya zincirin dolaşp kör düğüm olmasıdır.
Toka	HOIST, CLOSE UP	Genellikle bir cismi istenilen mevkie çıkarmaktır. Bir sancağın şapkaya kadar çekilişi, Bir filikanın mataforaya toka edilişi gibi.
Tokmak	CAULKING, MALLE	Ağaçtan yapılmış saplı çekiçlerdir, kalafat işlerinde ezilmemesi gereken malzemelerin bir yere yerleştirilmelerinde kullanılır.
Ton	TON	Genellikle 1000 kgr. dir. 2240 Libre bir ton veya 34 ft ³ deniz suyunun ağırlığıdır buna (tona) da denir.
Tonoz demiri	KEDGE ANCHOR	Gemilerin kıç tarafından atılan demirlere genellikle verilen isimdir.
Tonoz atmak	TO KEDGE	Bir geminin kıçtan demir atarak istenilen tevkide tutulmasıdır.
Topaç (Kürekte)	HANDLE, BOOM	Filika küreklerinin filikadan içerde kalan kısımlarıdır.
Top ambarı	LOWER DECK	Bu güverte üst güverteden itibaren dördüncü kat güvertedir.
Topuz	MASTHEAD FLAG	Resmi bayram günlerinde, alay sancakları ile beraber veya yalnızca direk şapkalarına çekilen milli sancaklar (Bayraklar) dir.
Tornado	TORNADO	Denizde ani patlayan fırtınalara denir.
Tornistan	TURN ASTERN ASTERN	Bir geminin makinelerinin geri yol verecek şekilde çalışmasıdır.
Torna	TURN	Bir makinenin dolayısı ile Şaftın bir dakikadaki devir adedidir.
Torsolom palangası	REEF TACKLE	Dört köşe yelkenlerde yelkenin alt yakasını serene toplayan palangadır.

Tramola palanga	OVER HAUL THE TACKLE	Minde olan bir palanganın kullanılmak için vetasının yeterince açılmasıdır.
Trinket	FORE SAIL	Puruva direğinin en alt serenidir..Bu sene açılan yelkene tirinket yelkeni denir.
Trusa çemberi	PARREL, TROS HOOP	Filika direklerini oturaklara bağlayan, veya serenlerin hamayılarında bulunan çemberlerdir Topitoyu kaldırmak için kullanılan paledede Trusa paledi denir.
Tumba etmek	TO TILT	Bir tekneyi ters çevirmek anlamında kullanılır.
Türk cevizi	TURK'S HEAD	Her bir kol yanındaki kolun üstünden, diğer kolun altından alındıktan sonra, her kol birer defa yürütülerek yapılan bir cevizdir.
Uçkurluk	HALLIARD LEECH HEAD OF FLAG	U Sancak veya bir filemanın, uçkurluk savlosu ile uçkurluk yakasındaki astardır.
Uçurum	ABYSS, BALLOW GRIPPING SPAR	Kıyıların veya bankların birden bire derinleşen kenarlarına denir.
Uskundura	GRIPPING DAVIT	Çift pervaneli gemilerin bordalarında ve pervane hizasında bulunan kavisli braketlere denir. Karaya çekilen filikaların dengede kalması için yanlarına vurulan dikmelerde aynı adı alırlar.
Uskundura metaforası	VISITING HANDS	Cıvdrasız gemilerin, şamandırada yattıkları zaman, geminin şamandıraya çarpmaması için şamandırayı gemiden açık tutan vardiyalı halatının donatıldığı, metaforalardır.
Uskupador	LOG	Roledeki görevlere göre bir yeri nete eden veya temizleyen erlerdir (Eski deyim).
Uskuru parakete	FENDER	Geminin süratini ve kat ettiği mesafeyi ölçmek için geminin kıç tarafından atılan, bir parakete halatı ucundaki parakete pervanesinden hareket alan parakete tipidir, Örneğin neptün paraketesi.
Usturmaça	GUEST ROPE WARP	Gemilerin bir yere aborda olduklarında, boyalarının sıyrılmaması, kaplamalarının ezilmemesi için, yanaştıkları bordalarından sarkıtıkları, esnek halat veya daha başka maddelerden yapılmış değişik tipteki yastıklardır.

Üç ambarlı	THREE DECKER FIRST RATE	Ü En üst güvertesinden başka, bir biri altında üç sıra top taşıyan eski bir savaş gemisi tipi
Üç dilli makara	TREBLE BLOCK	Üç dill olan bir makaradır.
Üflemek (Rüzgar)	TO LOW	Rüzgarın tatlı tatlı esmesi .
Üst güverte	SPARDECK	Gemilerde ana güverte üstündeki güvertedir
Üstübeç	LEAD WHITE	Boyacılıkta kullanılan, kurşun beyazı diye anılan bir madde.
Üstübü	OAKUM	Eski pamuklu ipliklerden oluşan bir temizlik malzemesidir, kalafat işlerinde kullanılır. Beyaz veya renkli çeşitleri vardır.
Valf	VALVE	V Sitim, Su, Akaryakıt, gibi akıcı maddelerin borulardaki akış kontrolünü sağlayan malzemelerdir.
Varagele	FERRY BOAT— TRAVELLER	İki mevki arasında gerilen bir halat üzerinde hareket eden bir araçtır.
Varda	LOOK OUT, TAKE CARE	Bir şey taşınırken çaparız verilmemesi için ikaz anlamında kullanılan bir deyimdir. Açıl anlamında kullanılır.
Vardabandıra	SIGNAL MAN	Gemilerde görünür işaretlerle, haberleşmeyi sağlayan işaretçi erlerdir.
Vardabaşo	STAND FROM UNDER	Demir atılacağı veya ambardan yük çıkarılacağı zaman çevrede bulunanları ikaz amacı ile kullanılan bir deyimdir. Gemide bir işle uğraşmayan aylak kimselerin halini ifade anlamında kullanılır.
Vardakavo	GUEST ROPE WARP	Yan metaforaları ile borda iskelesi arasına donatılan halata denir. Metaforada bulunan vasıtaların aykırılmaması için kıç parimalarını bağladıkları halatlardır.

Varda korda	Selviçeleri muhafaza eden oluklu ağaçlardır
Varda kosta	COAST - GUARD SHIP	Eskiden sahil muhafaza hizmetlerinde kullanılan gemilere denirdi.
Vardamana	GUARD ROPE MAN ROPE	Borda iskelelerine yanaşan vasıttan çıkacak personelin tutunmaları için, iskelenin vardevela puntelinden sarkıtılan çımaldır.
Vardamana cevizi	GUARD ROPE KNOT	Vardamana halatının çımasına yapılan cevizdir.
Vardasilo	CURTAIN WEATHER CLOTH SIDE AWNING	Vardevelalar üzerine açılan yan tentelerdir. Gemilerde bir yerden diğerinin görünmemesi için yelken bezinden yapılan bölmelere de vardasilo denir.
Vardavela	MAN ROPE STANCHION, RAİL	Genellikle gemilerin güverteleri üzerindeki personelin korunması için, dikilmiş puntellerdir.
Vardavela halatı	BREAST ROPE	Vardavela puntelleri arasından dolaştırılan emniyet halatı veya zinciridir.
Vardiya	WATCH	Gemilerde, seyir esnasında belirli süre geminin yürütülmesi ve yönetilmesinde görev alan personel.
Vardiya bono	ALL'S WELL	Vardiya teslimi sırasınra, vardiya teslim edenin teslim alana (Allah selamet versin) temennisidir. Eski devirde vardiyadakileri uyar-mak için vardiya bono diye bağırılır vardiyada kiler Bono diye cevap verirlerdi.
Vardiyan	GUARDMAN	Savaş gemilerinde gemi içindeki irtibat ve haberlerin ulaştırılmasında görevli pasaparo-lalardır.
Velena yelkeni	STAYSAIL MIDDLESAIL	Direkler arasındaki ıstralyalar arasına açılan flok tipindeki üç köşe yelkenlerdir.
Vento	GUY, BACK ROPE	Mataforalar ve bumbaları, istenilen yönde tutmaya yardımcı olan cundalardan alınmış, sübye veya kabasorta donanımlardır. Bunlar-dan geminin başına doğru kumanda edene Baş Vento, Kıçına doğru kumanda edene Kıç vento Dikine kumanda edene de dik vento adı verilir.

Veta	BIGHT	Bir palangada iki makara arasındaa kalan, donanımdır.
Vigle	MAST WATCHING PLACE	Gemi direklerinde veya dalyanlarda bir kişi nin oturup gözcülük yapması için konmuş, tertiplerdir.
Viloavilo	Her hangi bir nedenle bir geminin yükünü başka bir gemi veya yere aktarma işlemidir.
Vinç	CRANE	Gemilerde yük alıp vermede veya demir alma verme işlerinde kullanılan Motorlu, Sitimli veya elektrikle çalışan makinelerdir.
Vira etmek	TO SLUE TO HEAVE	Irgatı veya vinci işletmektir.
Viya	TEADY—AS SHE GOES HELM AMIDSHIP	Geminin rotasına girdikten sonra o rota-dan şaşmadan seyretmesi için serdümenlere verilen kumandadır.
Vizita	TO MAKE A VISIT	Resmi ziyaretlere denir. Gemilerde gemi hekiminin rahatsız personeli gözden geçirmesi-de vizita etmektir.
Volta (Halatta)	ROUND TURN STRETCH	Halatı bir yere bir kere sarmak veya babalara kuralına uygun bağlamaktır.
Volta almak	FOULING	Bir halatın veya Zincirin bir biri üstüne sarılarak dolaşmasıdır.
Voltalı (Halatta) (Zincirde)	STRETCHED FOUL	Dolaşık anlamında.
Volta seyri	TRAVERSE SAILING	Bir geminin hedefine değişik rotalarda sey-rederek ulaşmasıdır. Yelkenli teknelerde daha çok uygulanan bir seyir tipidir.
Yaka (Yelkende)	LEECH LACH	Bir yelkenin kenar ve köşeleridir.
Yakamoz	PHOSPHO- RESCENCE SPARKLING OF THE SEA	Deniz suyunda mevcut fosforun hava ile teması sonucu oluşan ve gece görülen bir olaydır.

Yalı kütüğü	WATERWAYS GUTTER	Üst güvertelerin küpeşte kenarındaki yarım yuvarlak oluklara verilen isimdir.
Yalpa	ROLLING	Geminin denizler etkisi ile sancak iskele yatmasıdır
Yalpa çemberi	GIMBAL	Geminin yalpasında düz durmasını arzu ettiğimiz Barometre, kronometre, pusula gibi cihazların çevrelerine konmuş baş kış ve sancak iskele yönünde hareketli olan çemberlerdir.
Yalpa paleti	ROLLING MAT	Mataforada tokada bulunan vasıtaların geminin yalpası ile mataforaya çarpmamaları için matafora cundasından topuğuna çapraz alınan paletlerdir.
Yan mataforası	SWINGING BOOM BOOM FOR BOAT	Denizde bulunan vasıtaların, gemide bağlama mevkileridir. Gemi bordasından yatay olarak gemiye dik şekilde açılır üzerinde bağlama donanımları vardır.
Yan Omurgası (Yalpa- omurga)	SIDE KEEL DOCKING KEEL	Geminin yalpasını azaltıcı etki yapan ve baş omuzluk ile kış omuzluk arasına monte edilmiş karınadaki çıkmalardır.
Yapı	CRAFT	Gemilerin şekil ve biçimlerini açıklayan bir deyimdir.
Yaprak (Sancakta)	FLY	Sancağı oluşturan şalının bir enine denir.
Yapranlamak	TO JIBE	Bir yelkenli teknede orsalandığında yelkenin rüzgarı kaçırarak, yapraklanmasıdır.
Yarımay Iskarmoz)	ROWLOCK	Yarım ay şeklindeki iskarmozlardır.
	STRETCHER	Kürekli filikalarda kürekçilerin ayaklarını basıp kuvvet aldıkları oturaklardır.
Yarım seren	GAFF	Direkler üzerindeki omurga yönünde kışa bakan serenlerdir.
Yatak	BEARING	Genellikle şaftlara ve millere dayanak olan pelesenk, bronz, piriç ve rulmanlı olan yataklardır.
Yatmak (Gemi)	HEELING	Bir geminin yük dengesizliği veya başka bir nedenle sancağa veya iskeleye yatmasıdır.

Yedeğe almak	TO TOW	Bir geminin arızalı veya hareket edemez durumdaki bir gemiyi yedeğine alarak çekme işlemi.
Yedek	SPARE	Gemi malzeme ve makinelerinin genel olarak yedek parçalarıdır.
Yedek bitesi	TOWING BITT	Yedek çeken gemide yedek halatının volta edildiği kuvvetli bite.
Yedek halatı	TOW LINE	Yedek işleminde kullanılan kuvvetli bir halat.
Yeke (Dümen)	TILLER, HELM	Dümen başına geçirilip dümenin döndürülmesinde yardımcı olan kısım.
Yelken	SAIL, CANVAS	Rüzgar gücü ile tekneleri yürütmek için özel şekilde ve malzemeden yapılmış bez veya sentetik malzemelerdir.
Yelken ambarı	SAIL—ROOM	Yelken malzemelerinin muhafaza edildiği ambar.
Yelkenci	SAIL MAKER	Yelken yapan sanatkar
Yelken dolmak	TO DRAW	Açılmış bir yelkenin rüzgarla dolması
Yelken sarmak	TO FURL	Mayna edilmiş yelkeni usulüne uygun olarak sarmaktır.
Yelken torbası	POKE	Yelkenleri koymaya mahsus buranda torbalar.
Yelken yekesi	SAIL TILLER	Yelkenli teknelerde kullanılan bir yeke sistemi.
Yelpaze (Dümen)	BACK PLECE MAIN PIECE	Dümen yüzeyinin en geniş kısmıdır, geminin dönüşünde etkili olur.
Yisa	HOIST	Halatı hamle ile çekme anlamında kullanılan bir deyimdir.
Yıldız	NORTH	Asli yönlerden Kuzey
Yol kazanmak (Orsa seyri)	TO FETCH	Orsa seyri yapan bir yelkenli teknenin ilerleme yeterliliği.
Yol vermek	TO GIVE WAY	Bir geminin süratini artırmak anlamında kullanılan bir deyimdir.

Yoma	HAWSER, CABLE	Genellikle kalın halatlara verilen isimdir.
Yoma ırgadı	JEER CAPSTAN	Yomaların virasında kullanılan, ırgatlardır
Yufka (Sığ su)	SHOAL WATER	Gemilerin, seyrine uygun olmayan derinliği az sular.
Yük	CARGO	Gemilerin bir yerden diğer yere ulaştırmak için aldıkları değişik mallar.
Yüklü	LOADED	Bir geminin alacağı oranda yükünü almış durumu.
Zambuk	DHOVE	Z Kızıl deniz ve basra körfezinde görülen latin yelkenli bir tip tekne.
Zifos	TRUCK, BARE POLE	Kontra babafingodan şapkaya kadar olan çubuktur. Ticaret gemilerinde bu kısım beyaza boyanır.
Zift	PITCH	Çam, katran. Köknar ağaçlarının kaynatılmasından elde edilen kalafat işlerinde kullanılan siyah renkli bir maddedir. Eritilerek kullanılır.
Zincir	CHAIN CHAIN CABLE	Demir işlerinde ve vardevela donanımlarında, palangalarda kullanılan özel yapıda madeni malzemelerdir.
Zincir baklası	LINK	Zinciri oluşturan elemanlardır.
Zincir bosası	CHAIN BRAKE	Zinciri bosaya vurmak için güverte üzerine konmuş çımasında maça kilidi olan kısa zincir kamçılardır.
Zincirde kaluma boyu	SCOPE	Demirlemede zincire verilen kalumadır.
Zinciri kaçır	SLIP THE CHAIN	Zincire boş vermek kastanyolayı laşka ederek bir miktar kaçırmaktır.
Zincir hırça kilidi	SENHOUSE SLIP	Zincirlikte zincir çımasını gemiye bağlayan kilittir.
Zincir kaluması	SLACK	Bir zincire verilen boş miktarı.

Zincir kastanyolası	CHAIN CLEAT	Bir zincirin akışını kontrol eden kastanyoladır.
Zincirlik	CHAIN LOCKER CHAIN WELL	Gemilerde zincirin istif edildiği özel yapıda yerlerdir.
Zincir maçası	SLIP STOPPER	Zincirden yapılmış özel maçadır.
Zıplın	HARPOON	Balina, yunus gibi büyük balıkları avlamakta kullanılan, bir tarafı çelik kancalı diğer tarafı gönderli kargılardır.
Zıvana (Direkte)	TENON, BUSH MORTIX	Genellikle bir yuvaya girecek ağacın başını yuvaya uygun olarak yontma suretile oluşan şekildir.